

ΠΑΙΔΙΑ ΑΣΦΑΛΗ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

*Οδηγός εκπαίδευσης
προσωπικού αθλητικών
συλλόγων στην παιδική
προστασία και τη
διασφάλιση
παιδιού*

Αυτό το εγχειρίδιο χρηματοδοτήθηκε από το Πρόγραμμα Δικαιωμάτων, Ισότητας και Ιθαγένειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (REC 2014-2020). Το περιεχόμενο αυτού του εγγράφου αντιπροσωπεύει μόνο τις απόψεις των συγγραφέων και αποτελεί αποκλειστική ευθύνη τους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αποδέχεται καμία ευθύνη για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχει.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

9	Εισαγωγή
12	Σύνοψη των ενότητων
14	Ενότητα 1 - "Keeping Children Safe in Sports"
17	Ενότητα 2 - Ασφαλές περιβάλλον για παιδιά σε αθλητικούς συλλόγους
21	Ενότητα 3 - Αξίες και δεξιότητες διασφάλισης παιδιού
24	Ενότητα 4 - Δικαιώματα και συμμετοχή παιδιού
26	Ενότητα 5 - Επικοινωνία και Εμπιστευτικότητα
31	Ενότητα 6 - Προσαρμοστικότητα
35	Ενότητα 7 - Ηγεσία στη Διασφάλιση Παιδιού
38	Ενότητα 8 - Θεωρίες για τη Διασφάλιση του Παιδιού
43	Ενότητα 9 - Αναγνώριση διαφορετικών τύπων κακοποίησης
48	Ενότητα 10 - Ενδεχόμενοι κίνδυνοι σε αθλητικούς συλλόγους
54	Ενότητα 11 - Το Πρόσωπο Αναφοράς για τη Διασφάλιση του Παιδιού
57	Ενότητα 12 - Πολιτική και οδηγίες για τη διασφάλιση
60	Ενότητα 13 - Κινητοποίηση άλλων - Τεχνικές διευκόλυνσης
75	Ενότητα 14 - Συμμετοχή των νέων και των γονέων
78	ΦΥΛΛΑΔΙΑ

Η ιστορία 4 ατόμων

(που είναι επιφορτισμένα με την προστασία των παιδιών στους αθλητικούς συλλόγους)

Αυτή είναι μια σύντομη ιστορία για τέσσερα άτομα με το όνομα Όλοι, Κάποιος, Όποιοσδήποτε και Κανείς. Υπήρχε μια σημαντική εργασία και ήταν καθήκον Όλων να σιγουρευτούν ότι ολοκληρώθηκε. Οποιοσδήποτε θα μπορούσε να την κάνει, αλλά Όλοι πίστευαν ότι Κάποιος την έκανε κι έτσι στο τέλος δεν την έκανε Κανείς. Όλοι θύμωσαν όταν Κανείς δεν έκανε αυτό που έπρεπε να έχει κάνει Κάποιος. Όλοι πίστευαν ότι ο Οποιοσδήποτε μπορούσε να το κάνει, αλλά Κανείς δεν συνειδητοποίησε ότι δεν το έκανε Κανείς. Ως αποτέλεσμα, Όλοι κατηγορήσαν Κάποιον όταν Κανείς δεν έκανε ό,τι θα μπορούσε να κάνει ο Οποιοσδήποτε.

Μην είσαι απλός παρατηρητής, το να μη κάνεις τίποτα δεν είναι επιλογή. Είσαι σημαντικός!!!

Keeping Children Safe in Sport

To project Keeping Children Safe in Sports (KCSS) είναι ένα Ευρωπαϊκό έργο, χρηματοδοτούμενο από το Πρόγραμμα “Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια” της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2014-2020). Το έργο στοχεύει στην προώθηση πολιτικών διασφάλισης του παιδιού σε αθλητικούς χώρους και παιδικές κατασκηνώσεις στη Ρουμανία και την Ελλάδα και συντονίζεται από την Terre des hommes Ρουμανίας σε συνεργασία με την Terre des hommes Ελλάδας και την Terre des hommes Ουγγαρίας, κατά το διάστημα Σεπτέμβριος 2019 - Αύγουστος 2021.

Οι ειδικοί του στόχοι είναι να διασφαλίσει ότι τα παιδιά προστατεύονται σε αθλητικούς συλλόγους και χώρους παιδικών κατασκηνώσεων μέσω ειδικών πολιτικών διασφάλισης, να ορίσει τις δεξιότητες των επαγγελματιών που έρχονται σε επαφή με παιδιά, να ενδυναμώσει τα παιδιά και να ενθαρρύνει την ανταλλαγή και τη συνεργασία πολλών χωρών σχετικά με τη διασφάλιση των παιδιών στον αθλητισμό και τις παιδικές κατασκηνώσεις.

Το KCSS ξεκίνησε με τη διεξαγωγή μιας **αρχικής αξιολόγησης** έχοντας ως **σκοπό** τη διερεύνηση και την κατανόηση της τρέχουσας κατάστασης που σχετίζεται με τη Διασφάλιση του Παιδιού σε δύο διαφορετικά περιβάλλοντα: παιδικές κατασκηνώσεις στην Ελλάδα, ποδοσφαιρικοί και αθλητικοί σύλλογοι στη Ρουμανία. Τα ευρήματα χρησιμοποιήθηκαν για το σχεδιασμό του περιεχομένου αυτού του προγράμματος για τη διασφάλιση του παιδιού και στη συνέχεια για την ενημέρωση του σχεδιασμού του εκπαιδευτικού υλικού.

Οι κύριες εκπαιδευτικές ανάγκες που εντοπίστηκαν από τους συμμετέχοντες στη συνέντευξη ήταν οι εξής: εντοπισμός ενδείξεων κακοποίησης, εκμάθηση τρόπου ανταπόκρισης στην αποκάλυψη, κατανόηση των τρόπων αναφοράς, εδραίωση των δικαιωμάτων του παιδιού, εξοικείωση με τη συμμετοχή και τα κίνητρα των παιδιών, απόκτηση γνώσεων σχετικά με τις διαδικασίες διασφάλισης του παιδιού, δυνατότητα αντιμετώπισης της έμφυλης βίας, κατανόηση της δυναμικής των σχέσεων σε αθλητικούς συλλόγους και παιδικές κατασκηνώσεις, και υποστήριξη των παιδιών που παρουσιάζουν συμπεριφορές ευρέους φάσματος από απομόνωση έως επιθετικότητα.

Τα αποτελέσματα της έκθεσης τόνισαν και στις δύο χώρες την ανάγκη μιας ολοκληρωμένης Πολιτικής Διασφάλισης Παιδιού και των σχετικών διαδικασιών, την ανάγκη εφαρμογής αυτών σε αθλητικούς συλλόγους και παιδικές κατασκηνώσεις με τη χρήση μιας προσέγγισης βασισμένης στις αρχές της συνεργασίας και της παιδοκεντρικής πρακτικής.

Το “Παιδιά ασφαλή” (“Keeping children safe”) σημαίνει την πρόληψη και ανταπόκριση σε οποιαδήποτε μορφή με την οποία το παιδί μπορεί να επηρεαστεί αρνητικά - συναισθηματικά, λεκτικά ή σωματικά - κατά τη διάρκεια της προπόνησης ή όταν λαμβάνει μέρος σε εκπαιδευτικές ή ψυχαγωγικές δραστηριότητες.

Το έργο KCSS απευθύνεται σε αθλητικούς συλλόγους, αθλητικές ομοσπονδίες, παιδικές κατασκηνώσεις και θα μπορούσε να προσαρμοστεί ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες διασφάλισης άλλων χώρων ψυχαγωγίας.

Ο Συνασπισμός Παιδιά Ασφαλή (Keeping Children Safe Coalition) σημαίνει την πρόληψη και ανταπόκριση σε οποιαδήποτε μορφή με την οποία το παιδί μπορεί να επηρεαστεί αρνητικά - συναισθηματικά, λεκτικά ή σωματικά - κατά τη διάρκεια της προπόνησης ή όταν λαμβάνει μέρος σε ερμηνευτικές ή ψυχαγωγικές δραστηριότητες.

Το έργο KCSS απευθύνεται σε αθλητικούς συλλόγους, αθλητικές ομοσπονδίες, παιδικές κατασκηνώσεις και θα μπορούσε να προσαρμοστεί ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες διασφάλισης άλλων χώρων ψυχαγωγίας.

Η **“Διασφάλιση του Παιδιού”** αποτελεί ευθύνη σύμφωνα με την οποία οι φορείς πρέπει να διασφαλίσουν ότι το προσωπικό, οι λειτουργίες και τα προγράμματά τους δεν βλάπτουν τα παιδιά, δηλαδή ότι δεν εκθέτουν τα παιδιά στον κίνδυνο βλάβης και κακοποίησης, και ότι τυχόν επιφυλάξεις που έχει ο φορέας σχετικά με την ασφάλεια των παιδιών εντός των κοινοτήτων στις οποίες εργάζονται, αναφέρονται στις αρμόδιες αρχές. Αυτό περιλαμβάνει τόσο προληπτικές δράσεις για την ελαχιστοποίηση των ενδεχόμενων βλαβών όσο και κατασταλτικές δρά-

σεις, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα περιστατικά που λαμβάνουν χώρα έχουν την κατάλληλη αντιμετώπιση. Έτσι, η Διασφάλιση συνεπάγεται μια ευρύτερη υποχρέωση πρόνοιας των παιδιών και όχι απλώς την προστασία του δικαιώματός τους για προστασία (όπως ορίζεται στη Σύμβαση των Ηνωμέ-

νων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού του 1989) - αφορά όμως πρωτίστως τη βλάβη και την ευημερία, παρά την προώθηση και προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών εν γένει". (απόσπασμα του συνασπισμού Παιδιά ασφαλή: Πολιτική Διασφάλισης του Παιδιού της Terre des hommes).

Σε ποιόν απευθύνεται το παρόν πρόγραμμα

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε όλο το προσωπικό των αθλητικών συλλόγων και παρέχει ένα πλαίσιο για την εκπαίδευση σχετικά με τη διασφάλιση του παιδιού, τον τρόπο εφαρμογής της πολιτικής και την καθοδήγηση και την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των Προσώπων Αναφοράς για τη Διασφάλιση του Παιδιού (που αναφέρονται επίσης ως "Πρόσωπα Αναφοράς" σε όλα τα πλαίσια).

Το παρόν σεμινάριο αποτελεί πρόγραμμα εκπαίδευσης των εκπαιδευτών για όσους απασχολούνται ως Πρόσωπα Αναφοράς για τη Διασφάλιση του Παιδιού στους φορείς τους. Θα αναλύσουμε λεπτομερέστερα τους ρόλους και τις ευθύνες στο κεφάλαιο 10.

Επισκόπηση του προγράμματος

Child Safeguarding Policy.

Το αναλυτικό πρόγραμμα κατάρτισης του KCSS αποτελεί τη βάση για το σεμινάριο εκπαίδευσης εκπαιδευτών του KCSS που πρόκειται να παραδοθεί στο προσωπικό της παιδικής κατασκήνωσης - που εργάζεται με παιδιά διάφορων ηλικιών - σε κάθε χώρα-εταίρο. Το σεμινάριο θα είναι εξαιρετικά πρακτικό.

α προγράμματα σπουδών πρέπει να μελετώνται σε συνδυασμό με τα διεθνή πρότυπα για τη Διασφάλιση των Παιδιών (Keeping Children Safe) (<https://www.keepingchildrensafe.global/accountability/>).

Τα εν λόγω πρότυπα αντιπροσωπεύουν τη δέσμευση εκείνων που εργάζονται με και για

The International Child Safeguarding Standards

...and how to implement them

Paulo Sergio Pinheiro, the independent expert for the UN study on violence against children, acknowledged the importance of the Keeping Children Safe toolkit, stating that: "It offers an excellent opportunity not only for the improvement of the quality and professionalism of those working with children but most importantly, it will help to achieve a greater impact for child safeguarding."

τα παιδιά, να διασφαλίσουν ότι οι φορείς τους "δεν βλάπτουν" και ότι εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που ορίζονται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού για την προστασία των παιδιών από κάθε μορφή κακοποίησης, παραμέλησης, εκμετάλλευσης και βίας.

Τα εν λόγω πρότυπα αντιπροσωπεύουν τη δέσμευση εκείνων που εργάζονται με και για τα παιδιά, να διασφαλίσουν ότι οι φορείς τους "δεν βλάπτουν" και ότι εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που ορίζονται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού για την προστασία των παιδιών από κάθε μορφή κακοποίησης, παραμέλησης, εκμετάλλευσης και βίας.

Το πρόγραμμα σπουδών σκοπεύει να αναπτύξει και να βελτιώσει τις προσωπικές, μεθοδολογικές και τεχνικές ικανότητες του προσωπικού χώρων ψυχαγωγίας στη Ρουμανία και την Ελλάδα, προκειμένου να αποκτήσουν πληρέστερη κατανόηση των πολιτικών και των διαδικασιών Διασφάλισης του Παιδιού. Μάθετε για το ρόλο του Προσώπου Αναφοράς για τη Διασφάλιση Παιδιού (ΓΙΑΔΠ Πρόσωπο Αναφοράς Διασφάλισης Παιδιού - CSFP, Child Safeguarding Focal Point) και εξερευνήστε και μάθετε σχετικά με το ασφαλές περιβάλλον για παιδιά σε χώρους ψυχαγωγίας.

Το περιεχόμενο των ενοτήτων θα διερευνήσει την πολιτική και τα πρότυπα διασφάλισης του παιδιού, την παιδική κακοποίηση, το διάγραμμα ροής αναφορών, την ανάπτυξη του παιδιού και τα δικαιώματα του παιδιού, την ανάπτυξη των προσωπικών και επαγγελματικών ικανοτήτων των εκπαιδευομένων.

Βασισμένο σε μια βιωματική προσέγγιση διδασκαλίας, θα περιλαμβάνει προσωπικές εμπειρίες και προβληματισμό σχετικά με τις διαδικασίες και τα προϊόντα των αναληφθεισών δραστηριοτήτων. Το πρόγραμμα θα είναι διαδραστικό. Ως εκ τούτου, οι συμμετέχοντες θα ενθαρρυνθούν να αναλάβουν ενεργό ρόλο και να παραδώσουν τα επόμενα επιμορφωτικά προγράμματα διασφάλισης, στους συναδέλ-

φους τους, προκειμένου να ανταλλάξουν εμπειρίες, γνώσεις και να αυξήσουν την ευαισθητοποίησή τους σχετικά με τη διασφάλιση και να διδάξουν στους συναδέλφους τους πως να αποτρέπουν παιδικές κακοποιήσεις και να μάθουν πώς να προλαμβάνουν και να απαντούν σε περίπτωση περιστατικών.

Οι μέθοδοι που εφαρμόζονται κατά τη διάρκεια του εκπαιδευτικού προγράμματος θα είναι, μεταξύ άλλων:

- Συζητήσεις, παιχνίδια υπόδησης ρόλων, ομαδική εργασία, παιχνίδια, παρουσιάσεις, βίντεο και δημιουργικές δραστηριότητες

Σύνοψη των ενότητων

ΕΝΟΤΗΤΑ 1 ΠΑΙΔΙΑ ΑΣΦΑΛΗ Παρουσιάζει το project Keeping Children Safe in Sport (KCSS), εξερευνά και εξοικειώνει με το πλαίσιο της διασφάλισης σε αθλητικά και ψυχαγωγικά περιβάλλοντα, ενώ δημιουργεί σχέσεις και ενισχύει την ομάδα των συμμετεχόντων στην Κατάρτιση Εκπαιδευτών.	14
ΕΝΟΤΗΤΑ 2 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΑΙΔΙΟΥ ΣΕ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥΣ Διερευνά την έννοια της διασφάλισης παιδιού έναντι της παιδικής προστασίας, περιγράφει τι σημαίνει διασφάλιση σε αθλητικούς συλλόγους και εξηγεί τη σημασία της δημιουργίας μιας νοοτροπίας ασφάλειας σε όλους τους χώρους αθλητισμού.	17
ΕΝΟΤΗΤΑ 3 ΑΞΙΕΣ, ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΑΙΔΙΟΥ Η ενότητα υπογραμμίζει τις σημαντικές αξίες που ενσωματώνονται ως βάση της διασφάλισης του παιδιού, όπως: ενσυναίσθηση, σεβασμός, αποδοχή, μέριμνα, ειλικρίνεια, εκδήλωση ενδιαφέροντος, και πώς να τις εκδηλώσετε ενεργά. Τα δικαιώματα του παιδιού περιγράφονται με έμφαση στη συμμετοχή των παιδιών, ορίζοντας την ως ουσιώδη.	21
ΕΝΟΤΗΤΑ 4 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΠΑΙΔΙΟΥ Η ενότητα επικεντρώνεται στα δικαιώματα και τη συμμετοχή του παιδιού, του τρόπου σύνδεσής τους, καθώς και γιατί σχετίζονται τόσο με την ασφάλεια των παιδιών σε χώρους ψυχαγωγίας. Περιγράφεται η Σκάλα Συμμετοχής του Hart και το Μοντέλο Lundí.	24
ΕΝΟΤΗΤΑ 5 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ Αντικατοπτρίζει τα επικοινωνιακά στυλ και τα χαρακτηριστικά της επικοινωνίας που πρέπει να υιοθετεί το προσωπικό των αθλητικών συλλόγων κατά την αντιμετώπιση των προβλημάτων διασφάλισης παιδιού. Κατανόηση της έννοιας της εμπιστευτικότητας και της αποκάλυψης στο πλαίσιο της διασφάλισης του παιδιού.	26
ΕΝΟΤΗΤΑ 6 ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΟΤΗΤΑ Κατανόηση της αξίας της προσαρμοστικότητας στη ζωή μας και ανάπτυξη προστατευτικών παραγόντων για την οικοδόμησή της σε παιδιά και νέους. Εξοικείωση με εργαλεία εξάσκησης για την κατανόηση της βιωματικής εμπειρίας κακοποίησης του παιδιού και του νεαρού ατόμου στον χώρο αθλητισμού.	31
ΕΝΟΤΗΤΑ 7 ΗΓΕΣΙΑ ΣΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΑΙΔΙΟΥ Η ενότητα παρουσιάζει σημαντικά μοντέλα ηγεσίας και τρόπους εκδήλωσης τους κατά την προώθηση της πρακτικής διασφάλισης του παιδιού, ενώ αναγνωρίζει τη σημασία των σχέσεων εμπιστοσύνης και της εναρμονισμένης επικοινωνίας.	35
ΕΝΟΤΗΤΑ 8 ΘΕΩΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ Η ενότητα περιγράφει πώς οι Δυσμενείς Εμπειρίες στην Παιδική Ηλικία (Adverse Childhood Experiences - ACEs) και οι διαφορετικοί τύποι συναισθηματικού δεσμού επηρεάζουν έντονα την πορεία της ζωής του παιδιού και την ανάπτυξη του εγκεφάλου.	38

ΕΝΟΤΗΤΑ 9 ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΕΩΝ Η ενότητα καθορίζει τι σημαίνει κακοποίηση και βία και περιγράφει διαφορετικούς τύπους παιδικής κακοποίησης, τις ενδείξεις και τους δείκτες τους.	43
ΕΝΟΤΗΤΑ 10 ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΣΕ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥΣ Η ενότητα διερευνά διαφορετικούς τύπους ενδεχόμενων κινδύνων σε χώρους αθλητισμού και παρουσιάζει πώς να ανταποκριθείτε αναλόγως, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι η φωνή του παιδιού είναι το επίκεντρο της πρακτικής διασφάλισης μας.	48
ΕΝΟΤΗΤΑ 11 ΟΙ ΡΟΛΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ Η ενότητα καθορίζει τον ρόλο του "Προσώπου Αναφοράς για τη Διασφάλιση του Παιδιού" και δημιουργεί και αξιοποιεί ευκαιρίες για στοχαστική πρακτική και κριτική σκέψη πάνω στην αναγνώριση και ανταπόκριση σε καταστάσεις κακοποίησης στον αθλητισμό.	54
ΕΝΟΤΗΤΑ 12 ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΛΩΝ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗΣ Η ενότητα περιγράφει τις πλέον γνωστές τεχνικές διευκόλυνσης όπως αναζήτηση λύσεων, μελέτες περιπτώσεων, παιχνίδι ρόλων, προσομοίωση, επίδειξη, και πώς μπορούν να εφαρμοστούν σε διαφορετικά μαθησιακά πλαίσια των συγκεκριμένων συνεδριών. Επιπλέον, περιγράφει πολλές καλές συμβουλές για τους εκπαιδευτές όσον αφορά την αύξηση των κινήτρων των εκπαιδευομένων με βάση τις βασικές αρχές της μάθησης για τους ενήλικες. Περιλαμβάνει, επίσης, μια παρουσίαση των δραστηριοτήτων ενεργοποίησης και ενίσχυσης της ομαδικότητας για την ομάδα των εκπαιδευομένων.	57
ΕΝΟΤΗΤΑ 13 ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΑΙΔΙΟΥ- ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΛΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ Η ενότητα περιγράφει κατάλληλα μοντέλα πολιτικών και διαδικασιών διασφάλισης του παιδιού, ενώ εξετάζει τρόπους ενσωμάτωσης αυτών στην πρακτική του αθλητικού συλλόγου για να διατηρούνται τα παιδιά ασφαλή.	60
ΕΝΟΤΗΤΑ 14 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΕΥΕΞΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ Αυτή η ενότητα στοχεύει στην παροχή αρκετών πρακτικών εργαλείων και συμβουλών για τη βελτίωση της σχέσης σας με τους γονείς και τα παιδιά, και στην πραγματοποίηση ορισμένων ασκήσεων σχετικά με την ψυχική εκπαίδευση και την απελευθέρωση του στρες, με στόχο την ανάπτυξη της ευεξίας και της συναισθηματικής υγείας.	75

Ενότητα 1. “Keeping Children Safe in Sports”

Μαθησιακοί Στόχοι:

- Να γνωρίσετε τον σκοπό του project KCSS και τους στόχους του
- Να κατανοήσετε το παγκόσμιο πλαίσιο για τη διασφάλιση

Η διασφάλιση είναι ευθύνη όλων και πρέπει να αφορά όλους όσοι ασχολούνται με τον αθλητισμό. Αθλητικό προσωπικό, εθελοντές, γονείς και παιδιά μοιράζονται το καθήκον να σέβονται τις αρχές του ασφαλούς αθλητισμού μέσω των βέλτιστων πρακτικών¹

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΜΕΘΟΔΟΙ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
1.1. Project KCSS	Πρώτη γνωριμία Παρουσίαση Άσκηση στόχων Ερωτήσεις Σχόλια και προβληματισμοί	15 λεπτά 5 λεπτά 5 λεπτά 5 λεπτά 5 λεπτά	Παρουσιάσεις PPT
1.2. Πλαίσιο Διασφάλισης σε παγκόσμιο επίπεδο	Βίντεο Σπάσε τη Σιωπή Ομαδική συζήτηση Άσκηση Ανησυχίες vs Ελπίδες Παρουσίαση Στοχαστική συζήτηση Το παιχνίδι της γραμμής Ομαδική συζήτηση	5 λεπτά 10 λεπτά 10 λεπτά 20 λεπτά	Σύνδεσμος βίντεο: https://www.coe.int/en/web/sport/start-to-talk Φυλλάδιο - Πλαίσιο της Διασφάλισης σε παγκόσμιο επίπεδο (σελ. 92) Φυλλάδιο - Το παιχνίδι της γραμμής με ερωτήσεις (σελ. 94)
1.3. Πρόσωπο Αναφοράς για τη Διασφάλιση του Παιδιού	Σε έναν χάρτη σώματος, οι συμμετέχοντες θα ορίσουν Τις ιδανικές ικανότητες των χεριών Τις ιδανικές συμπεριφορές στον κορμό Την ιδανική γνώση στο μυαλό	20 λεπτά	

¹ Mountjoy, M., Brackenridge, C., Arrington, M., Blauwet, C., Carska-Sheppard, A., Fasting, K., & Starr, K. (2016). "International Olympic Committee Consensus Statement: Harassment and abuse (non-accidental violence) in sport" Br J Sports Med, 50(17), 1019-1029.

Δραστηριότητα 1.1. Keeping Children Safe in sports and summer camp

Το **Keeping Children Safe in Sports (KCSS)** είναι ένα έργο που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης και Καταναλωτών) και στοχεύει στην προώθηση της διασφάλισης των παιδιών σε αθλητικούς συλλόγους στη Ρουμανία και την Ελλάδα.

Οι ειδικοί στόχοι του είναι να διασφαλίσει ότι τα παιδιά προστατεύονται σε αθλητικούς συλλόγους και χώρους παιδικών κατασκηνώσεων μέσω ειδικών πολιτικών διασφάλισης, να ορίσει τις δεξιότητες των επαγγελματιών που εργάζονται με παιδιά, να ενδυναμώσει τα παιδιά και να ενθαρρύνει

την ανταλλαγή και τη συνεργασία πολλών χωρών σχετικά με τη διασφάλιση του παιδιού στον αθλητισμό και τις παιδικές κατασκηνώσεις.

Το project Keeping Children Safe in Sports (KCSS) χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης "Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια". (Δικαιώματα-Ισότητα-Ιθαγένεια 2014-2020).

Το KCSS συντονίζεται από το Ίδρυμα Terre des hommes της Ρουμανίας και υλοποιείται σε συνεργασία με την Terre des hommes Λωζάνης και την Terre des hommes Ελλάδας.

Δραστηριότητα 1.2. Πλαίσιο Διασφάλισης σε παγκόσμιο επίπεδο

Οδηγίες

Παρουσιάστε στους εκπαιδευόμενους τον ορισμό της προστασίας και μερικά πρόσφατα αποτελέσματα ερευνών σχετικά με τον αριθμό των καταχρήσεων που καταγράφηκαν παγκοσμίως.

Η Tdh δίνει τη μέγιστη σημασία στη διαφύλαξη και την προώθηση της ευημερίας των παιδιών. Η Πολιτική Διασφάλισης Παιδιού έχει αναπτυχθεί ως ένδειξη της δέσμευσής μας να διασφαλίσουμε ότι όλα τα παιδιά με τα οποία ερχόμαστε σε επαφή (άμεσα ή έμμεσα) προστατεύονται και προωθείται η ευημερία τους, και ότι η λειτουργία των αθλητικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων μας δεν προκαλεί βλάβη στα παιδιά.

Ενημερώστε τους εκπαιδευόμενους σχετικά με την πρωτοβουλία "Σπάσε τη σιωπή", η οποία αποτελεί έκκληση του Συμβουλίου της Ευρώπης προς τις δημόσιες αρχές και το αθλητικό κίνημα για δράση ως προς την παύση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών. Συμμετέχοντας σε αυτήν την πρόσκληση, κυβερνήσεις, αθλητικοί σύλλογοι, ενώσεις και

ομοσπονδίες, καθώς και αθλητές και προπονητές, δεσμεύονται να λάβουν συγκεκριμένα μέτρα για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της κακοποίησης.

Ο αθλητισμός φέρνει κοντά τους ανθρώπους και συμβάλλει στην υγεία και την ευτυχία τους, εξαφανίζοντας τα εμπόδια και χτίζοντας εμπιστοσύνη και ομαδικό πνεύμα. Για πάνω από τέσσερις δεκαετίες, το Συμβούλιο της Ευρώπης υποστηρίζει το ευ αγωνίζεσθαι και τον σεβασμό στον αθλητισμό, την καταπολέμηση της διαφθοράς και βοηθά τον αθλητισμό να είναι ασφαλής, ηθικός και προσιτός σε όλους. Το "Σπάσε τη Σιωπή" αφορά τους ενήλικες που σπάνε τη σιωπή και δίνουν φωνή στα παιδιά.

Προσκαλέστε τους εκπαιδευόμενους να παρακολουθήσουν την ταινία <https://www.coe.int/en/web/sport/start-to-talk> και να σκεφτούν πώς θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν το βίντεο και τις πληροφορίες στο βίντεο για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη διασφάλιση των παιδιών σε αθλητικούς και ψυχαγωγικούς χώρους.

Δραστηριότητα 1.3. Πρόσωπο Αναφοράς για τη Διασφάλιση του Παιδιού

Παρακολουθώντας αυτό το μάθημα, οι συμμετέχοντες προσκαλούνται και εμπνέονται για να γίνουν "Πρόσωπα Αναφοράς για τη Διασφάλιση του Παιδιού"

Εξηγήστε ότι θέλουμε να υποστηρίξουμε τους εκπαιδευόμενους να είναι "πρότυπα" διασφαλίζοντας την πρακτική στον φορέα τους. Ο εκπαιδευτής πρέπει να σχεδιάσει έναν μεγάλο χάρτη σώματος σε ένα μεγάλο κομμάτι χαρτί. Η σιλουέτα απεικονίζει το "ιδανικό Πρόσωπο Αναφοράς"!

Ο εκπαιδευτής πραγματοποιεί μια δραστηριότητα Καταιγισμού Ιδεών (Brainstorming) με την ομάδα και στη συνέχεια, γράφει στον χάρτη του σώματος:

- Τις ιδανικές **δεξιότητες** στα χέρια
- Τις ιδανικές **συμπεριφορές** στον κορμό
- Την ιδανική **γνώση** στο κεφάλι

Ο διευκολυντής θα πρέπει να συνοψίσει και να τονίσει τη σημασία ενός επαγγελματία, ο οποίος θα απαιτεί από τον φορέα του την ύπαρξη διαδικασιών διασφάλισης του παιδιού, έχοντας επίγνωση των προτύπων της KCS και της πολιτικής διασφάλισης του παιδιού, αλλά επίσης, θα είναι σε θέση να επικοινωνεί, θα είναι ελαστικός, θα έχει αναπτύξει δεξιότητες ηγεσίας, γνώσεις σχετικά με την ανάπτυξη των παιδιών και τουλάχιστον, θα έχει καλή κατανόηση του τι σημαίνει παιδική κακοποίηση σε χώρους αναψυχής, πώς να την αποτρέψει και πώς να παρέμβει, σε περίπτωση περιστατικού.

Ενότητα 2. Ασφαλές περιβάλλον για παιδιά σε αθλητικούς συλλόγους

Μαθησιακοί Στόχοι:

- Να ορίσετε τι σημαίνει διασφάλιση παιδιού
- Να αυξήσετε την ευαισθητοποίηση σχετικά με τα πρότυπα KCS και τους τρόπους εφαρμογής τους στον δικό σας φορέα
- Να μάθετε για περιβάλλοντα που είναι ασφαλή για παιδιά σε χώρους ψυχαγωγίας και να ενημερωθείτε για τα πρότυπα, τις αρχές και τις βέλτιστες πρακτικές στον τομέα
- Να κατανοήσετε τη σημασία της δημιουργίας ενός πνεύματος ασφάλειας σε όλους τους χώρους ψυχαγωγίας στη Ρουμανία/Ελλάδα

"Αργήσα να καταλάβω πως πρέπει να απλοποιείς τα πράγματα μερικές φορές προκειμένου να αρχίσεις να τα καταλαβαίνεις. Μόνο όταν εδραιωθούν τα βασικά πλαίσια, μπορείς να επεκταθείς στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και την κατανόηση περισσότερο σύνθετων καταστάσεων" Charles Handy²

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΜΕΘΟΔΟΙ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
2.1. Παιδική προστασία έναντι διασφάλισης του παιδιού	Ψυχοκοινωνικό παιχνίδι "Το παιχνίδι των μπαλονιών" Ομαδική συζήτηση Παρουσίαση	20 λεπτά	Παρουσιάσεις PPT
2.2. Πρότυπα διασφάλισης παιδιού	Μέθοδος World Café Θεωρητική παρουσίαση Περίληψη	55 λεπτά	Φυλλάδιο - Τα 10 Πρότυπα διασφάλισης παιδιού (σελίδα 95)
2.3. Περιβάλλον ασφαλές για παιδιά - αρχές και βέλτιστες πρακτικές	Καταιγισμός Ιδεών (Brainstorming) και εννοιολογική χαρτογράφηση Υλικό βίντεο Δημιουργική δραστηριότητα	15 λεπτά	https://www.children1st.org.uk/help-for-families/safeguarding-in-sport/safeguarding-in-sport-resources/play-sport-stay-safe-film/

² Ratcliffe S, (2010), Leadership Plain and Simple, Financial Times Prentice Hall

Δραστηριότητα 2.1. Παιδική προστασία έναντι διασφάλισης παιδιού

Ο διευκολυντής παρουσιάζει τη δραστηριότητα "Το παιχνίδι των μπαλονιών" ως εισαγωγή στο θέμα και υπογραμμίζει ότι η ευθύνη για την παιδική προστασία ανήκει στους ενήλικες. (Περιγραφή της δραστηριότητας - σελίδα 84). Μετά την ενημέρωση, ο εκπαιδευτής παρουσιάζει τους ορισμούς της παιδικής προστασίας και της διασφάλισης του παιδιού και παρουσιάζει σύντομα το σύστημα παιδικής προστασίας στη Ρουμανία/Ελλάδα.

Ορισμός της Διασφάλισης Παιδιού:

Η διασφάλιση ορίζεται ως ευθύνη του φορέα να διασφαλίσει ότι οι χώροι αναψυχής αποτελούν μια ασφαλή, θετική και ευχάριστη εμπειρία για όλα τα παιδιά και ότι όλα τα παιδιά διατηρούνται ασφαλή από βλάβες (συμπεριλαμβανομένης της κακοποίησης και της παραμέλησης) όταν εμπλέκονται σε ψυχαγωγικές

δραστηριότητες, όλων των ικανοτήτων και όλων των επιπέδων.

Ορισμός της Παιδικής Προστασίας

Η παιδική προστασία είναι η προστασία των παιδιών από τη βία, την εκμετάλλευση, την κακοποίηση, την αμέλεια. Άρθρο 19 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού. Το άρθρο 19 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού προάγει την προστασία των παιδιών που μεγαλώνουν εντός ή εκτός της οικογένειας.

Σύστημα Παιδικής Προστασίας - ένα σύνολο κρατικών ιδρυμάτων που παρέχουν ένα σύνολο υπηρεσιών σε παιδιά και οικογένειες.

Δραστηριότητα 2.2. Πρότυπα διασφάλισης παιδιού

Οδηγίες

- Κάντε μια εισαγωγή στα πρότυπα Διασφάλισης Παιδιού και τι σημαίνει η διασφάλιση παιδιού
- Δραστηριότητα World Café: Χωρίστε την ομάδα σε μικρότερες ομάδες. Κάθε ομάδα θα διερευνήσει το θέμα των προτύπων (πολιτική, διαδικασία, άτομα, ευθύνη). Κάθε ομάδα θα πρέπει να απαντήσει για τα πλεονεκτήματα και τα κενά που εντοπίζονται στον τομέα εργασίας τους. Αφού ολοκληρωθεί αυτό το μέρος, οι ομάδες θα συμμετάσχουν στη δραστηριότητα World Café
- Σύνοψη των αποτελεσμάτων στην ευρύτερη ομάδα

Σύντομη θεωρητική παρουσίαση

Η διασφάλιση του παιδιού είναι ένας γενικός όρος (ομπρέλα) που περιλαμβάνει **τόσο προληπτικές δράσεις** για την ελαχιστοποίηση των πιθανών βλαβών όσο και **κατασταλτικές δράσεις**, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι όταν υπάρχουν ανησυχίες έχουν την κατάλληλη αντιμετώπιση. Ανταποκρίνεται στην ανάγκη να ληφθούν υπόψη τα βέλτιστα συμφέροντα του παιδιού σε κάθε δράση που σχετίζεται με παιδιά που συμμετέχουν σε δραστηριότητες (π.χ. αποφάσεις, συμπεριφορά, εκπαίδευση, υπηρεσίες

και προγράμματα) και να ενεργεί σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και την εθνική νομοθεσία, ιδίως όπου οι ύποπτες περιπτώσεις κακοποίησης μπορεί να αποτελούν ποινικά αδικήματα.

Παρόλο που αποκαλύπτονται περιπτώσεις σεξουαλικής παιδικής κακοποίησης στον αθλητισμό και σε παιδικές κατασκηνώσεις, η σεξουαλική κακοποίηση δεν είναι η μόνη μορφή κακοποίησης που παραβιάζει το δικαίωμα προστασίας των παιδιών.

Υπάρχουν **τέσσερις βασικές αρχές** που αναφέρονται στα **Διεθνή Πρότυπα Διασφάλισης Παιδιού που θέτει ο συνασπισμός KCS:**

- **Πολιτική** - ο φορέας σας αναπτύσσει μια πολιτική που περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο δεσμεύεται να προλαμβάνει και να ανταποκρίνεται κατάλληλα σε βλάβες των παιδιών.
- **Πρόσωπα** - ο φορέας σας ορίζει σαφείς ευθύνες και προσδοκίες στο προσωπικό και τους συνεργάτες του και τους υποστηρίζει για να τις κατανοήσουν και να ενεργήσουν σύμφωνα με αυτές
- **Διαδικασία** - ο φορέας σας δημιουργεί ένα περιβάλλον ασφαλές για παιδιά μέσω της

εφαρμογής διαδικασιών διασφάλισης παιδιού που εφαρμόζονται σε ολόκληρο τον φορέα

- **Ανάληψη ευθυνών** - ο φορέας σας παρακολουθεί και ελέγχει τα μέτρα διασφάλισης

Διασφάλιση - Το τοπικό νομικό πλαίσιο

Κάθε χώρα έχει τους δικούς της νόμους σχετικά με την παιδική κακοποίηση, συμπεριλαμβανομένων των ορισμών της κακοποίησης. Οι τύποι που περιλαμβάνονται σε αυτό το φύλλο αναγνωρίζονται συνήθως διεθνώς και περιλαμβάνονται για γενική καθοδήγηση. Για εκδηλώσεις και δραστηριότητες που πραγματοποιούνται εντός των χώρων των αθλητικών συλλόγων είναι σημαντικό να ελέγχετε τους τοπικούς νόμους για την παιδική κακοποίηση, καθώς και τα όποια μέτρα διασφάλισης ορίζονται ως νόμιμα στη χώρα όπου πραγματοποιούνται.

Νομικό καθεστώς

Τα δικαιώματα των παιδιών προστατεύονται από το Σύνταγμα της Ρουμανίας και της Ελλάδας, καθώς και από τις Οδηγίες της ΕΕ (π.χ. Νόμος για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας 3500/2006, Έγκριση της Σύμβασης του Συμβουλίου της ΕΕ για την προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική κακοποίηση Νόμος 3727/2008) και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού (Κυρωτικός Νόμος 2101/1992). Τα θέματα παιδικής προστασίας ενσωματώνονται

περαιτέρω και ρυθμίζονται από τον ρουμανικό και ελληνικό Αστικό Κώδικα και τον Ποινικό Κώδικα, για παράδειγμα βάσει του οικογενειακού δικαίου, βασικών αρχών ατομικής προστασίας και παραβιάσεων της σωματικής και συναισθηματικής ακεραιότητας ή της προσωπικής ελευθερίας.

Στην Ελλάδα, κάθε περιστατικό παιδικής κακοποίησης πρέπει να διερευνάται από τον εισαγγελέα, συμπεριλαμβανομένης τυχόν "συνεχούς σκληρής συμπεριφοράς στα παιδιά" που μπορεί να προκαλέσει σωματική ή συναισθηματική βλάβη (Νόμος 4322/2015).

Η αναφορά περιστατικού παιδικής κακοποίησης (βάσει υποψιών ή έγκυρων πληροφοριών) αποτελεί ρητή υποχρέωση για το εκπαιδευτικό προσωπικό του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα και των δημοσίων υπαλλήλων, καθώς και για κάθε άτομο βάσει του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Στη Ρουμανία βάσει του νόμου 272/2004, που ενημερώθηκε το 2014, προβλέπεται ότι κάθε επαγγελματίας που έρχεται σε επαφή με παιδιά, εάν γνωρίζει μια υπόθεση παιδικής κακοποίησης, οφείλει να το αναφέρει αμέσως στην αρχή παιδικής προστασίας. Η αναφορά τέτοιων ανησυχιών θεωρείται προληπτικό μέτρο για την έναρξη περαιτέρω διερεύνησης και την αξιολόγηση του επιπέδου κινδύνου σε κάθε περίπτωση.

Δραστηριότητα 2.3. Χώρος ασφαλούς περιβάλλοντος για παιδιά

Οδηγίες

- Ξεκινήστε ρωτώντας τους εκπαιδευόμενους πώς φαντάζονται ένα ασφαλές περιβάλλον για παιδιά;
- Σημειώστε όλους τους όρους που αναφέρονται από την ομάδα σε ένα μεγάλο κομμάτι χαρτονιού. Χρησιμοποιήστε χρώματα και σύμβολα για να δημιουργήσετε μια φιλική για τα παιδιά εικόνα του χώρου (ενονοιολογικός χάρτης).
- Παρουσιάστε στους εκπαιδευόμενους μερικές βέλτιστες πρακτικές συλλόγων και χώρων αναψυχής.
- Μοιραστείτε τις αρχές του ασφαλούς περιβάλλοντος για τα παιδιά και δώστε στους συμμετέχοντες αντίγραφα των φυλλαδίων.

Τα ασφαλή περιβάλλοντα για τα παιδιά είναι ασφαλείς και φιλικόι χώροι όπου τα παιδιά αισθάνονται ότι χαίρουν σεβασμού, εκτίμησης και ενθαρρύνονται να αξιοποιήσουν πλήρως το δυναμικό τους.

Οι φορείς πρέπει να είναι κατάλληλα εξοπλισμένοι για τη διαχείριση και την αντιμετώπιση των κινδύνων που ενδέχεται να προκύψουν σχετικά με την ασφάλεια και την ευημερία των παιδιών που έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες τους.

Οι φορείς που παρέχουν περιβάλλοντα ασφαλή για παιδιά:

- τηρούν προληπτική, προνοητική και συμμετοχική στάση σε θέματα παιδικής προστασίας

- εκτιμούν και αγκαλιάζουν τις απόψεις και τις γνώμες των παιδιών και των νέων
- βοηθούν τα παιδιά και τους νέους να αναπτύξουν δεξιότητες που θα τους βοηθήσουν να συμμετάσχουν στην κοινωνία
- επικεντρώνονται στην προστασία των παιδιών και των νέων και λαμβάνουν μέτρα για την προστασία τους από βλάβες
- παρέχουν στους γονείς, κηδεμόνες ή φροντιστές αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τις πολιτικές και τις διαδικασίες ασφαλούς περιβάλλοντος για τα παιδιά, όταν τους ζητείται.

<https://dhs.sa.gov.au/services/community-and-family-services/child-safe-environments/about-child-safe-environments>

Η δημιουργία ασφαλούς περιβάλλοντος για παιδιά είναι μια δυναμική διαδικασία που περιλαμβάνει ενεργή συμμετοχή και ευθύνη από όλους τους τομείς της κοινότητας, συμπεριλαμβανομένων ατόμων, οικογενειών, κρατικών αρχών και μη κυβερνητικών οργανώσεων και κοινοτήτων. Ο καταμερισμός της ευθύνης για τη φροντίδα και την προστασία των παιδιών και των νέων βοηθά στην ανάπτυξη μιας ισχυρότερης, παιδοκεντρικής κοινότητας.

Μια κοινότητα ασφαλής για τα παιδιά μπορεί να:

- μεριμνά για όλα τα παιδιά και τους νέους
- εντοπίζει τα ευάλωτα παιδιά και νέους
- υποστηρίζει τα παιδιά και νέους που έχουν υποστεί βλάβη ή έχουν εκτεθεί σε κίνδυνο
- προλαμβάνει περαιτέρω βλάβη παιδιών και νέων.

Τα **ασφαλή περιβάλλοντα για τα παιδιά** είναι το αποτέλεσμα μιας σειράς στρατηγικών και πρωτοβουλιών. Πέραν της ανάπτυξης πολιτικών, διαδικασιών και κατάλληλων κωδίκων δεοντολογίας για τα παιδιά, τους εθελοντές και τα μέλη, οι φορείς πρέπει επίσης να προωθήσουν τη νοοτροπία της ειλικρίνειας.

Αυτό σημαίνει ότι:

- ακατάλληλη συμπεριφορά, έχουν τεθεί σε κίνδυνο ή έχουν υποστεί βλάβη (συμπεριλαμβανομένης ενδεικτικά και βλάβης που προκαλείται από σεξουαλική, σωματική, ψυχική ή συναισθηματική κακοποίηση ή παραμέληση)
- Οι φορείς πρέπει να έχουν πολύ σαφείς διαδικασίες για να βοηθήσουν τους υπαλλήλους/εθελοντές να εντοπίσουν παιδιά και νέους που ίσως κινδυνεύουν.
- Η διοίκηση, οι εργαζόμενοι και οι εθελοντές πρέπει επίσης να έχουν επίγνωση του καθήκοντός τους να αναφέρουν στις αρχές υποψίες ότι ένα παιδί ή νεαρό άτομο βρίσκεται σε κίνδυνο και να λαμβάνουν άλλα μέτρα για τη δημιουργία, προώθηση και διασφάλιση ασφαλούς και φιλικού για τα παιδιά περιβάλλοντος.

Αυτή η δέσμευση για προστασία και υποστήριξη των παιδιών θα πρέπει να ενσωματωθεί στην νοοτροπία ενός φορέα διασφαλίζοντας ότι όλοι γνωρίζουν τις ευθύνες τους.

Ενότητα 3. Αξίες και αρχές διασφάλισης παιδιού

Μαθησιακοί Στόχοι:

- Να κατανοήσετε τις αξίες και τις αρχές που ενισχύουν την ασφάλεια του παιδιού κατά τη διάρκεια και μέσω ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων.
- Να ενημερώσετε σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών και να αυξήσετε την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σημασία της συμμετοχής και της συμπερίληψης του CYP Child and Youth Programme (Πρόγραμμα παιδιών και νέων) στη δημιουργία ασφαλούς περιβάλλοντος για παιδιά σε αθλητικούς συλλόγους.

Η διασφάλιση είναι ευθύνη όλων και πρέπει να αφορά όλους όσοι ασχολούνται με τον αθλητισμό. Προσωπικό, εθελοντές, γονείς και παιδιά μοιράζονται το καθήκον να σέβονται τις αρχές του ασφαλούς αθλητισμού μέσω των βέλτιστων πρακτικών³

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΜΕΘΟΔΟΙ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
Δραστηριότητα 3.1. Αξίες και δεξιότητες	Άσκηση αξιών (άσκηση κατά ζεύγη) Διασφάλιση σε παγκόσμιο επίπεδο (συζήτηση) Αξίες και συμπεριφορά (άσκηση μικρής ομάδας)	10 λεπτά 10 λεπτά 15 λεπτά 15 λεπτά	Παρουσιάσεις PPT
Δραστηριότητα 3.2. Βασικές αρχές διασφάλισης παιδιού	Καταιγισμός Ιδεών (Brainstorming) Παρουσίαση	15 λεπτά 10 λεπτά 20 λεπτά	Φυλλάδιο - Βασικές αρχές διασφάλισης παιδιού (σελίδα 96)

Ενότητα 3.1. Αξίες και δεξιότητες διασφάλισης παιδιού

Οδηγίες

Παρουσιάστε το θέμα των αξιών, αναλύστε τι είναι και εξηγήστε ότι οι αξίες μας αποδεικνύονται μέσω της συμπεριφοράς που επιδεικνύουμε σε συγκεκριμένες καταστάσεις. Όταν καθορίζουμε

τις προσωπικές μας αξίες, είναι πιθανό να ανακαλύψουμε τι είναι πραγματικά σημαντικό για εμάς. Ένας καλός τρόπος να ξεκινήσουμε να το κάνουμε αυτό είναι να κοιτάξουμε πίσω στο ταξίδι της ζωής μας χρησιμοποιώντας μια προσέγγιση

³ Mountjoy, M., Brackenridge, C., Arrington, M., Blauwet, C., Carska-Sheppard, A., Fasting, K., & Starr, K. (2016). "International Olympic Committee Consensus Statement: Harassment and abuse (non-accidental violence) in sport" Br J Sports Med, 50(17), 1019-1029.

με επίκεντρο τη λύση και να προσδιορίσουμε πότε αισθανθήκαμε καλά και ήμασταν σίγουροι ότι κάναμε σωστές επιλογές.

Οι αξίες είναι συνήθως σταθερές, αλλά δεν έχουν αυστηρά όρια. Επίσης, καθώς πορευόμαστε στη ζωή, οι αξίες μας μπορεί να αλλάξουν. Για παράδειγμα, όταν ξεκινάτε την καριέρα σας ως προπονητής σε έναν αθλητικό σύλλογο, η επιτυχία μπορεί να μετρηθεί με χρήματα και κύρος και αυτό μπορεί να αποτελεί κορυφαία προτεραιότητα. Αφού όμως, κάνετε οικογένειά, η ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής μπορεί να είναι αυτή που εκτιμάτε περισσότερο.

Καθώς ο ορισμός της επιτυχίας αλλάζει, το ίδιο κάνουν και οι προσωπικές σας αξίες. Ως εκ τούτου, το να διατηρούμε επαφή με τις αξίες μας είναι μια δια βίου άσκηση. Πρέπει να τις επανεξετάζουμε συνεχώς, ειδικά όταν η ζωή μας πηγαίνει ομαλά ή όταν αντιμετωπίζουμε προκλήσεις και δυσκολίες.

Χωρίστε τις ομάδες σε 4 μικρότερες ομάδες

Κάθε ομάδα παίρνει μια κάρτα Αξιών (1, 2, 3 & 4) και καλείται να προσδιορίσει και να συζητήσει μια κατάσταση σύμφωνα με τις οδηγίες στην κάρτα.

Κάθε μικρότερη ομάδα θα αναλογιστεί τις προσωπικές εμπειρίες των συμμετεχόντων και θα τις αντιστοιχίσει με τις συμπεριφορές που αναγράφονται στην κάρτα.

Κάρτα 1 Αξία - Θάρρος, Συμπεριφορά - Προσπάθεια για βελτίωση

Πείτε μας για μια περίοδο που έπρεπε να μάθετε μια νέα δεξιότητα ή έναν νέο τρόπο να κάνετε πράγματα.

- Θέτω προκλήσεις στον εαυτό μου, δείχνω πώς έμαθα κάτι νέο
- Απόδειξη αποφασιστικότητας και επίτευξης
- Αναγνωρίζω τα δυνατά και αδύνατα σημεία μου και μπορώ να εργαστώ με αυτά
- Μαθαίνω από τις εμπειρίες άλλων
- Παραμένω θετικός σε καταστάσεις όπου τα πράγματα δεν πήγαν τόσο καλά όσο αναμενόταν
- Αντιμετωπίζω καλά την αλλαγή, είμαι ανοιχτόμυαλος

Κάρτα 2 Αξία - Προστασία, Συμπεριφορά - Ανάλυση ευθύνης

Πείτε μας για μια περίοδο που αναλάβατε ένα έργο, το οποίο δεν πήγε όπως περιμένατε και απαριθμήστε

τα συναισθήματα και τις ενέργειές σας.

- Αναλαμβάνω την ευθύνη για τις αποφάσεις μου
- Δημιουργώ και διατηρώ σαφή όρια ρόλου/πρακτικής
- Αναλογίζομαι γεγονότα, εμπειρίες, αυτογνωσία
- Επικεντρώνομαι στα συμφέροντα του παιδιού
- Δρώ με επαγγελματική ακεραιότητα, διαφάνεια και ειλικρίνεια

Κάρτα 3 Αξία - Σεβασμός, Συμπεριφορά - Δέσμευση στο οργανωτικό όραμα

Πείτε μας για μια περίοδο που κάποιος με τον οποίο εργαζόσασταν αμφισβήτησε ή επέκρινε τον φορέα στον οποίο εργαζόσασταν.

- Χρειάζεται χρόνος για να ακούσετε διαφορετικές απόψεις/κριτικές
- Αναγνωρίζω ότι δεν μπορούν όλοι να συμπαθούν ή να συμφωνήσουν με το έργο του φορέα τους
- Δείχνω σεβασμό στον φορέα μου, ακόμη και αν δεν συμφωνώ πλήρως με τις αποφάσεις του/είμαι δημιουργικός σχετικά με τον φορέα μου
- Είμαι σε θέση να παραμένω ήρεμος και συγκεντρωμένος
- Είμαι σε θέση να έχω τη "μεγαλύτερη" εικόνα κατά νου, δείχνω επαγγελματισμό στην δουλειά μου

Κάρτα 4 Αξία - Εμπιστοσύνη, Συμπεριφορά - Συνεργασία

Περιγράψτε μια κατάσταση όπου έπρεπε να βασιστείτε σε άλλους για να επιτύχετε τους στόχους σας και επισημάνετε τι οδήγησε στην επιτυχία σας.

- Επικοινωνώ τις ανάγκες και τους στόχους μου με σαφήνεια και ειλικρίνεια. Μοιράζομαι τις πληροφορίες σωστά
- Βάζω ψηλότερα τις ανάγκες και τους περιορισμούς άλλων ατόμων και είμαι πρόθυμος να βοηθήσω
- Αναγνωρίζω τις δυνάμεις των άλλων και ενεργώ για την επίτευξη αμοιβαίων συμφερόντων
- Αναζητώ ενεργά τις απόψεις/προτάσεις άλλων για το πώς θα μπορούσαμε να επιτύχουμε καλύτερα τους στόχους μας

Δραστηριότητα 3.2. Βασικές αρχές διασφάλισης

Οδηγίες

Παρουσιάστε τον ορισμό της διασφάλισης και τους κύριους τομείς που καλύπτονται από αυτήν την έννοια.

Δώστε ένα αντίγραφο του φυλλαδίου για τις αρχές σε κάθε εκπαιδευόμενο και στη συνέχεια, χωρίστε τους σε ζευγάρια για να συζητήσουν και να

προβληματιστούν σχετικά με αυτές. Ζητήστε τους να επιλέξουν 3 βασικές αρχές και να αιτιολογήσουν τον λόγο.

Όλες οι δραστηριότητες πρέπει να βασίζονται σε ισχυρές αρχές και αξίες και κάθε απόφαση και δράση πρέπει να υποστηρίζεται από αυτές.

Ενότητα 4. Δικαιώματα και συμμετοχή παιδιού

Μαθησιακοί Στόχοι:

- Να κατανοήσετε ποια είναι τα δικαιώματα του παιδιού και γιατί το δικαίωμα συμμετοχής του παιδιού είναι τόσο σημαντικό προκειμένου να διασφαλιστεί η ασφάλεια και η ευημερία των παιδιών
- Να παρουσιάσετε τη σκάλα συμμετοχής του Hart και το μοντέλο Mundi

Δραστηριότητα 4.1. Δικαιώματα και συμμετοχή παιδιού

Οδηγίες:

- Εξηγήστε ότι θα αναλύσετε τα δικαιώματα και τη συμμετοχή του παιδιού και πώς συνδέονται και γιατί σχετίζονται τόσο με την ασφάλεια των παιδιών.

Παρουσιάστε τη **Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού**, την πιο ευρέως επικυρωμένη σύμβαση για τα ανθρώπινα δικαιώματα στην ιστορία, η οποία συνέβαλε στη μεταμόρφωση των ζωών των παιδιών σε όλο τον κόσμο.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με αυτό το θέμα, δώστε στους εκπαιδευόμενους ένα δείγμα της έκδοσης της Σύμβασης που είναι φιλική προς τα παιδιά και υπογραμμίστε την ανάγκη ευαισθητοποίησης των παιδιών με τα οποία εργάζονται.

www.unicef.org/rightsite/files/unrcrcchildfriendlylanguage.pdf

- Παρουσιάστε το θέμα της συμμετοχής των παιδιών καθώς και τη «σκάλα συμμετοχής» του **Hart & το μοντέλο του Lundí στην ομάδα (φυλλάδιο, σελίδα 97)**.

Συμμετοχή

Εξηγήστε στην ομάδα ότι πρόκειται να διερευνήσετε τι σημαίνει "συμμετοχή". Ζητήστε από τους νέους να εργαστούν σε ζευγάρια. Θα έχουν 5 λεπτά για να συζητήσουν σχετικά με το τι πιστεύουν ότι είναι η "συμμετοχή". Τι σημαίνει, ειδικά για τους νέους; Ζητήστε τους να μοιραστούν τις απόψεις τους με την υπόλοιπη ομάδα και να γράψουν τις σκέψεις τους στον χαρτοπίνακα.

Χρησιμοποιήστε τους ακόλουθους ορισμούς της συμμετοχής για να εξηγήσετε τι μπορεί να εννοούμε με τη "συμμετοχή":

- "Γνωστοποίηση αποφάσεων που επηρεάζουν τη ζωή κάποιου και τη ζωή της κοινότητας στην οποία ζει" (Hart, 1992)
- "Παιδιά που συμμετέχουν και επιδρούν σε διαδικασίες, αποφάσεις και δραστηριότητες που τα επηρεάζουν, προκειμένου να επιτύχουν μεγαλύτερο σεβασμό των δικαιωμάτων τους" (Lansdown, 2002)

Εξηγήστε ότι πρόκειται να κάνετε μια πρακτική άσκηση για να διερευνήσετε τις αρχές λεπτομερέστερα. Τοποθετήστε στο πάτωμα τα διάφορα στάδια της σκάλας συμμετοχής του Hart.

Πρέπει να έχετε τα οκτώ διαφορετικά στάδια απλωμένα σε όλη την αίθουσα. Καθώς το κάνετε αυτό θα πρέπει να συζητήσετε κάθε στάδιο από το Στάδιο 8 (που αντιπροσωπεύει τη συμμετοχή) έως το στάδιο 1 (που αντιπροσωπεύει τη μη συμμετοχή). Για παράδειγμα: 8. Παιδική πρωτοβουλία, κοινές αποφάσεις με τους ενήλικες 7. Παιδική πρωτοβουλία και διεύθυνση 6. Ενήλικη πρωτοβουλία, κοινές αποφάσεις με τα παιδιά 5. Συμβουλευτικό και πληροφοριακό στάδιο 4. Ανάθεση και πληροφόρηση 3. Προσχηματικός λόγος (tokenism) 2. Διακόσμηση 1. Χειραγώγηση

Συνοψίστε με την ομάδα τις κύριες ιδέες για το τι είναι η συμμετοχή και πώς να την εφαρμόσετε στους αθλητικούς συλλόγους.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Προκειμένου να ενσωματώσουμε τη συμμετοχή στην πρακτική μας, πρέπει:

- Να οικοδομήσουμε **σχέσεις σεβασμού** με τα παιδιά και τους νέους με τους οποίους συνεργαζόμαστε.
- Να δημιουργήσουμε έναν **χώρο φιλικό για τα παιδιά** όπου ΟΛΟΙ οι συμμετέχοντες μπορούν να αισθάνονται ασφαλείς, ανεξάρτητα από τις εμπειρίες και το υπόβαθρο.
- Να **κατανοήσουμε** τα δικαιώματά τους.
- Να δώσουμε **μια ευκαιρία στη συμμετοχή των νέων**.

- Να **συνεργαστούμε**.
- Να **δείχνουμε την εκτίμησή μας**.
- Να **κρατάμε επαφή**.
- Πάντα να θυμάστε! **Είναι επιλογή των νέων!**

(7 Χρυσοί Κανόνες Συμμετοχής - εκπονήθηκαν από τον Επίτροπο Παιδιών και Νέων της Σκωτίας, και κοινοποιήθηκαν απευθείας από το Γενικό Σχόλιο υπ'αριθμ. 12 της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού (2009) org.uk/education/golden-rules)

Ενότητα 5. Επικοινωνία και Εμπιστευτικότητα

Μαθησιακοί Στόχοι:

- Βελτίωση της ποιότητας στην επικοινωνιακή ικανότητα και εγκάρσιες δεξιότητες όπως ενδοσκόπηση, ακρόαση, ενσυναίσθηση
- Κατανόηση της έννοιας της εμπιστευτικότητας και της αποκάλυψης στο πλαίσιο της διασφάλισης του παιδιού.

Η επικοινωνία μπορεί να διακοπεί όταν υπάρχει απουσία τοπικών συστημάτων διασφάλισης, εμπόδια στην αποτελεσματική συνεργασία ή αδυναμία αναγνώρισης ή δράσης κατά την προστασία των ευκαιριών. Η αποτελεσματική επικοινωνία απαιτεί επαγγελματικές δεξιότητες και ένα πνεύμα που προωθεί την ανταλλαγή πληροφοριών, καθώς και σαφή συστήματα και καθοδήγηση που επιτρέπει στις πληροφορίες να αξιολογούνται κριτικά και να χρησιμοποιούνται για να καθοδηγούν τη λήψη αποφάσεων και τον προγραμματισμό.⁴

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΜΕΘΟΔΟΙ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
5.1. Χαρακτηριστικά επικοινωνίας και ενεργή ακρόαση	Καταιγισμός Ιδεών (Brainstorming) Άσκηση ανά ομάδες (άσκηση Α-Β-Γ) Ομαδική συζήτηση Και παρουσίαση των εννοιών	20 λεπτά	Φυλλάδιο - Πλεονεκτήματα και κενά στην επικοινωνία (σελίδα 98)
5.2. Επικοινωνιακά στυλ και πίνακας δεξιοτήτων	Ομαδική παρουσίαση Συμπλήρωση ερωτηματολογίου Ενδοσκόπηση Παιχνίδι ρόλων	25 λεπτά	Φυλλάδιο - επικοινωνιακά στυλ (σελίδα 99)
5.3. Εμπιστευτικότητα, συγκατάθεση και αποκάλυψες	Περίληψη των βασικών στοιχείων, θεωρητική παρουσίαση		Παρουσιάσεις ΡΡΤ

⁴Brandon et al. (2016). Pathways to harm, pathways to protection: a triennial analysis of serious case reviews 2011 to 2014, DfE

Δραστηριότητα 5.1. Χαρακτηριστικά επικοινωνίας και ενεργή ακρόαση

Οδηγίες:

Άσκηση: Τρεις τρόποι (μη) επικοινωνίας (10 λεπτά)

Ζητήστε από την ομάδα να χωριστεί σε ζευγάρια, ο Α θα αντικρίζει τον Β, ο Α σε μια γραμμή και ο Β σε μια άλλη γραμμή κοιτώντας ο ένας προς τον άλλον. Ζητήστε τους να σκεφτούν μια σύντομη ιστορία, ένα ανέκδοτο ή ένα όνειρο και καλέστε τους να το περιγράψουν στον συνεργάτη τους. α. Οι Α και Β αφηγούνται την ιστορία τους ταυτόχρονα (1 λεπτό). Σχόλιο: πώς ένιωσες; Πώς αντέδρασες; β. Ο Α λέει την ιστορία του και ο Β δεν ακούει, κάνει κάτι άλλο, κοιτάζει αλλού (1 λεπτό). Αλλάξτε ρόλους και επαναλάβετε (1 λεπτό). Σχόλιο: Πώς ένιωσε ο ομιλητής; Και ο ακροατής που δεν άκουσε; γ. Η Α λέει την ιστορία της και ο Β ακούει ενεργά (1 λεπτό). Αλλάξτε ρόλους και επαναλάβετε (1 λεπτό). Σχόλιο: Πώς ένιωσε ο ομιλητής; Ο ακροατής;

Η επικοινωνία ή ο διάλογος ορίζονται ως η ελεύθερη ροή πληροφοριών μεταξύ δύο ή περισσότερων ανθρώπων. Περιλαμβάνει την αναφορά όλων των σχετικών πληροφοριών, όπου οι άνθρωποι μπορούν ειλικρινά, αλλά όχι επιθετικά, να εκφράσουν τις απόψεις τους, να μοιραστούν τα συναισθήματά τους και να διατυπώσουν τις θεωρίες τους.

Πρέπει να μάθουμε τις βασικές δεξιότητες της ομιλίας, της ακρόασης και της συνεργασίας, δημιουργώντας στον εαυτό μας και σε άλλους τις συνθήκες που καθιστούν τον διάλογο την οδό της ελάχιστης αντίστασης.

Η επικοινωνία περιλαμβάνει προφορικά μηνύματα, μη προφορικά ή σωματικά μηνύματα (χειρονομίες, εκφράσεις, στάση, τόνος φωνής) και ενεργή ακρόαση. Είναι πάντα μια αμφίδρομη διαδικασία.

ΤΙ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΓΙΑ ΝΑ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΟΥΜΕ

ΝΑ ΕΙΜΑΣΤΕ: ΠΑΡΟΝΤΕΣ, ΔΕΚΤΙΚΟΙ

ΝΑ ΝΙΘΘΟΥΜΕ: ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ, ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ, ΣΕΒΑΣΜΟ

ΝΑ ΒΛΕΠΟΥΜΕ: ΠΑΡΑΤΗΡΩΝΤΑΣ

ΝΑ ΜΙΛΑΜΕ: ΜΕ ΣΑΦΗΝΕΙΑ, ΑΚΡΙΒΕΙΑ

ΝΑ ΑΚΟΥΜΕ: ΠΡΟΣΕΚΤΙΚΑ, ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΜΕΝΑ

Πηγή: από https://www.tdh.ch/sites/default/files/tdh_manuel_e_0.pdf

Η ενεργή ακρόαση είναι μια δεξιότητα που μπορεί να αποκτηθεί και να αναπτυχθεί με την εξάσκηση.

Η ακρόαση είναι το πιο θεμελιώδες στοιχείο των διαπροσωπικών δεξιοτήτων επικοινωνίας.

Η ακρόαση δεν είναι κάτι που συμβαίνει απλά (αυτό είναι η ακοή), η ακρόαση είναι μια ενεργή διαδικασία στην οποία λαμβάνεται μια συνειδητή απόφαση να ακούσετε και να κατανοήσετε τα μηνύματα του ομιλητή.

Οι ακροατές πρέπει να παραμείνουν ουδέτεροι και να μην κρίνουν, αυτό σημαίνει ότι προσπαθούμε να μην διαλέξουμε πλευρές ή να διαμορφώσουμε

απόψεις, ειδικά στις αρχές της συνομιλίας. Η ενεργή ακρόαση αφορά επίσης την υπομονή - πρέπει να γίνουν αποδεκτές οι παύσεις και οι σύντομες περίοδοι σιωπής.

Οι ακροατές δεν πρέπει να μπουν στον πειρασμό να κάνουν ερωτήσεις ή σχόλια κάθε φορά που υπάρχουν λίγα δευτερόλεπτα σιωπής. Η ενεργή ακρόαση περιλαμβάνει την παροχή χρόνου στον άλλον για να εξερευνήσει τις σκέψεις και τα συναισθήματά του, επομένως θα πρέπει να τους δοθεί επαρκής χρόνος για αυτό.

Διαβάστε περισσότερα στο: <https://www.skillsyouneed.com/ips/active-listening.html>

Δραστηριότητα 5.2. Επικοινωνιακά στυλ και πίνακας δεξιοτήτων

Οδηγίες:

- Προσκαλέστε τους εκπαιδευόμενους να ολοκληρώσουν ένα σύντομο κουίζ σχετικά με το επικοινωνιακό τους στυλ. (φυλλάδιο με κουίζ - Πλεονεκτήματα και κενά στην επικοινωνία)

- Ομαδική συζήτηση για τα αποτελέσματα και σύντομη παρουσίαση των κύριων στυλ (καθοδήγηση, παρακολούθηση, συμβουλευτική)
- Παρουσιάστε τον πίνακα δεξιοτήτων και τη χρησιμότητά του

Δραστηριότητα 5.3. Εμπιστευτικότητα, συγκατάθεση, αποκάλυψη

Εμπιστευτικότητα, συγκατάθεση και αποκάλυψεις

Συζητήστε/μοιραστείτε ευαίσθητες πληροφορίες ή πληροφορίες που ταυτοποιούν το παιδί μόνο με/μπροστά σε εκείνους που πρέπει να γνωρίζουν για να διασφαλίσουν την ασφάλεια του παιδιού. Π.χ.:

- Το πρόσωπο/άτομο αναφοράς που θα παραπέμψει την υπόθεση στις υπηρεσίες παιδικής προστασίας.
- Επαγγελματίες στους οποίους παραπέμπεται η υπόθεση για να διασφαλίσουν την προστασία του παιδιού.
- "Πληροφορίες ταυτοποίησης" δεν είναι μόνο ονόματα, αλλά μπορεί να αναφέρονται σε μέγεθος της οικογένειας, ηλικία, τοποθεσία κ.λπ.

Πληροφορίες προστασίας που συγκεντρώθηκαν σχετικά με τους ενδιαφερόμενους:

- Συλλογή, διατήρηση, κοινή χρήση και αποθήκευση πληροφοριών με ασφάλεια και σύμφωνα με τις συμφωνημένες πολιτικές προστασίας δεδομένων. Π.χ. σε κλειδωμένα ερμάρια αρχειοθέτησης, υπολογιστές που προστατεύονται με κωδικό πρόσβασης και ηλεκτρονικά αρχεία.
- Μην αποκαλύπτετε πληροφορίες ταυτοποίησης σε κανέναν που δεν εμπλέκεται άμεσα (συμπεριλαμβανομένων ανεπίσημων συνομιλιών).
- Όταν κοινοποιούνται οι πληροφορίες, θα πρέπει να περιορίζονται μόνο στις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την καλύτερη προστασία του παιδιού.

Ορισμένοι επαγγελματίες στην Ελλάδα και τη Ρουμανία δεσμεύονται από την αρχή του επαγγελματικού απορρήτου: Κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι, γιατροί, οδοντίατροι, δικηγόροι. Η παραβίαση αυτής της υποχρέωσης τιμωρείται από το νόμο. Ωστόσο, υπάρχουν εξαιρέσεις που επιτρέπουν την παραβίαση αυτής της υποχρέωσης.

Όρια εμπιστευτικότητας:

Μερικές φορές μπορεί να παραβιαστεί η εμπιστευτικότητα: Στην Ελλάδα υπάρχει νομική υποχρέωση για τους επαγγελματίες να αναφέρουν σύμφωνα με το άρθρο 12 της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση (Lanzarote).

Σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, όλοι οι επαγγελματίες και οι εκπαιδευτικοί που ασχολούνται με παιδιά έχουν την υποχρέωση να αναφέρουν οποιαδήποτε κατάσταση:

- για την οποία υπάρχουν εύλογοι λόγοι να πιστεύουμε ότι ένα παιδί είναι θύμα σεξουαλικής εκμετάλλευσης ή κακοποίησης (Ν. 3727/2008)
- για την οποία ενημερώθηκαν ή διαπίστωσαν ότι έχει τελεστεί έγκλημα ενδοοικογενειακής βίας εναντίον του μαθητή (ο νόμος 3500/2006 κάνει ειδική αναφορά στις υποχρεώσεις των εκπαιδευτικών)
- έχουν πληροφορίες για σχεδιαζόμενα εγκλήματα γενικά (άρθρο 232 του Ποινικού Κώδικα)

Όλοι οι πολίτες είναι υποχρεωμένοι να αναφέρουν κακοποίηση και παραμέληση παιδιών σύμφωνα με τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (άρθρο 40) και τον Ποινικό Κώδικα (Άρθρο 232).

Η συγκατάθεση για κοινή χρήση προσωπικών δεδομένων απαιτείται από το νόμο. Συνεπώς, πρέπει να ληφθεί συναίνεση πριν από την παραπομπή:

- Πρέπει να εξηγηθεί ποιες πληροφορίες θα κοινοποιηθούν, σε ποιον και πώς θα χρησιμοποιηθούν.

- Σε ορισμένες περιπτώσεις υψηλού κινδύνου ενδέχεται να μην απαιτείται συγκατάθεση. Π.χ. Το παιδί κακοποιήθηκε από στενό συγγενή και η οικογένεια είναι απρόθυμη να αναλάβει δράση. Τέτοιες περιπτώσεις μπορούν να συζητηθούν με το Πρόσωπο Αναφοράς Παιδικής Προστασίας και τις υπηρεσίες προστασίας των παιδιών.

Τύποι αποκάλυψης

Άμεση αποκάλυψη. Μερικές φορές τα παιδιά θα σας πουν άμεσα ότι κακοποιούνται ή παραμελούνται. Μπορεί να ξεκινήσουν με ένα παράδειγμα για να δουν πώς θα αντιδράσετε.

Έρευνες δείχνουν ότι τα παιδιά συχνά μιλούν για τις εμπειρίες τους πολλές φορές πριν ληφθούν μέτρα απόκρισης.

Έμμεση αποκάλυψη: το παιδί δεν μοιράζεται τις λεπτομέρειες της κακοποίησης χωρίς να του ζητηθεί ή το κάνει με γενικό τρόπο. Η αποκάλυψη μπορεί επίσης να είναι λανθάνουσα, μέσω υπαινιγμών ή ακόμη και μέσω άλλου παιδιού:

- Μιλώντας με τους συνομηλικούς τους
- Δείχνοντας το μέσω μη λεκτικών πράξεων
- Μέσα από το παιχνίδι
- Μέσα από τις εικόνες που ζωγραφίζουν
- Επιστολές
- Ημερολόγια
- Βλάπτοντας τον εαυτό τους

Όταν η αποκάλυψη "δεν πιάνει τόπο", τα παιδιά μπορεί να συνεχίσουν με επιπλέον έμμεσες αναφορές ή όχι.

Το παιδί ελπίζει ότι ένα πρόσωπο εμπιστοσύνης θα καταλάβει την "έμμεση αναφορά" του.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΠΟΚΑΛΥΨΩΝ- ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΟΦΥΓΕΤΕ

ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ

- Ακούστε** όλα όσα έχει να πει το παιδί
- Διαβεβαιώστε** το παιδί ότι έχει κάνει το σωστό με το να μιλήσει σε κάποιον
- Μείνετε ήρεμοι**
- Πιστέψτε το παιδί**
- Χρησιμοποιήστε τη γλώσσα του παιδιού και εξηγήστε** στο παιδί ότι θα πρέπει να το αναφέρετε σε ένα πρόσωπο εμπιστοσύνης που μπορεί να βοηθήσει.
- Σημειώστε** τι είπε το παιδί
- Αναζητήστε υποστήριξη** για το παιδί και τον εαυτό σας
- Δράστε γρήγορα** εάν πιστεύετε ότι το παιδί κινδυνεύει

ΤΙ ΝΑ ΜΗΝ ΚΑΝΕΤΕ

- Μην κάνετε κατευθυνόμενες ερωτήσεις**, όπως "σου το έκανε η μαμά/ο μπαμπάς σου;"
- Μην είστε επικριτικοί ή μαλώνετε το παιδί** ("Γιατί δεν μου το είπες πιο πριν;")
- Μην πανικοβάλλεστε**
- Μην εκφράσετε δυσπιστία** ή μην προσπαθήσετε να δικαιολογήσετε αυτό που συνέβη
- Μην δίνετε υποσχέσεις** που δεν μπορείτε να τηρήσετε. Για παράδειγμα, μην υποσχεθείτε ότι δεν θα το πείτε σε κανέναν άλλο
- Μην αντιμετωπίσετε τον δράστη**
- Μην μείνετε αδρανείς** και μην υποθέτετε ότι κάποιος άλλος θα κάνει κάτι
- Μην αγγίξετε το παιδί χωρίς συγκατάθεση**

Ενότητα 6. Προσαρμοστικότητα

Μαθησιακοί Στόχοι:

- Κατανόηση της αξίας της προσαρμοστικότητας στη ζωή μας και ανάπτυξη προστατευτικών παραγόντων για την οικοδόμησή της σε παιδιά και νέους.
- Πρωτόηση της προσαρμοστικότητας και της συνειδητής πρακτικής όταν διατηρείτε τα παιδιά ασφαλή μέσα και γύρω από αθλητικούς συλλόγους, χρησιμοποιώντας εργαλεία.

Η αποτελεσματική-δυσφάλιση της εργασίας εξαρτάται από τη συνεργατική εργασία πολλαπλών φορέων, καθώς κανένας επαγγελματίας δεν διαθέτει όλες τις απαιτούμενες γνώσεις ή δεξιότητες. Η επικοινωνία είναι απαραίτητη για τη συνεργασία, αλλά είναι αναπόφευκτα ένα από τα βασικά σημεία της ανάλυσης.⁵

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΜΕΘΟΔΟΙ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
6.1. Προσαρμοστικότητα και Πηγές Πληροφοριών του ατόμου	Η επαγγελματική γραμμή πορείας - ατομική δραστηριότητα Ομαδική συζήτηση Παρουσίαση	20 λεπτά	
6.2. Παράγοντες προστασίας και κινδύνου στην οικοδόμηση προσαρμοστικότητας για τους νέους	Ομαδική δραστηριότητα Άσκηση αντοχής και αντίκτυπου Παρουσίαση	20 λεπτά	

Δραστηριότητα 6.1. Προσαρμοστικότητα και Πηγές Πληροφοριών του ατόμου

1. Ατομική δραστηριότητα

Η διαδρομή μου στη ζωή (25 λεπτά)

Ως εκπαιδευτής, σχεδιάστε ένα παράδειγμα της "διαδρομής της ζωής σας" στο πινακάκι, αλλά μην αναφέρετε ακόμη τι σας βοήθησε να προχωρήσετε. Μεμονωμένα, ο κάθε συμμετέχων σχεδιάζει μια κενή γραμμή ζωής σε ένα φύλλο Α4.

Από τη γέννηση μέχρι σήμερα, σημειώστε ή σχεδιάστε τα σκαμπανεβάσματα των εμπειριών που έχετε ζήσει. Στη συνέχεια, επιλέξτε ένα δύσκολο γεγονός κάτω από τη μεσαία γραμμή. Σκεφτείτε τι σας βοήθησε να αντιμετωπίσετε αυτήν την κατάσταση. Υπήρξε κάτι που σας βοήθησε; Είχατε άτομα, πράγματα ή αξίες που έπαιξαν το ρόλο μιας ασφαλούς βάσης ή υποστήριξη για να σας βοηθήσουν να συνεχίσετε να προχωράτε; κλπ.

⁵ Brandon et al. (2016). Pathways to harm, pathways to protection: a triennial analysis of serious case reviews 2011 to 2014, DfE

Μόλις ολοκληρωθεί η ατομική εργασία, σχηματίστε ζευγάρια και μοιραστείτε αυτό το δυσάρεστο γεγονός μεταξύ σας, καθώς και τους πόρους που σας επέτρεψαν να το ξεπεράσετε. Δημιουργήστε μια λίστα και ετοιμαστείτε να μοιραστείτε τις απόψεις σας.

2. Συζήτηση Εσωτερικές και εξωτερικές Πηγές Πληροφοριών

Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να αναφέρουν ό, τι τους βοήθησε να ξεπεράσουν τις δύσκολες στιγμές τους και γράψτε το στον πίνακα. Στη συνέχεια, ρωτήστε αν ορισμένες κατηγορίες ξεχωρίζουν και κυκλώστε τις με διάφορα χρώματα (σχέσεις, δραστηριότητες, ταυτότητα).

Εάν λείπουν ορισμένα στοιχεία, μπορείτε να βοηθήσετε κάνοντας ερωτήσεις: ποια είναι τα πιο σημαντικά άτομα για εσάς; Τι μπορείτε να κάνετε καλά; Τι κάνετε στην καθημερινή ζωή; Ποιος είναι ο στόχος ζωής σας; Ποιες αξίες είναι σημαντικές για εσάς; Ποια είναι τα πιστεύω σας; Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς σας; κλπ.

Ορισμός

"Η προσαρμοστικότητα είναι η τέχνη της πλοήγησης ανάμεσα σε χειμάρρους." Boris Cyrulnik

"Η έννοια της προσαρμοστικότητας βασίζεται στην παρατήρηση ότι κάτω από αντίξοες συνθήκες μερικοί

άνθρωποι ανταπεξέρχονται και αναπτύσσονται σχετικά καλά, ενώ άλλοι δεν το κάνουν. Ο όρος προσαρμοστικότητα περιγράφει τα χαρακτηριστικά εκείνων που ανταπεξέρχονται σχετικά καλά.

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η προσαρμοστικότητα δεν αφορά μόνο τις προσωπικές ιδιότητες αλλά και τον τρόπο με τον οποίο αυτές οι ιδιότητες αλληλεπιδρούν με εξωτερικούς παράγοντες στην οικογένεια και στο ευρύτερο περιβάλλον. Ένα προσαρμοστικό άτομο χρησιμοποιεί όλους τους διαθέσιμους πόρους, είτε σε ψυχολογικό (προσωπικά χαρακτηριστικά) είτε σε περιβαλλοντικό επίπεδο (οικογένεια, κοινωνία)

"Η ικανότητα προσαρμοστικότητας εξαρτάται από μια υγιή αυτοεκτίμηση που έχει τις ρίζες της στη σύνδεση με μια ασφαλή βάση, δηλαδή ένα άτομο που δίνει ένα αίσθημα προστασίας και άνεσης στο βρέφος, ή μια συναισθηματική σύνδεση με έναν στόχο ή έργο."

Εδώ είναι ένας τρόπος εξέτασης των πόρων ενός ατόμου. Είναι σημαντικό να κατανοήσετε τα συστατικά τους και τι προσφέρουν σε ένα άτομο πριν μάθετε πώς να βοηθήσετε στη χρήση ή την ανοικοδόμηση των εσωτερικών και εξωτερικών πόρων του μετά από ένα δύσκολο συμβάν.

ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΟΤΗΤΑ είναι η ικανότητα να αντιμετωπίζετε διανοητικά ή συναισθηματικά μια κρίση ή να επιστρέψετε γρήγορα στην προ-κρίσης κατάσταση.^[1] Η προσαρμοστικότητα υπάρχει όταν το άτομο χρησιμοποιεί "διανοητικές διαδικασίες και συμπεριφορές για την προώθηση προσωπικών συμφερόντων και την προστασία του εαυτού από τις πιθανές αρνητικές επιπτώσεις του στρες".^[2] Με πιο απλούς όρους, η ψυχολογική προσαρμοστικότητα υπάρχει σε άτομα που αναπτύσσουν ψυχολογικές και συμπεριφορικές ικανότητες που τους επιτρέπουν να παραμείνουν ήρεμοι κατά τη διάρκεια κρίσεων/χάους και να προχωρήσουν από το περιστατικό χωρίς μακροπρόθεσμες αρνητικές συνέπειες.ικές συνέπειες.

Πηγή: https://en.wikipedia.org/wiki/Psychological_resilience

Έχω δεσμούς

(Ξανα)χτίζω σχέσεις. Χτίζω το αίσθημα της εμπιστοσύνης στον εαυτό μου και στους άλλους, μια αίσθηση του ανήκειν και της αναγνώρισης. Αγαπώ τον εαυτό μου και νιώθω ότι παίρνω αγάπη από τους γονείς μου, την οικογένεια, τους φίλους, τους δασκάλους, την κοινότητα.

Μπορώ να δράσω

(Ξανα)εξοικονομώ δραστηριότητες σε έναν ασφαλή χώρο, για να ξαναβρώ την εμπιστοσύνη και τις ικανότητές μου, αναλαμβάνω πρωτοβουλίες. Νιώθω ικανός να ανταπεξέλθω στο σχολείο, την εργασία, τα χόμπι και τις καθημερινές δραστηριότητες.

Είμαι μοναδικός

Κουβαλάω μέσα μου τις αξίες, τις πολιτιστικές και οικογενειακές πεποιθήσεις που συνθέτουν την ταυτότητά μου και που δίνουν νόημα στη ζωή μου. Κάνω σχέδια, αναπτύσσομαι προσωπικά και κατανοώ το περιβάλλον μου για να αυξήσω τον αυτοσεβασμό, την αυτοπεποίθησή και το αίσθημα ευθύνης μου.

Δραστηριότητα 6.2. Παράγοντες προστασίας και κινδύνου στην οικοδόμηση προσαρμοστικότητας για τους νέους

Οδηγίες:

Ομαδική δραστηριότητα - Προστασία και παράγοντες κινδύνου (20 λεπτά)

Οι συμμετέχοντες δημιουργούν ομάδες τριών ατόμων και επιλέγουν μια υπόθεση για ανάλυση, η οποία αφορά ένα παιδί που αντιμετωπίζει μια επικίνδυνη κατάσταση στον αθλητικό σύλλογο.

Προσδιορίστε τους πόρους της ατομικής και οικογενειακής κατάστασης του παιδιού αναφέροντας τον κατάλογο των παραγόντων προστασίας και κινδύνου. Συνολικά, συζητήστε τους διάφορους παράγοντες και τα χαρακτηριστικά των παιδιών που είναι προσαρμοστικά ή όχι. Βρείτε τρόπους για να βοηθήσετε αυτά τα παιδιά να αντιμετωπίσουν τις δύσκολες καταστάσεις τους.

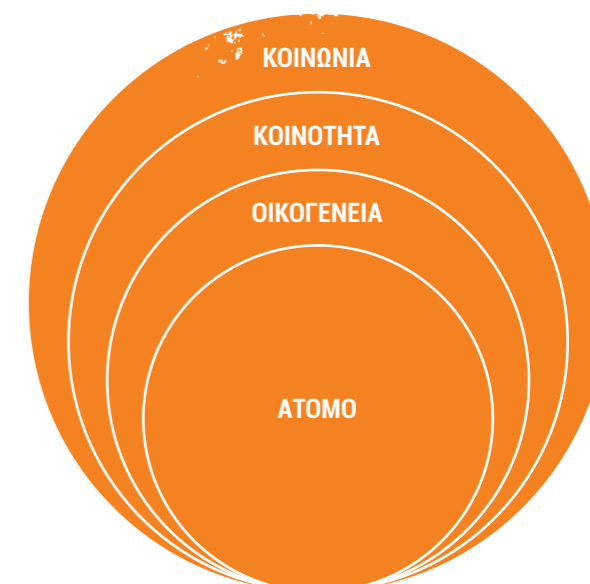
Κοινωνικο-οικολογικό μοντέλο παιδικής προστασίας - τα παιδιά δε ζουν μεμονωμένα! Εάν κάποιος κοιτάξει το ψυχοκοινωνικό μοτίβο ενός ατόμου όταν αλληλεπιδρά με τα διάφορα στρώματα του περιβάλλοντός του, σε κάθε επίπεδο υπάρχουν αντίστοιχοι παράγοντες προστασίας που αποτελούν τη βάση των εσωτερικών και εξωτερικών πόρων ενός ατόμου.

Παράγοντες κινδύνου με αρνητικό αντίκτυπο στην προσαρμοστικότητα

- Εμπειρία αποχωρισμού και απώλειας
- Οικογενειακά μυστικά σχετικά με εξαφανίσεις και θάνατο
- Τρομακτική εμπειρία άσκησης βίας
- Συνεχής απειλή άσκησης βίας

- Υπεύθυνος ή κηδεμόνας άγνωστος ή ανίκανος να δημιουργήσει ένα υποστηρικτικό περιβάλλον
- Οικογενειακές εντάσεις
- Δύσκολες συνθήκες διαβίωσης και έλλειψη πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες/ανάγκες
- Λίγες ευκαιρίες για παιχνίδι
- Ρατσισμός και εχθρότητα
- Φτώχεια
- Αναπηρίες

Έρευνες έχουν δείξει ότι οι παράγοντες κινδύνου είναι αθροιστικοί, δηλαδή ότι η πλειοψηφία των παιδιών μπορεί να προσαρμοστεί σε έναν ή δύο από τους παραπάνω παράγοντες, αλλά όταν υπάρχουν τρεις ή τέσσερις έχουν πολύ μεγαλύτερη δυσκολία.

Μερικά χαρακτηριστικά προσαρμοστικών παιδιών που επωφελήθηκαν από παράγοντες προστασίας και ανέπτυξαν εσωτερικούς και εξωτερικούς πόρους

- Κοινωνικά ικανά στην αλληλεπίδραση ενηλίκων/ παιδιών
- Ανεξάρτητα, ζητούν βοήθεια εάν είναι απαραίτητο

- Μιλούν ελεύθερα
- Περίεργα, εξερευνούν το περιβάλλον τους
- Παίζουν ενεργά
- Προσαρμόζονται στην αλλαγή, με αυτοπεποίθηση στην ικανότητά τους να ελέγχουν ορισμένες πτυχές της ζωής τους
- Συμμετέχουν σε δραστηριότητες, έχουν χόμπι και ταλέντα

Ενότητα 7. Ηγεσία στη Διασφάλιση Παιδιού

Μαθησιακοί Στόχοι:

- Κατανόηση των μοντέλων ηγεσίας και των τρόπων εκμετάλλευσής τους κατά την προώθηση της πρακτικής διασφάλισης του παιδιού, αναγνωρίζοντας τη σημασία των σχέσεων εμπιστοσύνης και εναρμονισμένης επικοινωνίας.

Αυτό το "ηγετικό υλικό" δεν χρειάζεται πραγματικά να είναι περίπλοκο. Πιστεύω ότι η ηγεσία είναι μια φυσική, ανθρώπινη δραστηριότητα που είναι μέρος όλων μας. Δεν χρειάζεστε συγκεκριμένο IQ ή θέση εργασίας για να είστε ηγέτης! Αλλά υπάρχει κάτι που χρειάζεστε. Πρέπει να "στοχεύετε κάπου"⁷. Δηλαδή, πρέπει να έχετε μια φιλοδοξία ή ένα όνειρο ή στόχο για την ομάδα, τον φορέα, τους συναδέλφους ή τον εαυτό σας και πρέπει να σας ενδιαφέρει.⁸

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΜΕΘΟΔΟΙ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ
7.1. Μέλλον-Συμμετοχή-Υλοποίηση Future-Engage-Deliver	Παρουσίαση Ομαδική συζήτηση Ομαδική εργασία	10 λεπτά 15 λεπτά 10 λεπτά	Φυλλάδιο ερωτηματολογίου Future-engage-deliver για τη διασφάλιση www.futureengagedeliver.com (σελίδα 100)
7.2. Γίνετε μια ασφαλής βάση για τους άλλους	Άσκηση αυτοαξιολόγησης Ομαδική εργασία Παρουσίαση	15 λεπτά	Φυλλάδιο ασφαλούς βάσης - σελίδα αυτοαξιολόγησης Φυλλάδιο - Η ασφαλής σας βάση Φυλλάδιο - Αρχές ανάπτυξης εναρμόνισης (σελίδα 102)

⁸ Ratcliffe, S. (2010). Leadership Plain and Simple, Financial Times Prentice Hall

Δραστηριότητα 7.1. Μοντέλο ηγεσίας Μέλλον-Συμμετοχή-Υλοποίηση (Future-Engage-Deliver)

Οδηγίες:

Σύντομη εισαγωγή στο μοντέλο ηγεσίας του Ratcliffe: Μέλλον - Συμμετοχή - Υλοποίηση (Future - Engage - Deliver)

Το μοντέλο υπήρξε σταθερά ο καταλύτης για ηγέτες που ήθελαν να επιταχύνουν τόσο τη δική τους πρόοδο όσο και των άλλων. **Αποτελείται από 3 βήματα και είναι πραγματικά πολύ απλό.**

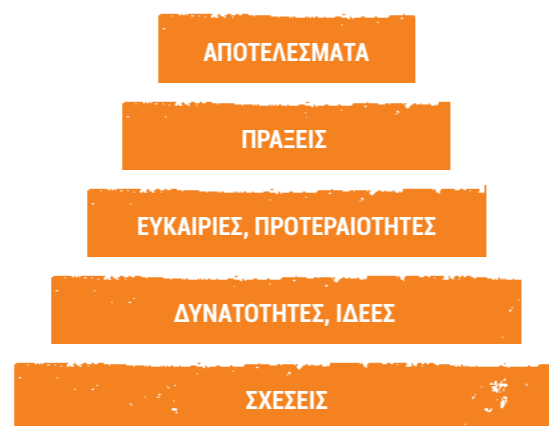
Πρώτον, η ηγεσία ξεκινά πάντα στο Μέλλον. Οι ισχυροί και αποδοτικοί ηγέτες καθοδηγούνται από το Μέλλον που θέλουν. Και πέραν τούτου, ο ηγέτης είναι ισχυρότερος όταν το Μέλλον συνδέεται δυναμικά με αυτό που τον ενδιαφέρει.

Δεύτερον, εάν θέλετε τη βοήθεια άλλων για να δημιουργήσετε αυτό το Μέλλον, θα πρέπει να συμμετέχουν. Τόσοι πολλοί ηγέτες εξακολουθούν να πιστεύουν ότι για να πάρουν το καλύτερο από τους άλλους αρκεί απλώς να "μεταδώσουν" τις ιδέες ή τις επιθυμίες τους. Δεν αρκεί αυτό.

Και τρίτον, στην υλοποίηση, κάνετε τα πράγματα να συμβούν. Εδώ κυριαρχούν λέξεις όπως "επίδοση, εκτέλεση και αποτελέσματα". Η ηγεσία δεν σταματά με το "όραμα" ή την "ομάδα". Ολοκληρώνεται με την υλοποίηση.

Ο Jim Kouzes όρισε την ηγεσία ως σχέση: **"είναι η σχέση μεταξύ εκείνων που φιλοδοξούν να ηγηθούν και εκείνων που ακολουθούν"**. Μερικές φορές, η σχέση είναι ένας προς ένα. Μερικές φορές, είναι ένας προς πολλούς. Ανεξάρτητα από τον αριθμό, οι ηγέτες πρέπει να κυριαρχήσουν στη δυναμική αυτών των σχέσεων.

Ο John Childress υπογράμμισε τη σημασία **ανάπτυξης της ικανότητας να σχηματιστούν σχέσεις με τέτοιο τρόπο ώστε οι άνθρωποι να κάνουν πολύ περισσότερα πολύ πιο γρήγορα.** "Οι σχέσεις εμπιστοσύνης, υποστήριξης και ενεργοποίησης είναι το νέο νόμισμα".

Δραστηριότητα 7.2. Γίνετε μια ασφαλής βάση για τους άλλους

Οδηγίες:

1. Εξηγήστε στους εκπαιδευόμενους τι σημαίνει μια ηγεσία ασφαλούς βάσης: "ένα άτομο, μέρος, αγαθό ή αντικείμενο που παρέχει μια αίσθηση προστασίας, ασφάλειας και μέριμνας και προσφέρει μια πηγή έμπνευσης και ενέργειας για τόλμη, εξερεύνηση, ανάληψη κινδύνων και αναζήτηση προκλήσεων"

Οδηγίες:

Μέρος πρώτο: Διαβάστε την ακόλουθη κατάσταση και αξιολογήστε τις σχέσεις χρησιμοποιώντας το κυκλικό διάγραμμα παρακάτω

Ο Claude Heiniger ήταν εκπαιδευτής σε σχολή αεροπορίας στη Λωζάνη της Ελβετίας. Στις 29 Ιανουαρίου 2001 βρισκόταν σε μια πτήση με έναν εκπαιδευόμενο που είχε εμπειρία 1300 ωρών πτήσης. Καθώς το αεροπλάνο απογειώθηκε, ένας πείρος ασφαλείας από το σύστημα προσγείωσης στη δεξιά ζώνη έπεσε από το αεροσκάφος, σπάζοντας τον μηχανισμό. Καθώς ήταν στον αέρα, ο Claude κατέληξε στο συμπέρασμα ότι θα έπρεπε να προσγειώσουν το αεροπλάνο χωρίς να λειτουργούν σωστά τα συστήματα προσγείωσης.

Το αρχικό ένστικτο του Claude ήταν να αναλάβει το πιλοτήριο. Αλλά τότε είχε μια άλλη ιδέα. Έθεσε

στον εκπαιδευόμενο ερωτήσεις για να προσδιορίσει πώς ένιωθε και για να αξιολογήσει εάν ήταν έτοιμος να πετάξει το αεροπλάνο και να το προσγειώσει σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Ο εκπαιδευόμενος συμφώνησε να αναλάβει το πιλοτήριο, δίνοντας στον Claude την ευκαιρία να επικεντρωθεί στη μεγάλη εικόνα αναλαμβάνοντας εποπτικό ρόλο.

Όπως αναφέρει ο Claude: "ο μαθητής έκανε στην ουσία όλη την πτήση. Αλλά ήμουν ακριβώς πίσω του από άποψη παροχής πληροφοριών. Διαιρέσαμε επίσης τη δουλειά μεταξύ μας με αποτελεσματικό τρόπο. Ο κεντρικός διάδρομος του Διεθνούς Αεροδρομίου της Γενεύης έκλεισε για μερικές ώρες. Ολοκληρώσαμε το μάθημα της πτήσης, βγαίνοντας από το διάδρομο προσγείωσης στο γρασίδι με ένα καταρρέον σύστημα προσγείωσης. Πετύχαμε πολύ μικρή ζημιά στο αεροσκάφος.

Ο Claude θυμάται: "Δεν ήταν εύκολο να αφήσεις τον έλεγχο. Αργότερα ανακάλυψα ότι πρόκειται για κοινό

πρότυπο. Όταν υπάρχουν προβλήματα, ο διοικητής δεν πρέπει να είναι αυτός που πρέπει να αναλαμβάνει την κατάσταση. Θα πρέπει να είναι σε θέση να κάνει πίσω και να εκχωρήσει όσες αρμοδιότητες μπορεί για να έχει μια γενική εικόνα". Πρόσθεσε: "Ο μαθητής πρέπει να μεγαλώσει και ο δικός μου ρόλος πρέπει να μειωθεί. Οπότε, είναι στην πραγματικότητα μια μεταβίβαση εξουσίας, μια μεταφορά τεχνογνωσίας και μια μεταβίβαση στάσεων."⁶

Μέρος δεύτερο:

Προσκαλέστε τους εκπαιδευόμενους να μοιραστούν σε μικρές ομάδες μια κατάσταση κατά την οποία αντιμετώπισαν μια πρόκληση ή δυσκολία και συνοψίστε πώς συνδέεται αυτό το θέμα με τη διασφάλιση.

Οι καλής ποιότητας επαγγελματικές σχέσεις είναι απαραίτητες για την παροχή των καλύτερων αποτελεσμάτων ασφάλειας και ευεξίας στα παιδιά.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΟ	ΤΙ ΒΟΗΘΗΣΕ					ΤΙ ΣΤΑΘΗΚΕ ΕΜΠΟΔΙΟ
	A	B	Γ	Δ	Ε	
Μείνετε ήρεμοι						
Δείξτε Αποδοχή						
Διερευνήστε τις δυνατότητες						
Να είστε φιλοπερίεργοι και να ακούτε						
Λάβετε απόφασεις						
Επικεντρωθείτε στα θετικά						
Ενθαρρύνετε την ανάληψη κινδύνου						
Εμπνεύστε τους άλλους						
Να είστε προσιτοί						

⁶ Kohlrieser G, 2012, Care to Dare; Unleashing astonishing potential through secure based leadership

Ενότητα 8. Θεωρίες για τη Διασφάλιση του Παιδιού

Μαθησιακοί Στόχοι:

- Να εξηγήσετε και να εφαρμόσετε τις τελευταίες έρευνες και θεωρίες ως προς την ενημέρωση βέλτιστων πρακτικών για την προστασία των παιδιών σε αθλητικούς συλλόγους και να εξασκηθείτε στη διερεύνηση καταστάσεων κακοποίησης χρησιμοποιώντας εργαλεία και ιστορίες αναστοχασμού.
- Να κατανοήσετε τους κύριους τύπους συναισθηματικού δεσμού και τους τρόπους που επηρεάζουν τους τύπους σχέσεων που το παιδί τείνει να διαμορφώνει περαιτέρω στη ζωή του.
- Να μάθετε πώς να χρησιμοποιείτε το βαθμολογημένο προφίλ μέριμνας στην εργασία σας με παιδιά σε αθλητικούς συλλόγους.
- Να ενημερωθείτε για τα στάδια ανάπτυξης του παιδιού και για τις Δυσμενείς Εμπειρίες Παιδικής Ηλικίας (ACE - Adverse Childhood Experience).

Στις αναπτυξιακές μας διαδικασίες, υπάρχουν ειδικές στιγμές που ονομάζονται αναπτυξιακές κρίσεις, στις οποίες συμβαίνει σημαντική μετάβαση μεταξύ δύο σταδίων της ζωής. Ο άνθρωπος πρέπει να έχει προετοιμάσει τον απαραίτητο εξοπλισμό για την πραγματοποίηση αυτής της αλλαγής, που του επιτρέπει να συνεχίσει να προχωρά κατά την πορεία της προσωπικής ανάπτυξης.⁷

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΜΕΘΟΔΟΙ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
8.1. Τύποι Συναισθηματικού Δεσμού	Ατομική ενδοσκόπηση Ομαδική συζήτηση Παρουσίαση	30 λεπτά	Παρουσιάσεις PPT
8.2. Αναπτυξιακή θεωρία για το παιδί	Ομαδικές ασκήσεις Παρουσίαση Δραστηριότητα σε ζευγάρια	30 λεπτά	Φυλλάδιο Υιοθέτηση προφίλ κλίμακας βαθμολογίας (σελίδα 103) Αρχές ανάπτυξης εναρμόνισης (σελίδα 102) Η φωνή του παιδιού (σελίδα 104)
8.3. Εισαγωγή στη Νευροεπιστήμη	Ομαδικές συζητήσεις Παρουσίαση Μεταφορική ιστορία Περίληψη και ενδοσκοπήσεις	30 λεπτά	Παρουσιάσεις PPT

⁷ Montanaro S.Q. „Understanding the Human Being, Chapter 11: The Developmental Crisis of the first three years of Life, retrieved on 01.07.2020 from <https://montessoriguide.org/understanding-the-human-being>

Δραστηριότητα 8.1. Οι Τύποι Συναισθηματικού Δεσμού

Οδηγίες

Εξηγήστε εν συντομία στους εκπαιδευόμενους ότι αυτή η ενότητα είναι σημαντική καθώς διερευνά τις θεωρίες της ανάπτυξης των παιδιών, την θεωρία του συναισθηματικού δεσμού και της νευροεπιστήμης.

Προκειμένου να δεθούν με τα παιδιά και τους νέους, οι συμμετέχοντες στο μάθημα πρέπει να γνωρίζουν το αναπτυξιακό στάδιο του παιδιού, τον τύπο συναισθηματικού δεσμού και την ικανότητά του να συνδέεται με άλλους και να δημιουργεί υγιείς σχέσεις. Όλα αυτά σχηματίζονται κυρίως στην αρχή της ζωής του παιδιού και εξηγεί τον τρόπο συμπεριφοράς του στο παρόν.

Παρέχει επίσης ενδείξεις για το πώς μπορεί ένας προπονητής ή εργαζόμενος/-η σε αθλητικό σύλλογο να αυξήσει την ευημερία των παιδιών στο πλαίσιο αθλητικών δραστηριοτήτων.

Τύποι Συναισθηματικού Δεσμού

Μετά τις επεξηγήσεις για κάθε τύπο συναισθηματικού δεσμού, οι εκπαιδευόμενοι θα κληθούν να παρακολουθήσουν μια σύντομη ταινία μελέτης περίπτωσης και να συζητήσουν σε ζευγάρια για το τι παρατήρησαν για τους χαρακτήρες και τον τύπο συναισθηματικού δεσμού που αναπτύχθηκε.

Ο συναισθηματικός δεσμός περιγράφεται ως μια μακροχρόνια ψυχολογική σύνδεση με ένα σημαντικό άτομο που προκαλεί ευχαρίστηση κατά την αλληλεπίδραση και ηρεμία σε περιόδους άγχους. Η ποιότητα του δεσμού έχει σημαντική επίδραση στην ανάπτυξη και έχει συνδεθεί με διάφορες πτυχές της θετικής λειτουργίας, όπως η ψυχολογική ευημερία. (Bowlby, J. (2008). Attachment. Basic books)

Η ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
Ασφαλής Δεσμός
Η αντίληψη του παιδιού: "Οι ενήλικες είναι αξιόπιστοι και εξυπηρετικοί" Φωνή παιδιού: "Ξέρω ότι μπορώ να σε εμπιστευτώ για να καλύψεις τις ανάγκες μου. Είσαι εκεί για μένα. Μου είναι εύκολο να εμπιστευτώ εσένα και άλλους. Δεν μου αρέσει όταν με αφήνεις και σε χρειάζομαι όταν επιστρέφω. Είμαι εντάξει αν είσαι μαζί μου ή είσαι απασχολημένος με άλλα πράγματα. Δένομαι σχετικά εύκολα."
Ανασφαλής αποφυγή
Η αντίληψη του παιδιού: "Οι ενήλικες απορρίπτουν ή παρεμβαίνουν" Φωνή παιδιού: "Έτσι, όταν είμαι μαζί σου, θα σε αποφύγω και θα σε αγνοήσω και θα φροντίσω μόνος τον εαυτό μου. Δεν θα σου ζητήσω βοήθεια ανεξάρτητα από το τι αντιμετωπίζω. Ξέρω ότι δεν είναι εντάξει να είμαι συναισθηματικός. Αγάπη; Φροντίδα; Γιατί να σε εμπιστευτώ; Δεν έχεις ιδέα τι χρειάζομαι."
Ανασφαλής αμφιθυμία
Η αντίληψη του παιδιού: "Οι ενήλικες είναι απρόβλεπτοι, μερικές φορές νοιάζονται και μερικές φορές όχι" Φωνή παιδιού: "Πρέπει να τραβήξω την προσοχή πάνω μου για να σε κάνω να με προσέξεις και να βεβαιωθώ ότι θα ικανοποιήσω τις ανάγκες μου, ακόμα κι αν είναι μόνο μερικές από αυτές. Δεν μπορώ να βασιστώ πάνω σου προσαρμόζοντας τι χρειάζομαι και πότε. Μερικές φορές θα νιώθεις σαν να είμαι μέσα στα πόδια σου, αλλά πρέπει να καταλάβεις ότι δεν αντέχω να με αγνοούν- αυτό με τρομάζει. Θέλω την προσοχή αλλά όταν την παίρνω, δεν με βοηθάει"

Ανασφαλής αποδιοργάνωση
Η αντίληψη του παιδιού: "Οι ενήλικες είτε με εκφοβίζουν με κακομεταχείριση είτε φοβούνται επειδή φαίνονται τόσο τρομαγμένοι ή αβοήθητοι τις περισσότερες φορές"   Φωνή παιδιού: "Δεν ξέρω αν πρέπει να σε πλησιάσω ή να φύγω μακριά σου. Μου προκαλείς σύγχυση τόσο εσύ όσο και άλλοι. Είμαι κακός. Φοβάμαι. Γιατί να σε εμπιστευτώ; Αλλά απ' την άλλη μερικές φορές σε χρειάζομαι. Πρέπει να έχω αυτοέλεγχο και να είμαι έτοιμος. Ποιος ξέρει τι θα συμβεί στη συνέχεια." "Είναι σαν να λιμοκτονούν, και έχουν μπροστά τους ένα "δηλητηριώδες κέικ" (Hopkins, 1990)

Οδηγίες

- Σε μικρές ομάδες των 4, οι συμμετέχοντες καλούνται να χρησιμοποιήσουν τον πίνακα GCP Care of love για να αξιολογήσουν τη σχέση

παιδιού-γονέα στην περίπτωση τους/ή σε μια περίπτωση που γνωρίζουν. Εξηγήστε τη σύνδεση με το γενικό θέμα της διασφάλισης παιδιού.

Δραστηριότητα 8.2. Παιδική ανάπτυξη

Οδηγίες

- Παρουσιάστε την ταινία με τον Νόα στην ομάδα: <https://www.youtube.com/watch?v=YeZeXb-MY-s>
- Συζήτηση με τους εκπαιδευόμενους σχετικά με την εξέλιξη της ζωής του Νόα
- Περιγράψτε την κύρια θεωρία για την ανάπτυξη των παιδιών. **Εξηγήστε τη σύνδεση με το θέμα της διασφάλισης παιδιού.**

Καθώς τα παιδιά αλληλεπιδρούν με τον κόσμο γύρω τους, προσθέτουν συνεχώς νέες γνώσεις, βασίζονται στις υπάρχουσες γνώσεις και προσαρμόζουν ιδέες που είχαν προηγουμένως δημιουργηθεί για να φιλοξενήσουν νέες πληροφορίες.

"Τα παιδιά δεν είναι λιγότερο έξυπνα από τους ενήλικες, απλώς σκέφτονται διαφορετικά" (Piaget, 1969, The psychology of child)

ΘΕΩΡΙΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ				
	Φυσική	Γνωστική	Κοινωνική	Συναισθηματική
12-16	Προσαρμογή στις φυσικές αλλαγές Εφηβεία	Υποθέσεις Πληροφορίες, επιλογές και αποφάσεις Επίλυση προβλημάτων	Καθοδήγηση από ομάδα συνομηλίκων Πίστη σε συνομηλίκους Αυτο-αποκάλυψη Ηθική	Συνείδηση Εικόνα σώματος Ανάλυση κινδύνου Αμφισβήτηση ταυτότητας
5-12	Αδρή και λεπτή κινητικότητα Έναρξη της εφηβείας	Συζήτηση βάσει οπτικής Συγκεκριμένες πράξεις Αιτία & αποτέλεσμα	Φιλίες Σωστό εναντίον λάθους Κανόνες, ηθική	Επιθυμία να επιτύχει Διαχείριση απογοητεύσεων Ευαισθησία στην κριτική

ΘΕΩΡΙΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ				
	Φυσική	Γνωστική	Κοινωνική	Συναισθηματική
1-5	Πιο περίπλοκες κινητικές δεξιότητες	Λεκτική, μνήμη, φαντασία	Αλληλεπιδράσεις Κοινό παιχνίδι Ευχαρίστηση ενηλίκων	Αυτοεκτίμηση Διαχείριση συναισθημάτων Άγχος
0-1	Από τις πρώτες κινήσεις ως το περπάτημα	Εξερεύνηση, περιέργεια Συμβολική σκέψη	Καθοδήγηση από γονέα Προς το μοναχικό παιχνίδι	Παρηγορία από ενήλικα Άγχος αποχωρισμού Εμπιστοσύνη και ασφάλεια

Δυσμενείς Εμπειρίες Παιδικής Ηλικίας

Οι Δυσμενείς Εμπειρίες Παιδικής Ηλικίας (ACEs) είναι **δυσμενικά τραυματικά γεγονότα που συμβαίνουν στην παιδική ηλικία (0-18 ετών)**.

Για παράδειγμα:

- βίωση βίας, κακοποίησης ή παραμέλησης
- μαρτυρίες βίας στο σπίτι ή στην κοινότητα
- μέλος της οικογένειας που κάνει απόπειρα αυτοκτονίας ή αυτοκτονεί

Περιλαμβάνονται επίσης πτυχές του **περιβάλλοντος του παιδιού** που μπορούν να υπονομεύσουν την αίσθηση ασφάλειας, σταθερότητας και συναισθηματικής σύνδεσης, όπως να μεγαλώνουν σε ένα νοικοκυριό με:

- κατάχρηση ουσιών
- προβλήματα ψυχικής υγείας
- αστάθεια λόγω του χωρισμού των γονέων ή των μελών του νοικοκυριού που βρίσκονται στη φυλακή

Οι ACEs **συνδέονται με χρόνια προβλήματα υγείας, ψυχικές ασθένειες και κατάχρηση ουσιών στην ενηλικίωση. Οι ACEs μπορούν επίσης να επηρεάσουν αρνητικά την εκπαίδευση και τις ευκαιρίες απασχόλησης. Ωστόσο, οι ACEs μπορούν να προληφθούν.**

Οι ACEs είναι **συνήθεις**. Περίπου το 61% των ενηλίκων που ερωτήθηκαν σε 25 πολιτείες ανέφεραν ότι είχαν βιώσει τουλάχιστον έναν τύπο ACE και σχεδόν 1 στους 6 ανέφερε ότι είχαν βιώσει τέσσερις ή περισσότερους τύπους ACE.

Η πρόληψη των ACEs θα μπορούσε **ενδεχομένως να μειώσει πολλές παθήσεις**. Για παράδειγμα, έως 1,9 εκατομμύρια περιπτώσεις καρδιακών παθήσεων και 21 εκατομμύρια περιπτώσεις κατάθλιψης θα μπορούσαν ενδεχομένως να αποφευχθούν με την πρόληψη των ACEs.

Μερικά παιδιά διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο από άλλα. Γυναίκες και διάφορες φυλετικές/εθνοτικές μειονότητες διέτρεχαν μεγαλύτερο κίνδυνο να βιώσουν 4 ή περισσότερους τύπους ACEs.

Οι ACEs έχουν κόστος. Το οικονομικό και κοινωνικό κόστος για οικογένειες, κοινότητες και κοινωνία ανέρχεται σε εκατοντάδες δισεκατομμύρια δολάρια κάθε χρόνο. Οι ACEs μπορεί να έχουν διαρκείς, αρνητικές επιδράσεις στην υγεία, την ευεξία και τις ευκαιρίες ενός ατόμου. Αυτές οι εμπειρίες μπορούν να αυξήσουν τους κινδύνους τραυματισμού, σεξουαλικά μεταδιδόμενων λοιμώξεων, προβλημάτων υγείας της μητέρας και του παιδιού, εγκυμοσύνης εφήβων, εμπλοκής σε σεξουαλική διακίνηση και ένα ευρύ φάσμα χρόνιων ασθενειών και κύριες αιτίες θανάτου όπως καρκίνος, διαβήτης, καρδιακές παθήσεις και αυτοκτονία. Οι ACEs και οι συναφείς καταστάσεις, όπως η διαμονή σε γειτονιές με λιγότερους πόρους ή που εντοπίζεται φυλετικός διαχωρισμός, οι συχνές μετακινήσεις και τα βιώματα επισιτιστικής ανασφάλειας, μπορούν να προκαλέσουν τοξικό στρες (παρατεταμένο ή συνεχές στρες). Το τοξικό στρες από ACEs μπορεί να αλλάξει την ανάπτυξη του εγκεφάλου και να επηρεάσει πράγματα όπως η προσοχή, η λήψη αποφάσεων, η μάθηση και η απόκριση στο στρες. <https://www.cdc.gov/violenceprevention/acestudy/index.html>

Δραστηριότητα 8.3. Εισαγωγή στη Νευροεπιστήμη

Οδηγίες:

Παρουσιάστε εν συντομία τις κύριες ανακαλύψεις της νευροεπιστήμης σε σχέση με την ανάπτυξη του εγκεφάλου και τρόπους βελτίωσης των ικανοτήτων και των νευρικών συνδέσεων. **Εξηγήστε τη σύνδεση με το θέμα της διασφάλισης παιδιού.**

Τα πρώτα χρόνια της ζωής ενός παιδιού είναι πολύ σημαντικά για την μετέπειτα υγεία και ανάπτυξη. Ένας από τους κύριους λόγους είναι το πόσο γρήγορα μεγαλώνει ο εγκέφαλος ξεκινώντας πριν από τη γέννηση και συνεχίζοντας στην πρώιμη παιδική ηλικία. Αν και ο εγκέφαλος συνεχίζει να αναπτύσσεται και να αλλάζει στην ενήλικη ζωή, τα πρώτα 8 χρόνια μπορούν να δημιουργήσουν τα θεμέλια για τη μελλοντική επιτυχία της μάθησης, της υγείας και της ζωής.

Το πόσο καλά αναπτύσσεται ένας εγκέφαλος εξαρτάται από πολλούς παράγοντες εκτός από τα γονίδια, όπως:

- Σωστή διατροφή από την περίοδο της εγκυμοσύνης
- Έκθεση σε τοξίνες ή λοιμώξεις
- Οι εμπειρίες του παιδιού με άλλους ανθρώπους και τον κόσμο

Η φροντίδα και η ανταπόκριση για το σώμα και το μυαλό του παιδιού είναι το κλειδί για την υποστήριξη της υγιούς ανάπτυξης του εγκεφάλου. Θετικές ή αρνητικές εμπειρίες μπορούν να παίξουν ρόλο στη διαμόρφωση της ανάπτυξης ενός παιδιού και μπορούν να έχουν δια βίου αποτελέσματα.

Πρόσφατη έρευνα αποδεικνύει ότι ο τρόπος με τον οποίο ένας γονέας συμπεριφέρεται γύρω από το παιδί του κατά τα πρώτα τρία χρόνια της ζωής του έχει άμεσο αντίκτυπο στον τρόπο με τον οποίο αναπτύσσεται ο εγκέφαλός του. Αυτό είναι το θεμέλιο του τρόπου λειτουργίας του εγκεφάλου καθώς το παιδί μεγαλώνει και γίνεται ενήλικος, οπότε εάν ο εγκέφαλος ενός μωρού έχει υγιή ανάπτυξη, είναι πιο πιθανό να είναι ευτυχισμένο και επιτυχημένο ως μεγαλύτερο παιδί και ενήλικας.

Η Kate Cairns αναπτύσσει την προσέγγιση **Five to Thrive**. Η επιτυχία της Five to Thrive βασίζεται στο γεγονός ότι δεν πρόκειται για ένα άκαμπτο, ενιαίο πρόγραμμα. Αντίθετα, διατίθεται μια σειρά πόρων,

εργαλείων και εκπαιδευτικού περιεχομένου για να βοηθήσει στην προσαρμογή μιας στρατηγικής που ταιριάζει καλύτερα στις τοπικές ανάγκες και στόχους.

Επίκεντρο της προσέγγισης **Five to Thrive** είναι το σύνολο πέντε βασικών δραστηριοτήτων:

Ανταπόκριση · Αγκαλιά · Χαλάρωση · Παιχνίδι · Συζήτηση

Αυτά είναι τα "δομικά στοιχεία μας για έναν υγιή εγκέφαλο". Προέρχονται από την έρευνα σχετικά με τις βασικές διαδικασίες συναισθηματικού δεσμού και εναρμόνισης που δημιουργούν δέσιμο μεταξύ των μικρών παιδιών και των φροντιστών τους. <https://fivetothrive.org.uk>

Ενότητα 9. Αναγνώριση διαφορετικών τύπων κακοποίησης

Μαθησιακοί Στόχοι:

- Να ενημερωθείτε για τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσετε εάν ανησυχείτε για την προστασία των παιδιών (οι 5 Χρυσοί Κανόνες)
- Να κατανοήσετε τι σημαίνει παιδική κακοποίηση και να προσδιορίσετε τον κύριο τύπο κακοποίησης
- Να ενημερωθείτε για τις τυπικές ενδείξεις κακοποίησης

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΕΑΝ ΑΝΗΣΥΧΕΙΤΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ - ΧΡΥΣΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ	
ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ	ΤΙ ΝΑ ΜΗΝ ΚΑΝΕΤΕ
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΤΕ - Να γνωρίζετε και να μην το αγνοείτε	Μην προσπαθήσετε να διερευνήσετε τυχόν ισχυρισμούς κακοποίησης. Ο ρόλος σας είναι να αναγνωρίσετε ενδείξεις πιθανής κακοποίησης ή/και απλά να ακούσετε την ιστορία ενός παιδιού.
ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΕ - Δράστε με ασφάλεια: Βεβαιωθείτε ότι οι ενέργειές σας δεν θέτουν το παιδί σε περαιτέρω κίνδυνο. Επίσης, ενεργήστε γρήγορα εάν ανησυχείτε για την ασφάλεια του παιδιού.	Μην προσπαθήσετε να διερευνήσετε τυχόν ισχυρισμούς κακοποίησης. Ο ρόλος σας είναι να αναγνωρίσετε ενδείξεις πιθανής κακοποίησης ή/και απλά να ακούσετε την ιστορία ενός παιδιού.
ΚΑΤΑΓΡΑΨΤΕ - Σημειώστε τι ειπώθηκε ή/και τι είδατε.	Μην προσπαθήσετε να διερευνήσετε τυχόν ισχυρισμούς κακοποίησης. Ο ρόλος σας είναι να αναγνωρίσετε ενδείξεις πιθανής κακοποίησης ή/και απλά να ακούσετε την ιστορία ενός παιδιού.
ΥΠΟΒΑΛΛΕΤΕ ΑΝΑΦΟΡΑ - Στο Πρόσωπο Αναφοράς για την παιδική προστασία εντός 24 ωρών ή αμέσως σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.	Μην κάνετε πολλές ερωτήσεις. Μειώστε τις ερωτήσεις στο ελάχιστο. Ρωτήστε μόνο όσα χρειάζεστε για να αντιληφθείτε αν υπάρχει λόγος ανησυχίας και προσπεράστε τις λεπτομέρειες.
ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΤΕ - Σε περίπτωση άμεσου κινδύνου, επικοινωνήστε με τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης. Για αναφορές στο Πρόσωπο Αναφοράς για την παιδική προστασία, πρέπει να χρησιμοποιείται το σχετικό Έντυπο Αναφοράς για την παιδική προστασία.	Μην κάνετε πολλές ερωτήσεις. Μειώστε τις ερωτήσεις στο ελάχιστο. Ρωτήστε μόνο όσα χρειάζεστε για να αντιληφθείτε αν υπάρχει λόγος ανησυχίας και προσπεράστε τις λεπτομέρειες.

Το πρώτο "Α"

Αναγνώριση - εφιστά την προσοχή στη σημασία του να γνωρίζετε τις ενδείξεις της κακοποίησης και να μην τις αγνοείτε.

Στη συνέχεια η ομάδα των εκπαιδευόμενων χωρίζεται σε μικρότερες ομάδες. Κάθε ομάδα θα διερευνήσει μια μεγάλη κατηγορία κακοποίησης και θα απαντήσει μαζί στις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Ποια είναι τα κοινά χαρακτηριστικά κάθε τύπου κακοποίησης;
- Ποιες ενδείξεις και συμπτώματα μπορεί να υποδηλώνουν πιθανή κακοποίηση;
- Δώστε μερικά παραδείγματα από χώρους αθλητισμού

Κάθε ομάδα θα κοινοποιήσει στους άλλους τα αποτελέσματά της και στη συνέχεια, ο εκπαιδευτής θα περιγράψει τους τύπους κακοποίησης.

Η συνεδρία θα ολοκληρωθεί με τον προβληματισμό της ομάδας σχετικά με το θέμα που εξετάστηκε, προβληματισμός που χρησιμοποιείται ως μαθησιακή εμπειρία.

Τυπικές ενδείξεις κακοποίησης υπάρχουν, όταν τα παιδιά:

- Έχουν ανεξήγητους σωματικούς τραυματισμούς, όπως μώλωπες και πληγές, εγκαύματα από τσιγάρο ή σημάδια αυτοτραυματισμού, όπως ουλές από κόψιμο ή πόνο κατά το περπάτημα.
- Έχουν ανεξήγητη/συνεχή ασθένεια, π.χ. στομαχικές διαταραχές, δυσκολία σίτισης.
- Αλλάζουν ξαφνικά συμπεριφορά ή διάθεση, π.χ. γίνονται επιθετικά, αποσύρονται ή γίνονται πιο ντροπαλά.
- Αποφεύγουν ορισμένα άτομα ή καταστάσεις.
- Γίνονται πολύ μυστικοπαθή, π.χ. σταματούν να μοιράζονται τι συμβαίνει στη ζωή τους ή σταματούν ξαφνικά να μιλούν όταν οι ενήλικες μπαίνουν μέσα.
- Κάνουν απόπειρα αυτοκτονίας.
- Μειώνουν συνεχώς τον εαυτό τους, π.χ. λένε ότι είναι ανάξιοι ή άχρηστοι.
- Φαίνεται να είναι απομονωμένα/να μην συναναστρέφονται με άλλους στην ομάδα.
- Αναφέρουν ότι τα ίδια ή οι συμπαίκτες τους κακοποιούνται ή βλάπτονται.

Τυπικές ενδείξεις κακοποίησης υπάρχουν, όταν οι ενήλικες:

- Φαίνεται να ξεχωρίζουν ένα ή περισσότερα παιδιά.
- Φαίνεται να ξεχωρίζουν ένα ή περισσότερα παιδιά ασκώντας "ειδική μεταχείριση", είτε ως αγαπημένα τους είτε για τιμωρία.
- Φαίνεται να νοιάζονται περισσότερο για το αποτέλεσμα, παρά εάν το παιδί είναι χαρούμενο και διασκεδάζει.
- Είναι αρνητικοί και επικριτικοί με ένα παιδί.
- Χρησιμοποιούν γλώσσα που δεν είναι κατάλληλη, π.χ. συζητούν τη φυσική εμφάνιση των κοριτσιών με σεξουαλικό τρόπο.
- Δεν σέβονται την ιδιωτικότητα των παιδιών, π.χ. σε αποδυτήρια.
- Δεν ανησυχούν για τα παιδιά, τι κάνουν ή πού βρίσκονται.
- Δεν τηρούν τις οδηγίες και τους κώδικες δεοντολογίας.
- Λένε ότι έχουν δει ένα παιδί να κακοποιείται ή να βλάπτεται ή να ανησυχεί για μια κατάσταση.

Οι ορισμοί των τύπων κακοποίησης και των δεικτών δεν είναι απόλυτοι, αλλά μπορούν να χρησιμεύσουν μόνο ως οδηγός για να σας βοηθήσουν.

Παγκόσμια στοιχεία:

Σε παγκόσμια κλίμακα, 3 στα 4 μικρά παιδιά (300 εκατομμύρια) υπόκεινται τακτικά σε βίαιη επιβολή πειθαρχίας από τους φροντιστές τους.

Σε παγκόσμια κλίμακα, περίπου 13 εκατομμύρια (λίγο περισσότεροι από 1 στους 3) μαθητές ηλικίας από 13 έως 15 βιώνουν εκφοβισμό.

Σε 38 χώρες με χαμηλό και μεσαίο εισόδημα, περίπου 17 εκατομμύρια ενήλικες γυναίκες αναφέρουν ότι έχουν εξαναγκαστεί σε σεξουαλική επαφή κατά την παιδική ηλικία.

Σε παγκόσμια κλίμακα, περίπου 15 εκατομμύρια έφηβες ηλικίας 15 έως 19, έχουν εξαναγκαστεί σε σεξουαλική επαφή στη ζωή τους. 9 εκατομμύρια αυτών των κοριτσιών έπεσαν θύματα κατά το παρελθόν έτος (2016).

9 στις 10 έφηβες που έχουν εξαναγκαστεί σε σεξουαλική επαφή αναφέρουν ότι έχουν πέσει θύμα κάποιου στενού προσώπου/ γνωστού τους³

Ανακτήθηκε στις 01.07.2020 από: https://www.unicef.org/publications/files/Violence_in_the_lives_of_children_and_adolescents.pdf

Ευρώπη:

Σε 28 χώρες στην Ευρώπη, περίπου 2,5 εκατομμύρια νέες γυναίκες αναφέρουν εμπειρίες σεξουαλικής βίας με επαφή και χωρίς επαφή πριν από την ηλικία των 15 ετών.

Περίπου ένα στα πέντε παιδιά στην Ευρώπη είναι θύμα κάποιας μορφής σεξουαλικής βίας. Αυτό περιλαμβάνει σεξουαλικό άγγιγμα, βιασμό, σεξουαλική παρενόχληση, θωπεία, έκθεση, εκπόρνευση και πορνογραφία, διαδικτυακό σεξουαλικό εκβιασμό και εξαναγκασμό.

Η συντριπτική πλειοψηφία των παιδιών είναι θύματα ανθρώπων που εμπιστεύονται. Μεταξύ 70% και 85% των παιδιών γνωρίζουν το πρόσωπο που τα κακοποίησε. Μερικά παιδιά δεν είναι σε θέση να αναγνωρίσουν την κακοποίηση: πολύ μικρά παιδιά, παιδιά με αναπηρίες. Περίπου το 1/3 των κακοποιημένων παιδιών δεν το λένε ποτέ σε κανέναν.

!!!! Μερικοί από τους λόγους που σιωπούν είναι:

- φόβος να μην γίνουν πιστευτά ή φόβος για τις συνέπειες: αντίποινα και πιθανός αντίκτυπος στην οικογένεια, την καριέρα, τη φήμη,
- ντροπή και ενοχή,
- τα παιδιά δεν ξέρουν σε ποιον να μιλήσουν,
- οι αθλητές υποτίθεται ότι είναι ισχυροί. Η ευαισθησία θεωρείται αδυναμία,
- ορισμένα παιδιά πιστεύουν ότι είναι σε σχέση αγάπης⁴

Ανακτήθηκε στις 01.07.2020 από <https://www.co.e.int/en/web/human-rights-channel/stop-child-sexual-abuse-in-sport>

Τύποι κακοποιήσεων

Φυσική κακοποίηση

Ορισμός:

Είναι μια μορφή κακοποίησης που μπορεί να περιλαμβάνει χτύπημα, τράνταγμα, απότομη ώθηση, δηλητηρίαση, κάψιμο ή ζεμάτισμα, πνίξιμο, ασφυξία ή πρόκληση σωματικής βλάβης σε ένα παιδί με άλλο τρόπο. Η σωματική βλάβη μπορεί επίσης να προκληθεί όταν ένας γονέας ή φροντιστής δημιουργεί τα συμπτώματα ή προκαλεί σκόπιμα ασθένεια σε ένα παιδί.

Φυσικές ενδείξεις:

Τα περισσότερα παιδιά παρουσιάζουν κοψίματα και μώλωπες ως μέρος της καθημερινής ζωής. Οι τραυματισμοί πρέπει πάντα να ερμηνεύονται με βάση το ιατρικό και κοινωνικό ιστορικό του παιδιού, το στάδιο ανάπτυξης και την εξήγηση που δίνεται. Οι περισσότεροι τυχαίοι μώλωπες παρατηρούνται σε οστεώδη μέρη του σώματος. Σημαντικοί δείκτες κακοποίησης είναι τραυματισμοί που είναι ανεξήγητοι ή ασυνεπείς με την εξήγηση που δίνεται ή είναι ορατοί στα μαλακά μέρη του σώματος όπου οι τυχαίοι τραυματισμοί είναι ασυνήθιστοι. Οι αλλαγές στη συμπεριφορά μπορεί να περιλαμβάνουν το φόβο ότι θα ζητηθούν εξηγήσεις από τους γονείς, συμπεριφορά υπαναχώρησης, αποτράβηγμα όταν προσεγγίζονται ή αγγίζονται, επιθετική συμπεριφορά ή σοβαρές εκρήξεις θυμού.

Σεξουαλική κακοποίηση

Ορισμός:

Περιλαμβάνει τον εξαναγκασμό ή την παρακίνηση ενός παιδιού ή ενός νεαρού ατόμου να συμμετάσχει σε σεξουαλικές δραστηριότητες, χωρίς απαραίτητα υψηλό επίπεδο βίας, ανεξάρτητα από το αν το παιδί αντιλαμβάνεται ή όχι τι συμβαίνει. Οι δραστηριότητες μπορεί να περιλαμβάνουν σωματική επαφή, συμπεριλαμβανομένης της επίθεσης με διείσδυση (για παράδειγμα βιασμός ή στοματικό σεξ) ή μη διεισδυτικές πράξεις όπως αυνανισμός, φιλί, θωπεία και επαφή πάνω από τα ρούχα. Μπορεί επίσης να περιλαμβάνουν δραστηριότητες που δεν περιέχουν επαφή, όπως η συμμετοχή παιδιών στη θέαση ή στην παραγωγή φωτογραφιών σεξουαλικού περιεχομένου, η παρακολούθηση σεξουαλικών δραστηριοτήτων, η παρότρυνση των παιδιών να συμπεριφέρονται με σεξουαλικά ακατάλληλους τρόπους ή ο καλλωπισμός ενός παιδιού ως προετοιμασία για κακοποίηση (συμπεριλαμβανομένου μέσω διαδικτύου). Η σεξουαλική κακοποίηση δεν διαπράττεται αποκλειστικά από ενήλικες άνδρες. Οι γυναίκες μπορούν επίσης να διαπράξουν πράξεις σεξουαλικής κακοποίησης, όπως και άλλα παιδιά.

Φυσικές ενδείξεις:

Ενήλικες που χρησιμοποιούν παιδιά για να καλύψουν τις δικές τους σεξουαλικές ανάγκες κακοποιούν τόσο κορίτσια όσο και αγόρια όλων των ηλικιών. Συνήθως, σε περιπτώσεις σεξουαλικής κακοποίησης είναι η συμπεριφορά του παιδιού που μπορεί να σας προκαλέσει ανησυχία, αν και μπορεί

επίσης να υπάρχουν φυσικές ενδείξεις. Σε όλες τις περιπτώσεις, τα παιδιά που μιλάνε για τη σεξουαλική κακοποίηση το κάνουν επειδή θέλουν να σταματήσει. Είναι σημαντικό, επομένως, να ακούγονται και να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη². Τα παιδιά που κακοποιούνται σεξουαλικά μπορεί:

Να μένουν μακριά από ορισμένα άτομα:

- μπορεί να αποφεύγουν να μείνουν μόνο τους με άτομα, όπως μέλη της οικογένειας ή φίλους
- μπορεί να δείχνουν ότι φοβούνται ένα άτομο ή να είναι απρόθυμα να συναναστραφούν μαζί του.

Επιδεικνύουν σεξουαλική συμπεριφορά που είναι ακατάλληλη για την ηλικία τους:

- ένα παιδί μπορεί να γίνει σεξουαλικά ενεργό σε νεαρή ηλικία
- μπορεί να είναι προκλητικό
- μπορεί να χρησιμοποιούν σεξουαλική γλώσσα ή να γνωρίζουν πληροφορίες που δεν θα περιμένατε.

Συναισθηματική κακοποίηση

Ορισμός:

Είναι η επίμονη συναισθηματική κακοποίηση ενός παιδιού που μπορεί να προκαλέσει σοβαρές και δυσμενείς επιπτώσεις στη συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού. Μπορεί να περιλαμβάνει τη μετάδοση σε ένα παιδί της εντύπωσης ότι είναι άχρηστο ή ότι δεν αξίζει να αγαπηθεί, ότι είναι ανεπαρκές ή ότι χαίρει εκτίμησης μόνο στο βαθμό που ικανοποιεί τις ανάγκες ενός άλλου ατόμου. Μπορεί να περιλαμβάνει τη μη παροχή στο παιδί ευκαιριών να εκφράσει τις απόψεις του, τη σκόπιμη σιωπή ή τον "χλευασμό" αυτού που λέει ή του πώς επικοινωνεί.

Μπορεί να περιλαμβάνει ηλικιακά ή αναπτυξιακά ακατάλληλες προσδοκίες που επιβάλλονται στα παιδιά. Αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν αλληλεπιδράσεις που είναι πέρα από την αναπτυξιακή ικανότητα ενός παιδιού, καθώς και την υπερπροστασία και τον περιορισμό της εξερεύνησης και της μάθησης, ή την αποτροπή της συμμετοχής του παιδιού σε κανονική κοινωνική αλληλεπίδραση. Μπορεί να περιλαμβάνει τη θέαση ή ακρόαση της κακομεταχείρισης άλλου. Μπορεί να περιλαμβάνει σοβαρό εκφοβισμό (συμπεριλαμβανομένου του διαδικτυακού εκφοβισμού), που προκαλεί συχνά στα παιδιά αίσθημα φόβου ή κινδύνου, ή την εκμετάλλευση ή τη διαφθορά των παιδιών. Κάποιο επίπεδο συναισθηματικής κακοποίησης εμπλέκεται

σε όλους τους τύπους κακομεταχείρισης ενός παιδιού, αν και μπορεί να συμβεί και ανεξάρτητα.

Φυσικές ενδείξεις:

Η συναισθηματική κακοποίηση μπορεί να είναι δύσκολο να εντοπιστεί καθώς συχνά δεν υπάρχουν εμφανή σωματικά συμπτώματα συναισθηματικής κακοποίησης ή παραμέλησης, αλλά μπορεί να εντοπιστεί ενδείξεις στις ενέργειες ή τα συναισθήματα ενός παιδιού.

Αλλαγές στη συμπεριφορά που μπορεί να υποδηλώνουν συναισθηματική κακοποίηση περιλαμβάνουν νευρωτική συμπεριφορά, π.χ. θυμός, στρίψιμο μαλλιών, λίκνισμα, φόβος για λάθη, αυτοτραυματισμός ή φόβος ότι θα προσεγγιστεί ο γονέας σχετικά με τη συμπεριφορά τους².

Οι αλλαγές στα συναισθήματα είναι ένα φυσιολογικό μέρος της ανάπτυξης, οπότε μπορεί να είναι πολύ δύσκολο να αντιληφθεί κανείς εάν ένα παιδί κακοποιείται συναισθηματικά.

Τα παιδιά μπορεί:

- να χρησιμοποιούν λεξιλόγιο, να ενεργούν με τρόπο ή να γνωρίζουν πράγματα που δεν θα περιμένατε να γνωρίζουν για την ηλικία τους
- να αγωνίζονται να ελέγξουν ισχυρά συναισθήματα ή ακραίες εκρήξεις θυμού
- να φαίνονται απομονωμένα από τους γονείς τους
- να μην έχουν κοινωνικές δεξιότητες ή να έχουν λίγους, ή και καθόλου, φίλους

Παραμέληση

Ορισμός:

Η επίμονη αδυναμία ικανοποίησης των βασικών σωματικών ή/και ψυχολογικών αναγκών ενός παιδιού, πιθανόν να οδηγήσει σε σοβαρή βλάβη της υγείας ή της ανάπτυξης του παιδιού.

Η παραμέληση μπορεί να λάβει χώρα κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης ως αποτέλεσμα κατάχρησης μητρικής ουσίας.

Μόλις γεννηθεί ένα παιδί, η παραμέληση μπορεί να περιλαμβάνει την αδυναμία του γονέα ή του φροντιστή: να παρέχει επαρκή τροφή, ρουχισμό και στέγη (συμπεριλαμβανομένου του αποκλεισμού από το σπίτι ή την εγκατάλειψη), να προστατεύσει το παιδί από σωματική και συναισθηματική βλάβη ή κίνδυνο, να εξασφαλίσει επαρκή εποπτεία (συμπεριλαμβανομένης της χρήσης ακατάλληλων

παροχών φροντίδας), ή να διασφαλίσει την πρόσβαση σε κατάλληλη ιατρική περίθαλψη ή θεραπεία. Μπορεί επίσης να περιλαμβάνει παραμέληση ή μη ανταπόκριση στις βασικές συναισθηματικές ανάγκες ενός παιδιού.

Η παραμέληση μπορεί να είναι πολύ δύσκολο να αναγνωριστεί, καθιστώντας δύσκολο για τους επαγγελματίες να αναλάβουν πρόωρη δράση για την προστασία ενός παιδιού.

Η ύπαρξη μιας από τις παρακάτω ενδείξεις ή τα συμπτώματα δεν σημαίνει απαραίτητα ότι ένα παιδί παραμελείται. Αλλά εάν παρατηρήσετε πολλές ή επίμονες ενδείξεις, τότε θα μπορούσαν να υποδηλώνουν την ύπαρξη σοβαρού προβλήματος.

Τα παιδιά που παραμελούνται μπορεί να έχουν:

Κακή εμφάνιση και υγιεινή:

- να είναι δύσσομα ή βρώμικα
- να φοράνε άπλυτα ρούχα
- να έχουν ανεπαρκή ρούχα, π.χ. να μην έχουν χειμερινό παλτό
- να φαίνονται πεινασμένα ή να πηγαίνουν στο σχολείο χωρίς να έχουν φάει πρωινό ή χωρίς χρήματα για μεσημεριανό γεύμα
- να έχουν συχνά και μη περιποιημένα εξανθήματα από την πάνα (για βρέφη).

Προβλήματα υγείας και ανάπτυξης:

- τραυματισμοί που δεν έχουν περιθαλπεί, ιατρικά και οδοντιατρικά θέματα
- επαναλαμβανόμενοι τυχαίοι τραυματισμοί που οφείλονται σε έλλειψη εποπτείας
- επαναλαμβανόμενες ασθένειες ή λοιμώξεις
- δεν έχουν δοθεί κατάλληλα φάρμακα
- παράλειψη ιατρικών ραντεβού, όπως εμβολιασμών
- κακός μυϊκός τόνος ή εμφανείς αρθρώσεις
- δερματικές πληγές, εξανθήματα, τσιμπήματα φύλλων, ψώρα ή δερματομυκητιάσεις
- λεπτή ή πρησμένη κοιλιά
- αναιμία
- αίσθημα κόπωσης
- χαμηλό βάρος ή ανάπτυξη και μη επίτευξη αναπτυξιακών ορόσημων (γνωστό ως αδυναμία ανάπτυξης)
- φτωχό λεξιλόγιο, επικοινωνία ή κοινωνικές δεξιότητες.

Θέματα στέγασης και οικογενείας:

- διαβίωση σε ακατάλληλο οικιακό περιβάλλον, για παράδειγμα ακαθαρσίες σκύλου που δεν μαζεύονται ή έλλειψη θέρμανσης
- το παιδί μένει μόνο για μεγάλο χρονικό διάστημα
- ανάληψη του ρόλου του φροντιστή για άλλα μέλη της οικογένειας.

Ενότητα 10. Ενδεχόμενοι κίνδυνοι σε αθλητικούς συλλόγους

- Να επιδείξετε μέσω συζητήσεων και να εξασκήσετε μια προηγμένη κατανόηση των τρεχόντων θεμάτων προστασίας των παιδιών και να ενσωματώσετε τη μάθηση στην πράξη μέσω προβληματισμού
- Να γνωρίσετε τους ενδεχόμενους κινδύνους σε χώρους αναψυχής
- Να εξασκηθείτε στο πώς να αναγνωρίσετε και να ανταποκριθείτε αναλόγως, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι η φωνή του παιδιού είναι το επίκεντρο της πρακτικής διασφάλισης μας.

“Όταν αποκαλύπτεται η σεξουαλική κακοποίηση παιδιών, συχνά διαπιστώνεται ότι άλλοι ενήλικες που δεν ήταν οι δράστες της κακοποίησης γνώριζαν την κακοποίηση και δεν ενήργησαν.”¹⁰

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΜΕΘΟΔΟΙ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
10.1. Η φωνή του παιδιού	Άσκηση - μια ανάμνηση από την παιδική ηλικία Άσκηση σε ζευγάρια Ομαδική συζήτηση	60 λεπτά	Φυλλάδιο - Η φωνή του παιδιού (σελίδα 104) Παρουσιάσεις PPT
10.2. Το δεύτερο “Α” Απόκριση σε ενδεχόμενους κινδύνους στον αθλητισμό	Εργασία σε ομάδες Μελέτες περιπτώσεων Ομαδικές συζητήσεις Θεωρητική παρουσίαση Περίληψη Αρχείο καταγραφής δραστηριότητας	60 λεπτά	Φυλλάδιο με μελέτες περίπτωσης - κακοποίηση παιδιών στον αθλητισμό (σελίδα 107) Φυλλάδιο μελέτες περίπτωσης - κακοποίηση παιδιών σε αθλητικούς συλλόγους (σελίδα 108) Παρουσιάσεις PPT

Δραστηριότητα 10.1. Η φωνή του παιδιού

Οδηγίες

Ως μια σημαντική εισαγωγή σ’ αυτό το θέμα, οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να προβληματιστούν σχετικά με την παιδική τους ηλικία και να εντοπίσουν μια επικίνδυνη κατάσταση που έχουν βιώσει σε αθλητικά περιβάλλοντα.

Θα προβληματιστούν σχετικά με την κατάσταση, το επίπεδο παιδικής ανάπτυξής τους, την ηλικία, τη σχέση με τα σημαντικά άτομα, τον τύπο κακοποίησης.

Οι εκπαιδευόμενοι θα απαντήσουν στις ερωτήσεις από την άσκηση “η φωνή του παιδιού”.

Θα μοιραστούν σε ζευγάρια τους προβληματισμούς τους, και έπειτα, θα εξερευνήσουν όλοι μαζί στην ευρύτερη ομάδα το θέμα της υψηλής σημασίας του να ακούν πραγματικά τη “φωνή του παιδιού” με την οποία αλληλεπιδρούν στην καθημερινή τους εργασία.

Μέσα από αθλητικές δραστηριότητες, τα παιδιά μπορούν να κάνουν φίλους, να αναπτύξουν μια κοινωνική ομάδα, να διασκεδάσουν και να διατηρηθούν σε φόρμα. Η αγάπη των αθλητικών δραστηριοτήτων που αναπτύσσεται στην παιδική ηλικία μπορεί να οδηγήσει στη δια βίου απόλαυση των παιχνιδιών. Σημαντικές αξίες και δεξιότητες ζωής μαθαίνονται μέσω αθλητικών δραστηριοτήτων, όπως δίκαιο παιχνίδι, ομαδική εργασία και δέσμευση.

Για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο, ο αθλητισμός πρέπει να είναι μια θετική και ευχάριστη εμπειρία για τα παιδιά και τους εφήβους που παίζουν. Η κακοποίηση και η βλάβη μπορεί να συμβούν οπουδήποτε, τόσο εντός όσο και εκτός της οικογένειας και του συλλόγου/φορέα. Τα παιδιά μπορεί να υποστούν βλάβη ή να κακοποιηθούν από επαγγελματίες, εθελοντές, φροντιστές, μέλη της οικογένειας και άλλα παιδιά.

Τα παιδιά μπορούν να τραυματιστούν με πολλούς τρόπους και συχνά βιώνουν περισσότερους από έναν τύπους κακοποίησης. Υπάρχουν ορισμένες συγκεκριμένες καταστάσεις και τύποι βλαβών που είναι πιο πιθανό να συμβούν στους χώρους των αθλητικών συλλόγων.

Η αναγνώριση αυτών των καταστάσεων μπορεί να σας βοηθήσει να βεβαιωθείτε ότι οι αθλητικές δραστηριότητες είναι θετικές εμπειρίες για όλα τα παιδιά, ανεξάρτητα από την ηλικία, το φύλο, τη φυλή, τη θρησκεία, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, το νομικό καθεστώς (όπως το να είναι πρόσφυγας ή μετανάστης) ή ικανότητα.

Όλοι οι ενήλικες μπορούν να βοηθήσουν στην προστασία των παιδιών:

- Παρέχοντας ένα ασφαλές περιβάλλον
- Γνωρίζοντας τους κινδύνους για τα παιδιά και ελαχιστοποιώντας τους
- Γνωρίζοντας πώς να αποτρέψουν τους κινδύνους για τα παιδιά
- Γνωρίζοντας πώς να αναγνωρίσουν και να ανταποκριθούν στους κινδύνους για τα παιδιά
- Ενημερώνοντας τα παιδιά για τους κινδύνους και τα συστήματα που ισχύουν για την προστασία τους

Οι φορείς μπορούν να βοηθήσουν στη διασφάλιση των παιδιών:

- Έχοντας έναν κώδικα δεοντολογίας που ορίζει τη συμπεριφορά του προσωπικού απέναντι στα παιδιά
- Διεξάγοντας αξιολογήσεις κινδύνου των δραστηριοτήτων τους και μετριάσμού αυτού
- Έχοντας κανόνες σχετικά με τα μέσα και τη χρήση εικόνων, βίντεο και συνεντεύξεων
- Έχοντας ένα καταρτισμένο Πρόσωπο Αναφοράς για τη Διασφάλιση του Παιδιού
- Παρέχοντας σαφείς διαδικασίες/ τρόπους αναφοράς για τις περιπτώσεις που το προσωπικό θα γνωστοποιήσει ανησυχίες για τη διασφάλιση του παιδιού και θα ανταποκριθεί σε περιστατικά
- Έχοντας ασφαλείς διαδικασίες πρόσληψης εργατικού δυναμικού
- Εκπαιδευοντας τακτικά το προσωπικό στις διαδικασίες τους
- Έχοντας μια πολιτική διασφάλισης παιδιού που περιγράφει την επιθυμία του φορέα να προστατεύει τα παιδιά και να αναφέρεται στις παραπάνω διαδικασίες.

¹⁰ Hartill, M. (2011). The sexual subjection of boys in organised male-sport. Unpublished doctoral thesis, Edge Hill University

Δραστηριότητα 10.2. Ενδεχόμενοι κίνδυνοι σε αθλητικούς συλλόγους

Οδηγίες

Εάν εντοπίσετε, ή κάποιος άλλος σας ενημερώσει για ένα παιδί που κινδυνεύει ή ίσως βιώνει κακοποίηση:

- Τι θα μπορούσε να σας σταματήσει από το να ενεργήσετε;
- Ποια είναι τα βασικά βήματα που θεωρείτε ότι πρέπει να ακολουθήσετε;
- Υπάρχει κάτι που δεν πρέπει να κάνετε;

Τι θα μπορούσε να σας σταματήσει από το να ενεργήσετε;

- Φοβάστε ότι μπορεί να κάνετε λάθος
- Φοβάστε ότι μπορεί να κάνετε τα πράγματα χειρότερα για το παιδί εάν αναφέρετε κάτι που δεν έχει συμβεί
- Δεν θέλετε να βάλετε το συνάδελφο σε μπελάδες αν κάνετε λάθος
- Ατομικές αξίες και απόψεις περί κακοποίησης. Π.χ. θεωρείτε ότι το θύμα/επιζών κάνει λάθος.
- Αμφιβολίες σχετικά με τις πληροφορίες ή την ειλικρίνεια ενός άλλου ατόμου
- Το άγχος σας, η έλλειψη υποστήριξης ή εάν είστε πολύ απασχολημένος
- Αβεβαιότητα οργανωτικών διαδικασιών και συνεπειών
- Δεν θέλετε να παρέμβετε
- Υποθέτετε ότι κάποιος άλλος το έχει αναλάβει
- Αβεβαιότητα σχετικά με την εξουσία σας όσον αφορά την αντιμετώπιση εξωτερικών ατόμων για τα οποία ανησυχείτε (μέσα ενημέρωσης/δωρητές)
- Πολιτιστική ευαισθησία - πιστεύετε ότι ορισμένες μορφές κακοποίησης είναι πολιτιστική πρακτική και πρέπει να τηρείται.

Θεωρία - Ενδεχόμενοι κίνδυνοι σε παιδικές κατασκηνώσεις και αθλητισμό

Τραυματισμοί

Σχεδόν κάθε ψυχαγωγική ή αθλητική δραστηριότητα ενέχει τον κίνδυνο σωματικού τραυματισμού. Ωστόσο, στα αθλήματα, η πίεση για επίδοση μπορεί να σημαίνει ότι τα παιδιά ωθούνται πέρα από το εύλογο ή κατάλληλο για την ηλικία και την ικανότητά τους, ή ότι ενθαρρύνονται να συνεχίσουν να παίζουν ενώ έχουν τραυματιστεί, προκαλώντας περαιτέρω ζημιά.

Πίεση επίδοσης

Η νίκη είναι ένα σημαντικό μέρος των αθλητικών δραστηριοτήτων. Ωστόσο, το να πιέζετε τα παιδιά να αποδώσουν μπορεί να είναι επιβλαβές τόσο ψυχολογικά όσο και σωματικά. Μερικές φορές αυτή η πίεση επίδοσης μπορεί να προέλθει από ενήλικες, αλλά μπορεί επίσης να προέλθει από το παιδί ή τους συνομηλίκους του. Για τα παιδιά, η επίδοση δεν πρέπει ποτέ να λειτουργεί εις βάρος της απόλαυσης.

Φυσική φροντίδα

Η σωματική κακοποίηση είναι συχνά η πιο εύκολα αναγνωρίσιμη μορφή κακοποίησης. Η σωματική κακοποίηση μπορεί να είναι οποιοδήποτε είδος χτυπήματος, τραντάγματος, καψίματος, τσιμπήματος, δαγκώματος, πνιγμού, ρίψης, ξυλοδαρμού ή άλλης δράσης που προκαλεί σωματικό τραυματισμό, αφήνει σημάδια ή προκαλεί πόνο.

Ορισμένοι χώροι, όπως αποδυτήρια, ντους και η στενή επαφή κατά τη διάρκεια της φυσικοθεραπείας, κάνουν τα παιδιά ιδιαίτερα ευάλωτα. Αυτοί οι χώροι ενδεχομένως να παρέχουν ευκαιρίες σε άτομα που επιθυμούν να κακοποιήσουν σεξουαλικά ένα παιδί. Κατά κανόνα, η ιδιωτικότητα των παιδιών πρέπει να γίνεται σεβαστή. Εάν παρέχεται ιατρική ή προσωπική φροντίδα ή θεραπεία, τα παιδιά θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να έχουν άλλο παιδί ή ενήλικα της επιλογής τους παρόντα.

Διανυκτερεύσεις/αποστολές εκτός

Οι διανυκτερεύσεις, για παράδειγμα στο πλαίσιο εκτός έδρας αγώνων ή προπόνησης, μπορούν να προσφέρουν ευκαιρίες σε όσους επιθυμούν να βλάψουν σεξουαλικά τα παιδιά. Αρκετοί ενήλικες πρέπει να είναι πάντοτε παρόντες για να διασφαλίζουν τη σωστή εποπτεία. Τουλάχιστον δύο ενήλικες πρέπει να είναι πάντοτε παρόντες όταν εργάζονται με παιδιά για να αποφύγουν τα παιδιά να χαθούν ή να εμπλακούν σε επικίνδυνες καταστάσεις. Ένας άλλος παράγοντας που πρέπει να ληφθεί υπόψη είναι η ασφάλεια των μεταφορικών μέσων, για παράδειγμα, αν τα οχήματα είναι αξιόπιστα.

Στενές σχέσεις

Η σχέση μεταξύ ενός παιδιού και του προπονητή του ή άλλου μέλους του προσωπικού ενός αθλητικού

συλλόγου, όπως φυσιοθεραπευτές και γιατροί, είναι σημαντική και μπορεί να είναι ευεργετική. Πολλά παιδιά αναπτύσσουν στενές και εμπιστευτικές σχέσεις, ειδικά με τον προπονητή τους, ο οποίος μπορεί να είναι ένα σημαντικό άτομο στη ζωή τους, ειδικά εάν δεν έχουν καλές σχέσεις με άλλους ενήλικες.

Ωστόσο, αυτές οι στενές σχέσεις μπορούν επίσης να προσφέρουν την ευκαιρία βλάβης των παιδιών. Το παιδί μπορεί να θέλει να ευχαριστήσει τον ενήλικα ή ο ενήλικας μπορεί να είναι άτομο εμπιστοσύνης και ισχύος, την ακεραιότητα του οποίου δεν θα αμφισβητούσε κανείς.

Η διατήρηση της ασφάλειας των παιδιών σημαίνει ότι κανείς δεν είναι "υπεράνω υποψίας". Αυτό δεν σημαίνει ότι όλοι είναι ύποπτοι. Πρόκειται για τη διασφάλιση ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι - παιδιά, γονείς και ενήλικες - ακολουθούν τα ίδια πρότυπα συμπεριφοράς και δεοντολογίας.

Ομαδικό πνεύμα

Το να είσαι μέλος μιας ομάδας και η αίσθηση του ότι ανήκεις σε αυτήν, μπορεί να αποδειχθεί πολύ ευεργετικό για την αυτοεκτίμηση και την αυταξία των παιδιών.

Το ομαδικό πνεύμα είναι το κλειδί για τη μαθησιακή εμπειρία του παιδιού. Αυτό το πνεύμα δημιουργείται από τα παιδιά, αλλά επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από τα στοιχεία και το προσωπικό των αθλητικών συλλόγων. Για παράδειγμα, εάν το προσωπικό γνωστοποιήσει ότι όλοι γίνονται σεβαστοί και ότι ο εκφοβισμός δεν είναι ανεκτός, το κλίμα του συλλόγου είναι πολύ πιο πιθανό να είναι φιλόξενο και θετικό. Αντίθετα, εάν οι προϊστάμενοι δείχνουν ότι εκτιμούν τη νίκη παρά τη συμμετοχή, τα παιδιά μπορεί να αρχίσουν να κατηγορούν και να απομονώσουν τα παιδιά που πιστεύουν ότι δεν αποδίδουν.

Επιπλέον, τα παιδιά μπορεί να πιστεύουν ότι κάποια άλλα παιδιά δεν "ταιριάζουν" στην ομάδα, ίσως λόγω του ιστορικού ή των χαρακτηριστικών τους.

Μια ιεραρχία μπορεί να αναπτυχθεί με μεγαλύτερα ή πιο ισχυρά παιδιά που ασκούν επιρροή σε άλλα παιδιά. Αυτό μπορεί να είναι θετικό, μπορεί όμως να αποδειχθεί και αρνητικό και να οδηγήσει σε εκφοβισμό, συμπεριλαμβανομένων των "καφονιών", που πρέπει να ανεχθούν τα παιδιά προκειμένου να κερδίσουν την αποδοχή της ομάδας.

Εκφοβισμός

Ο εκφοβισμός είναι ανεπιθύμητη, επιθετική συμπεριφορά μεταξύ παιδιών σχολικής ηλικίας που περιλαμβάνει πραγματική ή αντιληπτή ανισορροπία ισχύος. Η συμπεριφορά επαναλαμβάνεται ή μπορεί να επαναληφθεί με την πάροδο του χρόνου. Τόσο τα παιδιά που εκφοβίζονται όσο και αυτά που εκφοβίζουν άλλους μπορεί να έχουν σοβαρά, διαρκή προβλήματα.

Για να θεωρηθεί εκφοβισμός, η συμπεριφορά πρέπει να είναι επιθετική και να περιλαμβάνει:

- **Μια ανισορροπία ισχύος:** Τα παιδιά που εκφοβίζουν χρησιμοποιούν τη δύναμή τους - όπως φυσική δύναμη, πρόσβαση σε ντροπιαστικές πληροφορίες ή δημοτικότητα - για τον έλεγχο ή τη βλάβη άλλων. Οι ανισορροπίες ισχύος μπορούν να αλλάξουν με την πάροδο του χρόνου και σε διαφορετικές καταστάσεις, ακόμα και αν αφορούν τους ίδιους ανθρώπους.
- **Επανάληψη:** Οι συμπεριφορές εκφοβισμού συμβαίνουν περισσότερες από μία φορές ή έχουν τη δυνατότητα να συμβούν περισσότερες από μία φορές.

Ο εκφοβισμός περιλαμβάνει ενέργειες όπως απειλές, διάδοση φημών, σωματική ή λεκτική επίθεση σε κάποιον και εσκεμμένος αποκλεισμός κάποιου από μια ομάδα.

Τύποι εκφοβισμού

Υπάρχουν τρεις τύποι εκφοβισμού:

Ο λεκτικός εκφοβισμός είναι η προφορική ή γραπτή αναφορά κακών πραγμάτων. Ο λεκτικός εκφοβισμός περιλαμβάνει:

- Πειράγματα
- Παρατσούκλια
- Ακατάλληλα σεξουαλικά σχόλια
- Χλευασμό
- πειλή για πρόκληση βλάβης

Ο κοινωνικός εκφοβισμός, μερικές φορές αναφέρεται ως σχεσιακός εκφοβισμός, περιλαμβάνει βλάβη της φήμης ή των σχέσεων κάποιου. Ο κοινωνικός εκφοβισμός περιλαμβάνει:

- Να αποκλείεις κάποιον εσκεμμένα
- Να ωθείς άλλα παιδιά να μην είναι φίλοι με κάποιον
- Τη διάδοση φημών για κάποιον
- Τη δημόσια διαπόμπευση κάποιου

Ο φυσικός εκφοβισμός συνεπάγεται βλάβη στο σώμα ή τα υπάρχοντα ενός ατόμου. Ο φυσικός εκφοβισμός περιλαμβάνει:

- Χτύπημα/κλοτσιές/τσιμπήματα
- Φτύσιμο
- Σπρώξιμο/ Τρικλοποδιά
- Αρπαγή ή καταστροφή των πραγμάτων κάποιου
- Κακές η αγενείς χειρονομίες

<https://www.stopbullying.gov/bullying/what-is-bullying>

Κίνδυνος βλάβης μέσω διαδικτυακής κακοποίησης κάνοντας χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης

Το Διαδίκτυο, με την απεριόριστη πρόσβαση σε πληροφορίες, είναι ένα πολύτιμο εργαλείο, αλλά και δυνητικός κίνδυνος για την προστασία και την ασφάλεια μας. Είναι σημαντικό να παρακολουθείτε ή να γνωρίζετε τι βλέπει και μοιράζεται ένα παιδί ή σε τι θα μπορούσε να εκτεθεί. Υπάρχει υψηλός κίνδυνος έκθεσης σε σεξουαλικούς θηρευτές (για παράδειγμα, σε δωμάτια συνομιλιών), πορνογραφία ή ριζοσπαστικοποίηση.

Η χρήση της ηλεκτρονικής τεχνολογίας για τον εκφοβισμό ανθρώπων έχει γίνει όλο και μεγαλύτερο πρόβλημα τα τελευταία χρόνια με πάνω από το ένα τρίτο των νέων να έχουν πληγεί τουλάχιστον μία φορά. Υπήρξε μια μαζική αύξηση του διαδικτυακού εκφοβισμού λόγω της χρήσης κοινωνικών μέσων όπως το Twitter ή το Facebook, το οποίο είναι εύκολα προσβάσιμο μέσω κινητών συσκευών καθώς και υπολογιστών

<https://activesocialcare.com/handbook/safe-guarding-children/the-risks-associated-with-the-internet-and-online-social-networking>

<https://www.schoolgovernance.net.au/news/2018/05/03/preventing-child-abuse-in-childrens-sport-gymnastics-australia-leading-the-way-in-responding-to-the-royal-commission>

<https://olympiangymnastics.com/child-welfare-policies/>

Ενδείξεις και δείκτες κακοποίησης και παραμέλησης στον αθλητισμό

Φυσική κακοποίηση: σωματικός τραυματισμός ως αποτέλεσμα χτυπήματος, κλοτσιών, ταρακουνήματος, καψίματος ή άλλης βλάβης ενός παιδιού

Τι να αναζητήσετε στον χώρο αθλητισμού:

- Περιπτώσεις που το παιδί αναφέρει ότι φοβάται να επιστρέψει σπίτι
- Ανησυχία για τη συναναστροφή με ένα μέλος του προσωπικού
- Φυσική δύναμη που χρησιμοποιούν οι γονείς
- Ανεξήγητοι μώλωπες ή εγκαύματα που είναι ορατά από το μαγιό

Σεξουαλική κακοποίηση: οποιαδήποτε κατάσταση όπου ένα παιδί χρησιμοποιείται για σεξουαλική ικανοποίηση. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας, θωπεία, βιασμό ή εμπορική εκμετάλλευση μέσω εκπόρνευσης ή παραγωγής πορνογραφικού υλικού.

Ορισμός: Όταν ένα άτομο χρησιμοποιεί εξουσία πάνω σε ένα παιδί, και εμπλέκει άμεσα το παιδί σε οποιαδήποτε σεξουαλική πράξη, εμπλέκει το παιδί σε πορνογραφία ή αναγκάζει το παιδί να παρακολουθήσει σεξουαλικές πράξεις.

- Ξαφνικά αρνείται να συμμετάσχει σε σωματικές δραστηριότητες
- Εμφανίζει ασυνήθιστη σεξουαλική γνώση ή συμπεριφορά
- Συχνοί και ανεξήγητοι πονόλαιμοι
- Κολπίτιδες ή ουρολοιμώξεις
- Σχισμένα ή ματωμένα εσώρουχα
- Ξεκινά επιθετικά σεξουαλική επαφή με άλλο παιδί

Τι να αναζητήσετε στον χώρο αθλητισμού

- Αθλητές που μιλούν για σεξουαλικά θέματα προχωρημένα για την ηλικία τους
- Ακατάλληλη σεξουαλική επαφή μεταξύ παιδιών
- Υπερβολική σωματική στοργή
- Μώλωπες στους εσωτερικούς μηρούς ή άλλες περιοχές "που δεν αγγίζονται"

Συναισθηματική κακοποίηση: οποιοδήποτε πρότυπο συμπεριφοράς που εμποδίζει τη συναισθηματική ανάπτυξη ενός παιδιού ή την αίσθηση της αυτοεκτίμησης, συμπεριλαμβανομένων συνεχών κριτικών, απειλών και απόρριψης.

Ορισμός: Ένα μοτίβο επιβλαβών αλληλεπιδράσεων μεταξύ δύο ανθρώπων, όπως κριτική, υποτίμηση, απόρριψη ή άρνηση της αγάπης με αποτέλεσμα την εξασθένηση της ψυχολογικής ανάπτυξης.

- Διατροφικά προβλήματα (ανορεξία, βουλιμία κ.λπ.)

- Νευρικές συνήθειες (τικ, πλύσιμο χεριών, δάγκωμα των νυχιών, ακραίο άγχος)
- Σκληρή συμπεριφορά - χρήση φυσικής δύναμης ή λέξεων για να βλάψουν άλλο αθλητή, μέλος του προσωπικού ή ζώο
- Έλλειψη συναισθηματικού δεσμού με τον γονέα

Τι να αναζητήσετε στον χώρο αθλητισμού

- Αν τα παιδιά δεν τρώνε ή τρώνε υπερβολικά κατά τα γεύματα
- Ακραίες νευρικές επαναλαμβανόμενες συνήθειες - δάγκωμα νυχιών, πλύσιμο χεριών
- Παιδιά που είναι υπερβολικά αρνητικά με τον εαυτό τους, μοναχικά, απαξιωτικά
- Υπερβολική χρήση παρατσουκλιών, καφόνια, καταστροφική συμπεριφορά

Παραμέληση: αδυναμία κάλυψης των βασικών αναγκών ενός παιδιού.

Ορισμός: αδυναμία κάλυψης βασικών, εκπαιδευτικών ή ιατρικών αναγκών του παιδιού (π.χ. σίτιση, στέγαση, επίβλεψη και ρουχισμό). Παραμέληση μπορεί να υπάρχει λόγω της άρνησης παροχής ή επειδή η οικογένεια δε διαθέτει τα οικονομικά μέσα για να τα παρέχει στο παιδί της.

- Κλέβει ή ζητιανεύει φαγητό ή χρήματα • Κακή υγιεινή
- Ακατάλληλα ρούχα • Χρόνια πείνα
- Χαμηλό μέσο ύψος και βάρος • Μεγάλα χρονικά διαστήματα χωρίς επίβλεψη
- Ανάλυση ευθύνης ενηλίκων (φροντίδα για μικρότερα αδέρφια, μαγείρεμα όλων των γευμάτων κ.λπ.)

Τι να αναζητήσετε στον χώρο αθλητισμού:

- Κλοπή φαγητού από την καφετέρια/τραπεζαρία
- Κακές συνήθειες υγιεινής/κακή υγιεινή
- Βρώμικα ρούχα ή ρούχα με πολλούς λεκέδες ή/και σκισμένα

Καλύτεροι τρόποι πρόληψης της κακοποίησης σε χώρους αθλητισμού:

Τηρείτε πάντα τον "Κανόνα των 3"

- 1 ενήλικας: 2 νέοι ή 2 ενήλικες: 1 νέος ή 3 νέοι

Μην μένετε ποτέ μόνος και εκτός οπτικού πεδίου άλλων με ένα παιδί (Κανόνας των 3)

- Περιοχές υψηλού κινδύνου: σπιτάκια κατασκήνωσης, τουαλέτες, ντους, αποθήκες

Μην αφήνετε ποτέ τα παιδιά χωρίς επίβλεψη όπου μπορεί να προκληθεί κακοποίηση παιδιών

- Στέλνετε δύο παιδιά στο ντους ή το μπάνιο μαζί (χρησιμοποιήστε τον Κανόνα των 3)

Παρακολουθήστε τις κατάλληλες λεκτικές και μη λεκτικές αλληλεπιδράσεις

- Λεκτική αλληλεπίδραση - θετική, ενθαρρυντική, προληπτική, σαφής
- Φυσική αλληλεπίδραση - χέρια στους ώμους, πλευρικές αγκαλιές, αλληλοσυγχαρητήρια, χειραψίες, οπτική επαφή, χαμόγελα

Αποθαρρύνετε τις ακατάλληλες αλληλεπιδράσεις

- Βωμολοχίες, προσβολές, αρνητικοί ήχοι (συχνά σαρκασμός).

Ενότητα 11. Το Πρόσωπο Αναφοράς για τη Διασφάλιση του Παιδιού

- Καθορίστε τον ρόλο του “Προσώπου Αναφοράς για τη Διασφάλιση του Παιδιού” και δημιουργήστε και αξιοποιήστε ευκαιρίες για στοχαστική πρακτική και κριτική σκέψη σχετικά με την αναγνώριση και την ανταπόκριση σε περιπτώσεις κακοποίησης σε αθλητικούς συλλόγους.

“Οι έρευνες για υποθέσεις κακοποίησης παιδιών έδειξαν ότι οι επαγγελματίες απέτυχαν να επικοινωνήσουν όταν έπρεπε και συχνά δούλευαν μεμονωμένα”¹¹ και ο ρόλος του προσώπου αναφοράς για τη διασφάλιση του παιδιού δεν έγινε κατανοητός και δεν εφαρμόστηκε”

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΜΕΘΟΔΟΙ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
11.1. Ρόλοι και αρμοδιότητες του Προσώπου Αναφοράς για τη Διασφάλιση του Παιδιού	Άσκηση ανά ομάδες: 16 ράβδοι Παρουσίαση		Ράβδοι Παρουσιάσεις PPT
11.2. Ανταπόκριση στην κακοποίηση	Μελέτες περιπτώσεων Δραστηριότητα ανά μικρές ομάδες Περίληψη ομάδας		Φυλλάδιο - “Ανησυχείτε”; (σελίδα 107)

Δραστηριότητα 11.1. Ρόλοι και αρμοδιότητες του Προσώπου Αναφοράς για τη Διασφάλιση του Παιδιού

Οδηγίες:

- Ο εκπαιδευτής καλεί την ομάδα να χωριστεί σε μικρές ομάδες. Κάθε ομάδα πρέπει να μετακινήσει 2 ράβδους για να αποκτήσει 4 τετράγωνα αντί για 5. Το παιχνίδι στοχεύει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων ενίσχυσης της ομαδικότητας και επίλυσης προβλημάτων των εκπαιδευομένων. Ταυτόχρονα, είναι μια μεταφορική άσκηση που δείχνει τη σημασία του να σκέφτεστε διαφορετικά, να βρίσκετε λύσεις και να είστε συγκεντρωμένοι και προσεκτικοί για να βοηθήσετε τους Νέους κάθε φορά που προκύπτει μια επικίνδυνη κατάσταση.
- Χρησιμοποιώντας τη μέθοδο “καταιγισμού ιδεών” και της εννοιολογικής χαρτογράφησης, ο εκπαιδευτής ζητά από την ομάδα να σκεφτούν τις ιδιότητες, τους ρόλους και την ευθύνη του προσωπικού που είναι υπεύθυνο για τη διασφάλιση του φορέα τους. Όλες οι ιδέες συλλέγονται και χωρίζονται σε 2 κατηγορίες: ρόλους και αρμοδιότητες. Στη συνέχεια, ολοκληρώνονται με παρουσίαση του εκπαιδευτή.

¹¹ Brandon et al. (2016). Pathways to harm, pathways to protection: a triennial analysis of serious case reviews 2011 to 2014, DfE

Ο ορισμός του Προσώπου Αναφοράς για τη Διασφάλιση του Παιδιού

Ο ρόλος του Προσώπου Αναφοράς για τη Διασφάλιση του Παιδιού είναι ζωτικής σημασίας για ένα περιβάλλον όπου παιδιά όλων των ηλικιών και ικανοτήτων μπορούν να συμμετέχουν με ασφάλεια σε ψυχαγωγικές δραστηριότητες και να διασκεδάζουν. Ωστόσο, αυτό δεν σημαίνει ότι το πρόσωπο αναφοράς έχει την αποκλειστική ευθύνη για την προστασία των παιδιών μέσα σε έναν φορέα. Ο ρόλος του προσώπου αναφοράς, όπως υποδηλώνει το όνομα, είναι να αποτελεί το σημείο επαφής και να συμβουλευεί, να υποστηρίζει και να βοηθά τον φορέα στην εφαρμογή της πολιτικής διασφάλισης του παιδιού και των συναφών διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης περιπτώσεων κακοποίησης. Για να μπορέσει να το κάνει αυτό, το πρόσωπο αναφοράς χρειάζεται την υποστήριξη της διοίκησης και τη συνεργασία όλων εκείνων που εργάζονται με και για τον φορέα.

Παρόλο που ο ρόλος του προσώπου αναφοράς για τη διασφάλιση του παιδιού είναι σημαντικός, δε χρειάζεται να είναι υπερβολικά επαχθής. Θα υπάρξουν στιγμές, όπως όταν λαμβάνει χώρα ένα περιστατικό, κατά τις οποίες θα υπάρξει πρόσθετη εργασία, αλλά τις περισσότερες φορές ο ρόλος περιλαμβάνει τη διαθεσιμότητα για υποστήριξη και τη βοήθεια όπως απαιτείται. Ιδανικά, οι φορείς πρέπει να ορίσουν τουλάχιστον δύο άτομα για να λειτουργήσουν ως πρόσωπα αναφοράς, έτσι ώστε ο φόρτος εργασίας να μπορεί να καταμεριστεί και εάν κάποιος απουσιάζει, να υπάρχει κάποιος άλλος για να εκπληρώσει τον ρόλο.

Οι φορείς πρέπει να διασφαλίζουν ότι το όνομα και τα στοιχεία επικοινωνίας του προσώπου αναφοράς είναι γνωστά σε όλους όσους εργάζονται στον και για τον φορέα, καθώς και στους γονείς και τα παιδιά.

Ρόλοι και αρμοδιότητες

- Ενεργεί ως το πρόσωπο αναφοράς (πρώτο πρόσωπο αναφοράς) και αναλαμβάνει να ηγηθεί της διασφάλισης του παιδιού εντός του φορέα.
- Διασφαλίζει ότι παρέχεται εκπαίδευση διασφάλισης στο προσωπικό, τους εθελοντές και άλλους.
- Διασφαλίζει ότι το προσωπικό και οι υπόλοιποι γνωρίζουν την πολιτική διασφάλισης του παιδιού και τις ευθύνες τους βάσει αυτής, για παράδειγμα παρέχοντας εκπαίδευση και ενημερώσεις.

- Παρέχει συμβουλές και υποστήριξη του προσωπικού, των εθελοντών και των εταίρων στην εφαρμογή της πολιτικής διασφάλισης του παιδιού.
- Διεξάγει αξιολογήσεις κινδύνου, ή υποστηρίζει άλλους στην ολοκλήρωσή τους, όταν απαιτείται
- Διασφαλίζει ότι τα ψυχαγωγικά προγράμματα, οι πρακτικές και οι δραστηριότητες λαμβάνουν υπόψη, συνεχώς και τακτικά, τα μέτρα διασφάλισης.
- Χαρτογράφηση και σύναψη συνεργασίας με τοπικές αρχές και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών με εξειδίκευση στην καλή διαβίωση των παιδιών, την υγεία και την επιβολή του νόμου, έτσι ώστε οι πληροφορίες να είναι διαθέσιμες εάν συμβεί ένα περιστατικό ή αν χρειάζονται εξωτερικές συμβουλές.
- Διασφαλίζει ότι το προσωπικό, οι εθελοντές και όλοι οι ενδιαφερόμενοι, καθώς και τα παιδιά και οι γονείς, είναι εξοικειωμένοι με την πολιτική διασφάλισης των παιδιών και ότι η πολιτική είναι προσβάσιμη σε όλους.
- Ενεργεί ως το πρώτο πρόσωπο αναφοράς εάν προκύψουν περιστατικά κακοποίησης και μεταφέρει τις ανησυχίες στη διοίκηση και τις τοπικές αρχές, συμπεριλαμβανομένης της επιβολής του νόμου, κατά περίπτωση
- Συμμετέχει στην εκπαίδευση διασφάλισης παιδιού, όπως απαιτείται.
- Κρατά ακριβή καταγραφή τυχόν περιστατικών.
- Διατηρεί το σχέδιο εφαρμογής διασφάλισης και συντάσσει την ετήσια έκθεση προόδου, όπως απαιτείται.
- Συμβουλευεί και εκπροσωπεί τον φορέα σε θέματα που σχετίζονται με τη διασφάλιση.

Δεξιότητες και Χαρακτηριστικά

- Είναι προετοιμασμένος να αναλάβει το ρόλο του προσώπου αναφοράς για τη διασφάλιση του παιδιού.
- Ιδανικά, έχει κάποια γνώση και εμπειρία στη διασφάλιση και την προστασία των παιδιών.
- Είναι πρόθυμος να αναλάβει την εκπαίδευση στη διασφάλιση του παιδιού.
- Αποτελεί πρόσωπο σεβαστό και με εξουσία εντός του φορέα, έτσι ώστε να εκτιμώνται οι απόψεις του.
- Είναι προσιτός και διαθέτει καλές δεξιότητες επικοινωνίας με ενήλικες και παιδιά.
- Έχει την ικανότητα να παραμένει ψύχραιμος όταν υπάρχει ανησυχία, ειδικά εάν ένα παιδί χρειάζεται βοήθεια.

- Έχει τη δυνατότητα ενσυναίσθησης με τα παιδιά και διασφαλίζει ότι οι ανάγκες και τα ενδιαφέροντά τους παραμένουν το επίκεντρο όλων των ενεργειών και αποφάσεων (προσέγγιση με επίκεντρο τα παιδιά).
- Έχει τη δυνατότητα συνεργασίας με άλλους για να εξασφαλιστεί ότι η πολιτική διασφάλισης του παιδιού και οι σχετικές διαδικασίες εφαρμόζονται τόσο γενικά όσο και όταν συμβαίνει κάποιο περιστατικό όπου τα παιδιά χρήζουν προστασίας.
- Δέσμευση για τις αξίες του ποδοσφαίρου, διαφύλαξη των παιδιών και υπεράσπιση των δικαιωμάτων τους, καθώς και ικανότητα για υπεράσπιση της διασφάλισης.
- Δεξιότητες εκπαίδευσης και παρουσίασης.
- Ικανότητα τήρησης αρχείων, π.χ. εκπαίδευσης, συμβάντων.
- Ικανότητα να εργάζεται με επαγγελματισμό, εμπιστευτικά και με συνέπεια σε έναν τομέα όπου μπορεί να προκληθούν συναισθηματικά οδυνηρά και ευαίσθητα ζητήματα και περιπτώσεις.

Δραστηριότητα 11.2. Αντίδραση στην κακοποίηση

Οδηγίες:

- Ο εκπαιδευτής χωρίζει τους εκπαιδευόμενους σε μικρές ομάδες 4-5 ατόμων.

Κάθε ομάδα θα λάβει 2-3 μελέτες περίπτωσης και θα κληθούν να προβληματιστούν σχετικά με αυτά και τα καλύτερα προληπτικά/κατασταλτικά μέτρα

που μπορεί να λάβουν ως πρόσωπα αναφοράς σε αθλητικούς συλλόγους.

Κάθε περίπτωση αναλύεται λεπτομερέστερα στην ευρύτερη ομάδα και ακούγονται όλες οι απαντήσεις. Τέλος, συλλέγονται οι καλύτερες λύσεις για κάθε περίπτωση.

Ενότητα 12. Πολιτική και οδηγίες για τη διασφάλιση

Μαθησιακοί Στόχοι:

- Να εξοικειωθείτε και να ελέγξετε μοντέλα πολιτικών διασφάλισης του παιδιού, εξετάζοντας τρόπους ενσωμάτωσης αυτών στην πρακτική του αθλητικού συλλόγου για να διατηρούνται τα παιδιά ασφαλή.

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΜΕΘΟΔΟΙ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
Πολιτική Διασφάλισης Παιδιού σε αθλητικούς συλλόγους	Εργασία ανά ομάδες Ομαδικές συζητήσεις Εφαρμογή στοχαστικών πρακτικών εργαλείων	90 λεπτά	Αντίγραφα των πολιτικών διασφάλισης παιδιού για κάθε συμμετέχοντα Φυλλάδιο Πνεύμα ασφάλειας στον αθλητισμό

Η παρούσα Πολιτική Διασφάλισης Παιδιού έχει αναπτυχθεί ως ένδειξη της δέσμευσης ενός αθλητικού συλλόγου να διασφαλίσει ότι η συμμετοχή στις δραστηριότητές της είναι και διασκεδαστική και ασφαλής για όλα τα παιδιά, ανεξάρτητα από την ηλικία, την ικανότητα ή το επίπεδο συμμετοχής τους.

Η πολιτική επικεντρώνεται σε πέντε στόχους, ή τομείς δράσης που θα πρέπει να στηρίζουν το έργο κάθε αθλητικού συλλόγου για την πρόληψη τυχόν κινδύνου βλάβης στα παιδιά και την κατάλληλη ανταπόκριση.

Παρόλο που η Πολιτική Διασφάλισης του Παιδιού έχει ως στόχο να είναι ολοκληρωμένη, δεδομένου του ποικίλου εύρους ρυθμίσεων, είναι πιθανό να υπάρχουν περιστάσεις που δεν καλύπτονται ή όπου θα προκύψουν ερωτήσεις σχετικά με την εφαρμογή της πολιτικής. Σε τέτοιες περιπτώσεις, το πνεύμα της πολιτικής θα πρέπει να καθοδηγεί τις όποιες ενέργειες, οι οποίες θα βασίζονται πάντα στο βέλτιστο συμφέρον των παιδιών.

Οι πέντε στόχοι της Πολιτικής Διασφάλισης του Παιδιού είναι

- Θέση των θεμελίων για τη διασφάλιση
- Διασφάλιση της οργανωσιακής ετοιμότητας και πρόληψης

- Ευαισθητοποίηση
- Συνεργασία με άλλους και αναφορά ανησυχιών
- Μέτρηση της επιτυχίας στη διασφάλιση

Προληπτικά μέτρα

Υιοθέτηση της Πολιτικής διασφάλισης παιδιού

Η πολιτική επιβεβαιώνει και ενισχύει τη δέσμευση για τη διατήρηση της ασφάλειας των παιδιών και την προστασία τους από κάθε μορφή κακομεταχείρισης, καθώς πρόκειται για ζήτημα ζωτικής σημασίας και αποτελεί προτεραιότητα που πρέπει να ενσωματωθεί σε κάθε πτυχή της λειτουργίας του φορέα.

Ρόλοι και αρμοδιότητες

Η προστασία και η προώθηση της ευημερίας των παιδιών είναι ευθύνη όλων. Ωστόσο, σε επίπεδο κάθε φορέα, πρέπει να προσδιοριστεί ένα πρόσωπο αναφοράς. Το άτομο αυτό θα διασφαλίσει ότι αυτή η πολιτική ακολουθείται εντός του φορέα και θα έρχεται, επίσης, σε επαφή με τα Πρόσωπα Αναφοράς για τη Διασφάλιση του Παιδιού σε άλλους φορείς, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών ενώσεων και των συνδεδεμένων ερασιτεχνικών και επαγγελματικών συλλόγων.

Ο ρόλος του Προσώπου Αναφοράς για τη Διασφάλιση του Παιδιού, είναι να αποτελεί το σημείο επαφής και

να συμβουλευεί, να υποστηρίζει και να βοηθά τον φορέα στην εφαρμογή της πολιτικής διασφάλισης του παιδιού και των συναφών διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένης της αντίδρασης σε συγκεκριμένες περιπτώσεις και ανησυχίες.

Κώδικας Δεοντολογίας

Σαφείς κώδικες δεοντολογίας ισχύουν για τα άτομα που εργάζονται για και εκ μέρους του [ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ ΣΑΣ]. Αυτά καθορίζουν σαφείς προσδοκίες σε σχέση με τη διασφάλιση του παιδιού και περιγράφουν λεπτομερώς την αναμενόμενη και την απαγορευμένη συμπεριφορά.

Πειθαρχική διαδικασία για μη συμμόρφωση

Όλες οι παραβιάσεις της παρούσας πολιτικής ή του κώδικα δεοντολογίας θα αντιμετωπιστούν χωρίς καθυστέρηση, με πληροφορίες που τηρούνται αυστηρά εμπιστευτικές και, με βάση την ανάγκη γνώσης, σύμφωνα με τη δέουσα διαδικασία σχετικά με την απασχόληση και τις νομικές απαιτήσεις.

Ασφαλέστερες διαδικασίες πρόσληψης

Κατανοώντας ότι οι δράστες παιδικής κακοποίησης συχνά αναζητούν εργασία που τους φέρνει πιο κοντά στα παιδιά, κάθε φορέας πρέπει πάντα να εφαρμόζει αυστηρές διαδικασίες πρόσληψης προκειμένου να ελέγχει αποτελεσματικά το προσωπικό του (προπονητές, τεχνικό προσωπικό κ.λπ.) και τους εθελοντές, και να προστατεύει τα παιδιά από βιαστές και άτομα με ιστορικό παιδικής κακοποίησης.

Οι ασφαλέστερες διαδικασίες πρόσληψης μπορεί να περιλαμβάνουν ενέργειες προεπιλογής, επιλογής και μεταεπιλογής για να διασφαλιστεί ότι υπάρχουν όσο το δυνατόν περισσότερες εγγυήσεις.

Ευαισθητοποίηση και κατάρτιση

Όλοι όσοι εργάζονται στον και για λογαριασμό του [ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ ΣΑΣ], καθώς και προμηθευτές, κοινότητες, οικογένειες, παιδιά και άλλοι ενδιαφερόμενοι, θα ενημερωθούν για την Πολιτική Διασφάλισης Παιδιού και θα κατανοήσουν πώς να αναγνωρίζουν την παιδική κακοποίηση και να αναφέρουν ανησυχίες.

Αξιολογήσεις Κινδύνου

Οι αξιολογήσεις κινδύνων για την προστασία των παιδιών και οι στρατηγικές μετριασμού ενσωματώνονται στις υπάρχουσες διαδικασίες αξιολόγησης κινδύνου σε όλα τα επίπεδα και εξετάζονται τακτικά.

Επιπλέον, συνιστάται να εκτελείτε μια συγκεκριμένη αξιολόγηση κινδύνου για κάθε δραστηριότητα, συμπεριλαμβανομένων ταξιδιών και εκδηλώσεων, προκειμένου να εντοπίζετε και να ελαχιστοποιείτε τους πιθανούς κινδύνους.

Εάν μια αξιολόγηση καταλήξει στο συμπέρασμα ότι υπάρχουν πάρα πολλοί κίνδυνοι που δεν μπορούν να μειωθούν σε αποδεκτό επίπεδο, η δραστηριότητα δεν πρέπει να προχωρήσει.

Επίβλεψη παιδιών

Πολλές μορφές κακοποίησης και κακομεταχείρισης παιδιών λαμβάνουν χώρα όταν δεν υπάρχει επαρκής εποπτεία. Προκειμένου να αποτρέψουμε και να ανταποκριθούμε ενεργά σε δυνητικά επιβλαβή περιστατικά και καταστάσεις, πρέπει να διασφαλιστεί η κατάλληλη εποπτεία και οι δραστηριότητες πρέπει να εκτελούνται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές.

Δείγματα κατά του ντόπινγκ

Οι αθλητές που είναι ανήλικοι θα πρέπει να ενημερώνονται για την επιλογή τους για έλεγχο ντόπινγκ παρουσία ενήλικα και μπορούν να επιλέξουν να συνοδεύονται από έναν αξιόπιστο ενήλικα ή έναν εκπρόσωπο της ομάδας καθ' όλη τη διάρκεια της συλλογής δειγμάτων. Σε περίπτωση που ένας ανήλικος αθλητής αρνηθεί την παρουσία ενός εκπροσώπου κατά τη διάρκεια της συλλογής του δείγματος, πρέπει να είναι παρών μάρτυρας του υπευθύνου ελέγχου ντόπινγκ ενώ το δείγμα συλλέγεται για να επιτηρεί τον υπεύθυνο ελέγχου ντόπινγκ. Συνιστάται στους γονείς να συνοδεύουν τους ανήλικους αθλητές κατά τη διαδικασία συλλογής δειγμάτων.

Τεχνολογία διαδικτυακής επικοινωνίας

Τα κατάλληλα μέτρα και πρότυπα για τη χρήση διαδικτυακών επικοινωνιών και αλληλεπιδράσεων, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών μέσων μαζικής ενημέρωσης και της χρήσης φωτογραφιών και βίντεο, πρέπει να διασφαλίζονται σε οποιονδήποτε αθλητικό σύλλογο.

Κατασταλτικά μέτρα

Ανταπόκριση στα περιστατικά και ανησυχίες σχετικά με τη διασφάλιση

Όλα τα περιστατικά ή οι ανησυχίες σχετικά με την ασφάλεια και την ευημερία των παιδιών πρέπει να

ληφθούν σοβαρά υπόψη και να ανταποκρίνονται σύμφωνα με αυτήν την πολιτική διασφάλισης και τις διαδικασίες που καθορίζονται βάσει αυτής της πολιτικής.

Ρήτρα προστασίας του καταγγέλλοντος

Οι ανησυχίες που εγείρονται θα διερευνηθούν εσωτερικά ή από εξωτερικούς φορείς (Όργανα επιβολής του νόμου, Υπηρεσίες Παιδικής Προστασίας κ.λπ.), ανάλογα με τη σοβαρότητα και τη φύση τους. Σε περίπτωση που οι ανησυχίες δεν τεκμηριωθούν, οι φορείς δεν θα λάβουν πειθαρχικά μέτρα εναντίον του ατόμου που εγείρει αυτές τις ανησυχίες, εάν δεν υπήρχε δόλια πρόθεση.

Παρακολούθηση και Αξιολόγηση

Οι διαδικασίες που σχετίζονται με την παρούσα Πολιτική Διασφάλισης είναι "ζωντανά" έγγραφα, δηλαδή εξελίσσονται διαρκώς, και θα τροποποιούνται συνεχώς καθώς δημιουργούνται νέα περιστατικά και μαθαίνουμε μέσα από αυτά.

Τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο, οι φορείς θα πρέπει να αξιολογούν τις ρυθμίσεις διασφάλισης και την εφαρμογή της πολιτικής διασφάλισης μέσω της αυτοαξιολόγησης των μέτρων διασφάλισης. Με βάση αυτήν την αξιολόγηση, θα αναπτυχθεί ένα ετήσιο σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση τυχόν κενών στην εφαρμογή της πολιτικής και την ελαχιστοποίηση τυχόν κινδύνων που εντοπίστηκαν.

11.1. Οδηγίες:

Διαβάστε και ελέγξτε το παρεχόμενο πρότυπο και σκεφτείτε τρόπους για να το εφαρμόσετε στον αθλητικό σας σύλλογο. Να είστε έτοιμοι να παρουσιάσετε το έγγραφο στους υπόλοιπους συμμετέχοντες.

Υποδείγματα:

Αυτοαξιολόγηση για αθλητικούς συλλόγους
Ασφαλέστερη πρόσληψη
Κώδικας Δεοντολογίας
Αξιολόγηση Κινδύνου

Δείγματα διαθέσιμα στο κιτ εργαλείων Διασφάλισης του Παιδιού της UEFA

<https://childhub.org/en/child-protection-online-library/child-safeguarding-toolkit-uefa-member-associations>

Ενότητα 13. Κινητοποίηση άλλων - Τεχνικές διευκόλυνσης

- Να κατανοήσετε τη σημασία της εκπαίδευσης, ως βασικό ρόλο του προσώπου αναφοράς για τη διασφάλιση παιδιού στη διαδικασία εφαρμογής της πολιτικής διασφάλισης του παιδιού σε αθλητικούς συλλόγους.

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΜΕΘΟΔΟΙ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
13.1. Αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων - δραστηριότητα κατάρτισης	Καταιγισμός Ιδεών (Brainstorming) Παρουσίαση	15 λεπτά	Παρουσιάσεις PPT
13.2. Μέθοδοι και τεχνικές που χρησιμοποιούνται στην εκπαίδευση ενηλίκων	Εννοιολογικός Χάρτης Εξάσκηση στις τεχνικές σε μικρές ομάδες	40 λεπτά	Παρουσιάσεις PPT
13.3. Κινητοποίηση ενηλίκων για μελέτη	Ομαδική συζήτηση Παρουσίαση	15 λεπτά	Παρουσιάσεις PPT
13.4. Η ιστορία των 4 προσώπων που είναι επιφορτισμένα με την προστασία των παιδιών στους αθλητικούς συλλόγους	Παρουσίαση της ιστορίας των 4 Προσώπων και ομαδικός αναστοχασμός Δημιουργική άσκηση - η ιστορία της ομάδας σε μια κοινή φράση.	10 λεπτά 10 λεπτά	Παρουσιάσεις PPT

Βήμα προς βήμα

Οδηγίες

Αφού εξηγήσει τους στόχους της συνεδρίας, ο εκπαιδευτής μαζί με τους εκπαιδευόμενους θα εντοπίσει τα βασικά στοιχεία - τα οποία αποτελούν το κλειδί για μια καλή εκπαίδευση. Οι πληροφορίες μπορούν να συλλεχθούν ρωτώντας τους εκπαιδευόμενους τι τους άρεσε περισσότερο τις ημέρες της εκπαίδευσης τους μέχρι τώρα; Ποιο ήταν το ποσοστό της θεωρίας έναντι της πρακτικής; Με τη βοήθεια των εκπαιδευομένων, ο εκπαιδευτής ζωγραφίζει στον πίνακα έναν εννοιολογικό χάρτη

όλων των τεχνικών διευκόλυνσης και τους δίνει το φυλλάδιο. Η ομάδα χωρίζεται σε 5 μικρότερες και η καθεμία επιλέγει να διερευνήσει μια μέθοδο για τους υπόλοιπους συναδέλφους.

Οι ομάδες θα έχουν 15 λεπτά για να προετοιμαστούν και στη συνέχεια 5 λεπτά για να πραγματοποιήσουν την παρουσίασή τους στους άλλους. Η ομάδα μπορεί να δώσει παραδείγματα ή απλώς να μοιραστεί με ποιον τρόπο εκτιμά ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε εκπαιδεύσεις.

Ο εκπαιδευτής θα παρουσιάσει τις πηγές των κινήτρων των ενηλίκων για μάθηση και τα πιθανά

εμπόδια που πρέπει να ξεπεραστούν.

Ο εκπαιδευτής μοιράζεται την ιστορία των 4 ατόμων και συζητά με την ομάδα τις σημασίες της.

Μια δημιουργική δραστηριότητα - μια ομαδική ιστορία σε μια φράση, που δημιουργήθηκε από όλες τις ομάδες - σχετικά με το θέμα της διασφάλισης του παιδιού.

Αρχείο καταγραφής δραστηριοτήτων - οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να σχολιάσουν τι έμαθαν και βίωσαν.

Οργανωτικές αρχές της δραστηριότητας κατάρτισης ενηλίκων

Η κατάρτιση ενηλίκων επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό τον σχεδιασμό, την οργάνωση και την εφαρμογή της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Προκειμένου να διασφαλιστεί η επιτυχία, είναι απαραίτητο ο εκπαιδευτής να έχει κατά νου ορισμένες αρχές που πρέπει να ενσωματωθούν στις δραστηριότητες του προγράμματος κατάρτισης:

1. Η εμπειρία των συμμετεχόντων είναι σημαντική για τη δραστηριότητα κατάρτισης ενηλίκων και θα πρέπει, αντίστοιχα, να συμπεριλαμβάνεται στη διαδικασία κατάρτισης.

2. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες εστιάζουν στην ανάπτυξη απαραίτητων ικανοτήτων για τους ενήλικες. Είναι σημαντικό οι παρουσιάσεις του εκπαιδευτή να αποτελούν το 1-15% του συνόλου της εκπαίδευσης. Θα πρέπει να ακολουθούν πρακτικές ασκήσεις, οι οποίες θα συμβάλουν στην ανάπτυξη της ικανότητας να εφαρμόσουν τις νέες γνώσεις στην πράξη και θα ενθαρρύνουν τους συμμετέχοντες να προχωρήσουν στις απαραίτητες τροποποιήσεις στο μελλοντικό τους έργο.

3. Οι συμμετέχοντες πιστεύουν ότι πρέπει να συμμετέχουν ενεργά στην εκπαιδευτική δραστηριότητα. Οι συμμετέχοντες χρειάζονται δραστηριότητες που θα τους ενθαρρύνουν να αντιπαραβάλλουν τις προηγούμενες εμπειρίες τους με τις νέες που προσφέρθηκαν από τον εκπαιδευτή, ο οποίος θα ελέγχει τη διαδικασία αυτή. Ο εκπαιδευτής πρέπει να ενθαρρύνει όλους τους συμμετέχοντες στην εκπαίδευση λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες κάθε ατόμου και τη χρήση τους στο έπακρο.

4. Οι εφαρμοσμένες στρατηγικές και τεχνικές είναι σημαντικές για τους ενήλικες. Ξεκινώντας από το γεγονός ότι οι συμμετέχοντες μαθαίνουν καλύτερα και ως επί το πλείστον μέσω της σωστής

εφαρμογής της διαδικασίας κατάρτισης, καθίσταται σημαντικό ο εκπαιδευτής να επιλέξει προσεκτικά τις στρατηγικές και τεχνικές που θα χρησιμοποιήσει. Αυτές θα πρέπει να είναι σχετικές στοχεύοντας τόσο στη βελτίωση των προηγούμενων γνώσεων και εμπειριών των συμμετεχόντων, προκειμένου να ενθαρρύνει την ανταλλαγή ιδεών και απόψεων σχετικά με μελλοντικές ευκαιρίες για χρήση νέων πληροφοριών στην πράξη, όσο και στην επίτευξη των στόχων των δραστηριοτήτων.

5. Εάν υπάρχουν πολλά εκπαιδευτικά στυλ, οι στρατηγικές και οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται οφείλουν να προσαρμόζονται σε διαφορετικά στυλ. Είναι σημαντικό να σχεδιάσετε και να οργανώσετε τη διαδικασία κατάρτισης με τέτοιο τρόπο ώστε να γίνει σχετική από την άποψη της ποικιλομορφίας των μορφών κατάρτισης.

6. Η χρήση των **γραφικών** είναι χρήσιμη για τη σωστή αντίληψη και, αντίστοιχα, για την ενσωμάτωση των παρουσιαζόμενων πληροφοριών. Η συμμετοχή όσο το δυνατόν περισσότερων καναλιών αντίληψης πληροφοριών αυξάνει το επίπεδο της αφομοίωσής τους.

7. Νέες πληροφορίες και γνώσεις ενοποιούνται μέσω **πρακτικών ασκήσεων**. Διαφορετικά, είναι πολύ πιθανό ότι αυτές οι πληροφορίες, όντας σημαντικές και πολύτιμες ως έχουν, θα ξεχαστούν και θα παραμείνουν στη συνέχεια αχρησιμοποίητες σε επαγγελματικές δραστηριότητες.

8. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες δείχνουν ξεκάθαρα τη δυνατότητα χρήσης **νέων γνώσεων και ικανοτήτων**. Σε κάθε περίπτωση, δεν αρκεί απλώς η συμμετοχή των συμμετεχόντων σε κάθε είδους πρακτικές δραστηριότητες. Είναι σημαντικό ο εκπαιδευτής να τις σχεδιάσει και να τις πραγματοποιήσει με βάση τη συνάφεια τους στο πλαίσιο των νέων γνώσεων που προτείνονται μέσω των παρουσιάσεων ή του υλικού που θα διαμοιράσει.

9. Η δημιουργία κατάλληλου περιβάλλοντος συμβάλλει ουσιαστικά στην επιτυχία της εκπαίδευσης ενηλίκων. Προκειμένου να υπογραμμιστεί η αξία και η εμπειρία κάθε συμμετέχοντα, είναι σημαντικό ο εκπαιδευτής να διασφαλίσει **ατμόσφαιρα αμοιβαίου σεβασμού** μεταξύ τους, καθώς και μεταξύ του εαυτού του και κάθε ατόμου που συμμετέχει σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

Το καθήκον του εκπαιδευτή είναι να διευκολύνει τη μάθηση αλλά όχι να επιβάλλει κάτι. Τα χαρακτηριστικά της εκπαίδευσης ενηλίκων δείχνουν ξεκάθαρα τι

ρόλο πρέπει να διαδραματίσει ο εκπαιδευτής στη διαδικασία κατάρτισης. Εάν ο εκπαιδευτής επιμένει στη δική του άποψη και δεν προκαλεί την έκφραση απόψεων από τους συμμετέχοντες, αυτό το είδος προσέγγισης δεν συμβάλλει στη μάθηση των συμμετεχόντων. Είναι απαραίτητο να αναφερθεί ότι η τροποποίηση του ρόλου του εκπαιδευτή από ένα άτομο που έχει πλήρη εξουσία μέσω της επιβολής των νέων γνώσεων με συγκεκριμένο τρόπο, σε ένα άτομο που διευκολύνει τη μάθηση, απαιτεί επιπλέον επαγγελματικές ικανότητες που πρέπει να καλλιεργούνται και να αναπτύσσονται συνεχώς από τον εκπαιδευτή.

Μέθοδοι και τεχνικές που χρησιμοποιούνται στην εκπαίδευση ενηλίκων

Μελέτες περιπτώσεων

Ορισμός - παρουσίαση, λεπτομερής ανάλυση και συζήτηση μιας πραγματικής ή φανταστικής κατάστασης που σχετίζεται με τα προβλήματα της ομάδας.

Χρησιμότητα στην εκπαίδευση - με βάση την ανάλυση μιας πραγματικής ή φανταστικής κατάστασης το μέλος της ομάδας μαθαίνει περισσότερα για:

Τα χαρακτηριστικά ενός συγκεκριμένου τύπου κατάστασης (εάν υπάρχει μια κατάσταση σύγκρουσης, οι συμμετέχοντες μπορούν να δουν και να κατανοήσουν ποια είναι τα χαρακτηριστικά της κατάστασης σύγκρουσης).

Τα προβλήματα ή τις δυσκολίες που συναντούν

Τους τρόπους προσέγγισης και επίλυσης του δεδομένου τύπου κατάστασης.

Τους τρόπους αλληλεπίδρασης εντός της ομάδας για την εύρεση λύσεων.

Καταιγισμός Ιδεών (Brainstorming)

Ορισμός - δημιουργία όσο το δυνατόν περισσότερων ιδεών σε σχέση με τη συγκεκριμένη πτυχή από όσο το δυνατόν περισσότερους συμμετέχοντες στην ομάδα.

Οι θεμελιώδεις αρχές του καταιγισμού ιδεών είναι οι εξής:

Κάθε άτομο μπορεί να προτείνει μια ιδέα. Σε αυτήν τη μορφή ομαδικής εργασίας, είναι σημαντικό να ενθαρρύνετε όλους τους συμμετέχοντες να

διατυπώσουν όσο το δυνατόν περισσότερες ιδέες και λύσεις.

Η ποσότητα διεγείρει την ποιότητα. Όσο περισσότερες ιδέες δημιουργούνται από όσο το δυνατόν περισσότερους συμμετέχοντες, τόσο πιο επιτυχημένη θα είναι η συνεδρία καταιγισμού ιδεών.

Χρησιμότητα στην εκπαίδευση - προτείνονται όσο το δυνατόν περισσότερες ιδέες, λύσεις και τρόποι εσωτερικοποίησης της κατάστασης προκειμένου να:

Κατανοήσετε αυτήν την κατάσταση με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Έχετε ένα μεγάλο εύρος λύσεων και ιδεών για την αντιμετώπιση της κατάστασης.

Συμμετέχουν όλα τα μέλη της ομάδας σε αυτήν τη διαδικασία.

“Καταιγισμός ιδεών” με διαφορετικούς ρόλους - βασίζεται στις αρχές του “καταιγισμού ιδεών”.

Παιχνίδι ρόλων

Ορισμός - Δύο ή περισσότερα άτομα “ανεβάζουν” μια παράσταση που σχετίζεται με το θέμα της εκπαίδευσης.

Χρησιμότητα στην εκπαίδευση - δίνει στους συμμετέχοντες την ευκαιρία να κατανοήσουν τα επακόλουθα των ενεργειών τους για άλλα άτομα:

Δίνει στους συμμετέχοντες την ευκαιρία να καταλάβουν πώς αισθάνονται και αντιδρούν διαφορετικά άτομα στην ίδια κατάσταση.

Εξασφαλίζει ένα ασφαλές περιβάλλον, στο οποίο οι συμμετέχοντες μπορούν να συζητήσουν διαφορετικές προσωπικές δυσκολίες που θεωρούν δύσκολο να αντιμετωπιστούν γενικά.

Οι συμμετέχοντες μπορούν να καταλάβουν ότι υπάρχουν πολλοί τρόποι αντιμετώπισης και επίλυσης μιας κατάστασης.

Επίδειξη

Ορισμός - παρουσίαση και εξάσκηση βήμα προς βήμα κάποιας τεχνικής ή ορισμένων δεξιοτήτων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην πράξη.

Χρησιμότητα στην εκπαίδευση - εκμάθηση των αντίστοιχων δεξιοτήτων ή τεχνικών, σταδιακή

εξάσκηση της ικανότητας/τεχνικής που μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην πράξη από τους συμμετέχοντες.

Προσομοίωση

Ορισμός - εκμάθηση των αντίστοιχων δεξιοτήτων ή τεχνικών, σταδιακή εξάσκηση της ικανότητας/τεχνικής που μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην πράξη από τους συμμετέχοντες.

Χρησιμότητα στην εκπαίδευση - βοήθεια που παρέχεται στους συμμετέχοντες για να μάθουν πώς κάτι μπορεί να γίνει “στην πραγματική ζωή” χωρίς να ανησυχούν για τα λάθη που μπορεί να οδηγήσουν στην πορεία της εκπλήρωσης. Είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος για να εφαρμόσετε τη γνώση, να μάθετε νέες δεξιότητες και να αναλύσετε τις δυσκολίες των πραγματικών καταστάσεων εργασίας.

Εργασία σε μικρές ομάδες

Ορισμός - τύπος δραστηριότητας που επιτρέπει στους συμμετέχοντες να μοιραστούν εμπειρίες και ιδέες προκειμένου να επιλύσουν ένα πρόβλημα.

Χρησιμότητα στην εκπαίδευση - οι συμμετέχοντες έχουν την ευκαιρία να μάθουν από την εμπειρία άλλων μελών της ομάδας:

Πρωθεί την ομαδική εργασία
Βοηθά στην απόκτηση ικανοτήτων επίλυσης προβλημάτων.
Κάνει τα μέλη της ομάδας πιο υπεύθυνα στην εξεύρεση λύσης.

Θεωρητική παρουσίαση

Ορισμός - δραστηριότητα που εκτελείται από έναν ειδικό που παρουσιάζει στην ομάδα θεωρητικές πληροφορίες για το αντίστοιχο θέμα.

Η θεωρητική παρουσίαση κάποιου υλικού θέτει στην ομάδα διαφορετικό είδος εργασίας. Έτσι, υπάρχουν θεωρητικές παρουσιάσεις, στις οποίες η ομάδα είναι απλώς ένα παθητικό κοινό που λαμβάνει πληροφορίες. Ωστόσο, η παρουσίαση του υλικού μπορεί να γίνει και με διαδραστικό τρόπο, όταν η ομάδα μπορεί να παρέμβει με ερωτήσεις και καλείται να απαντήσει σε ερωτήσεις.

Χρησιμότητα στην εκπαίδευση - ενημερώνει τους συμμετέχοντες για θεωρητικές πτυχές του αντίστοιχου θέματος, διασφαλίζει τη σύνθεση και τη μετάβαση στην αναθεώρηση των θεωρητικών υλικών.

Ατομική Εργασία

Αυτή η μορφή εργασίας μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τον διευκολυντή όταν είναι απαραίτητο να ανακαλύψει τη γνώμη ή στάση κάθε συμμετέχοντα σε σχέση με κάποιο γεγονός, θέμα ή πρόβλημα. Η ατομική εργασία επιτρέπει να:

Αυξηθεί η συμμετοχή κάθε συμμετέχοντα.
Ενθαρρυνθούν οι συμμετέχοντες να μοιραστούν ιδέες.
Ακούσετε με σεβασμό διαφορετικές απόψεις.
Αυξήσετε την αυτο-αποτελεσματικότητα των συμμετεχόντων και την αντίληψη για την αξία των ιδεών και των απόψεών τους.

Σημείωση: Δεν συνιστάται η χρήση αυτής της μορφής εργασίας πολύ συχνά, καθώς οι συμμετέχοντες μπορεί να βαρεθούν. Μετά από μεμονωμένη εργασία, ο διευκολυντής θα πρέπει να χρησιμοποιεί αναμψίβολα μια διαδραστική μέθοδο εργασίας. Ζέσταμα (Warming up)

Ζέσταμα (Warming up)

Οι ασκήσεις για ζέσταμα χρησιμοποιούνται για να δώσουν στους συμμετέχοντες την ευκαιρία να συμμετέχουν εύκολα σε δραστηριότητες ή να ανακτήσουν εσωτερικούς πόρους μετά από πιο δύσκολες δραστηριότητες. Χρησιμοποιούνται επίσης για να τραβήξουν την προσοχή, αλλιώς μπορούν να συμπληρώσουν τις δραστηριότητες του αρχικού σταδίου. Στην επαγγελματική βιβλιογραφία, αυτές οι ασκήσεις καλούνται επίσης ως δραστηριότητες για το “σπάσιμο του πάγου” που μπορεί επίσης να στοχεύουν στην αύξηση του επιπέδου αυτοαντίληψης, στη δημιουργία θετικού ψυχολογικού κλίματος και στην αίσθηση αμοιβαίας υποστήριξης.

Σημείωση: Δεν συνιστάται η υπερβολική χρήση αυτού του τύπου ασκήσεων. Πρέπει να ανταποκρίνονται στην ηλικία και τις ιδιαιτερότητες των συμμετεχόντων.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ (ENERGIZERS) ΚΑΙ ΆΛΛΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

ΠΑΙΧΝΙΔΙ “ΜΑΘΑΙΝΩ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΣΟΥ ΠΑΙΖΟΝΤΑΣ ΒΟΛΕΪ”

Μέσος χρόνος: Κατάλληλο για:	10-15 λεπτά Σπάσιμο του πάγου. Για την αρχή μιας εκδήλωσης για να θυμάστε τα ονόματα σε μια ομάδα (έως 20 συμμετέχοντες)
Στόχοι:	Να γνωριστείτε. Να πετάξετε και να πιάσετε την μπάλα. Να αντιδράσετε. Να δώσετε προσοχή. Να εμπιστευτείτε.
Απαιτούμενα υλικά: Συμμετέχοντες: Οργάνωση της δραστηριότητας: Εκτέλεση της δραστηριότητας:	2 μπάλες βόλεϊ 10 - 20 κατά μέγιστο Σταθείτε σε κύκλο. Κρατήστε επαρκή απόσταση μεταξύ των συμμετεχόντων για να πιάσουν και να πετάξουν την μπάλα, έως 1 μέτρο. • Στραφείτε και κοιτάξτε έναν συμμετέχοντα. Πείτε δυνατά το όνομά σας. Πετάξτε τη μπάλα στο άτομο. Συνεχίστε μέχρι ο καθένας να πιάσει τη μπάλα τουλάχιστον 2 φορές. • Επόμενο επίπεδο. Πείτε το όνομα του ατόμου στο οποίο θα πετάξετε την μπάλα. Συνεχίστε έως ότου όλοι να πιάσουν τη μπάλα τουλάχιστον δύο φορές. • Επόμενο επίπεδο. Εισαγάγετε τη δεύτερη μπάλα βόλεϊ. Συνεχίστε για 2 ακόμη λεπτά.

ΧΙΟΝΟΜΠΑΛΑ

Μέσος χρόνος: Κατάλληλο για: Στόχοι:	10-15 λεπτά Την αρχή της εκδήλωσης. Σπάσιμο του πάγου. Να γνωριστείτε. Να θυμηθείτε τα ονόματα. Να δώσετε προσοχή. Να εμπιστευτείτε. Να αποκτήσετε αυτοπεποίθηση.
Απαιτούμενα υλικά: Συμμετέχοντες: Οργάνωση της δραστηριότητας: Εκτέλεση της δραστηριότητας:	- 10 - 20 κατά μέγιστο Σταθείτε όρθιοι σε κύκλο και αναρωτηθείτε “Τι είναι η χιονόμπαλα;”. Μεγαλώνει όσο την κυλάτε. Ας προσπαθήσουμε να δημιουργήσουμε μια χιονόμπαλα χρησιμοποιώντας τα ονόματά μας. Ο διευκολυντής ξεκινά λέγοντας δυνατά το όνομά του. Το άτομο στα δεξιά του επαναλαμβάνει το όνομα και προσθέτει το δικό του, το επόμενο άτομο στα δεξιά επαναλαμβάνει τα ονόματα με τη σειρά και προσθέτει το δικό του. Η μπάλα χιονιού/ονόματος μεγαλώνει καθώς κάθε επόμενο μέλος προσθέτει το όνομά του. Το τελευταίο άτομο είναι ο Εμφυχωτής που επαναλαμβάνει τα ονόματα όλων των συμμετεχόντων με τη σειρά που στέκονται στον κύκλο.

Όνομα/χειρονομία/ήχος

Μέσος χρόνος: Κατάλληλο για: Στόχοι: Απαιτούμενα υλικά:	5-10 min Σπάσιμο του πάγου. Δραστηριότητα ενεργοποίησης Δημιουργικότητα, αυτοπεποίθηση, εμπιστοσύνη. κανένα

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ (ENERGIZERS) ΚΑΙ ΆΛΛΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Συμμετέχοντες: Οργάνωση της δραστηριότητας: Εκτέλεση της δραστηριότητας:	10-20 Σταθείτε σε έναν κύκλο με αρκετό χώρο για να μετακινείστε μεταξύ των συμμετεχόντων. Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι θα ξεκινήσετε λέγοντας το όνομά σας, κάνοντας έναν ήχο και μια χειρονομία. Όταν λέτε ότι το όνομά σας κάνετε ένα βήμα προς τα εμπρός, κάντε μια χειρονομία και έναν ήχο ταυτόχρονα. Στη συνέχεια, επιστρέψτε στον κύκλο. Αφού το κάνετε, ολοκληρώ η ομάδα, το επαναλαμβάνει, λέει το όνομά σας, κάνει ένα βήμα μπροστά, επαναλαμβάνει τον ήχο και τη χειρονομία σας και επιστρέφει πίσω. Το άτομο στα δεξιά ή αριστερά σας συνεχίζει κάνοντας τις ίδιες κινήσεις, λέει το όνομά του, κάνει μια χειρονομία και έναν ήχο. Προτείνετε στους συμμετέχοντες να είναι δημιουργικοί.

ΩΡΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ

Μέσος χρόνος: Κατάλληλο για: Στόχοι (ψυχο-κοινωνικοί): Απαιτούμενα υλικά:	25-30 λεπτά Την αρχή της εκδήλωσης. Σπάσιμο του πάγου Να γνωριστείτε καλύτερα. Αυτοπεποίθηση. Πρόσωση ρολογιού (τυπωμένη σε χαρτί Α6) για κάθε συμμετέχοντα. Πίνακες, μαρκαδόροι.
Συμμετέχοντες: Οργάνωση της δραστηριότητας:	Λειτουργεί καλά με 12 συμμετέχοντες σε μεγάλες ομάδες. Εξηγήστε τους κανόνες. Όλοι παίρνουν από ένα ρολόι και πρέπει να βρουν έναν συνεργάτη για μια σύντομη συνομιλία 1 λεπτού για κάθε ώρα και να το γράψουν στην πρόσωση του ρολογιού. Ο Συντονιστής έχει ένα μεγάλο Ρολόι που έχει σχεδιαστεί στον πίνακα και μια λίστα με 12 θέματα, ένα ανά ώρα (π.χ. Πείτε για μια ταινία που σας αρέσει και γιατί; Σε ποια χώρα θα θέλατε να ταξιδέψετε και γιατί; Πείτε την ιστορία όταν ερωτηθήκατε για πρώτη φορά. Ποιο είναι το αγαπημένο σας βιβλίο και γιατί; Η πιο ενοχλητική στιγμή της ζωής σας; κ.λπ. Η τελευταία είναι Αγκαλιαστείτε μεταξύ σας και με τους άλλους). Ελέγξτε με ανάταση των χεριών αν όλοι βρήκαν έναν συνομιλητή για κάθε ώρα της ημέρας. Αν όχι προσπαθήστε να βρείτε συνομιλητές για εκείνους που σήκωσαν τα χέρια τους. Διαφορετικά, όταν εκτελείτε τη δραστηριότητα, θα βρουν συνεργάτη επί τόπου.
Εκτέλεση της δραστηριότητας:	Πείτε στους συμμετέχοντες ότι είναι μία η ώρα και πρέπει να προσεγγίσουν τον συνομιλητή που έχουν βρει για αυτήν την ώρα. Ανακοινώστε το πρώτο θέμα της λίστας σας. Δώστε σε κάθε συμμετέχοντα 1 λεπτό για συζήτηση. Αφού συζητήσουν οι συμμετέχοντες, αναφέρετε ότι είναι δύο η ώρα και πρέπει να βρουν τον επόμενο συνομιλητή τους και μετά ανακοινώστε το επόμενο θέμα. Συνεχίστε μέχρι τις 12. Όταν οι συμμετέχοντες σχηματίσουν ζευγάρια, ανακοινώστε ότι το θέμα είναι “να δώσετε μια αγκαλιά εκτίμησης στον συνομιλητή σας και στους άλλους”
Ανάλυση της δραστηριότητας	• Πως νιώθετε; • Τι συνέβη; Τι σας άρεσε; • Ανακαλύψατε κάτι νέο ο ένας για τον άλλο; Ποιο ήταν αυτό;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ (ENERGIZERS) ΚΑΙ ΆΛΛΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

ΣΧΕΔΙΑΣΗ & ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΦΙΛ ΜΑΣ

Μέσος χρόνος:	25-30 λεπτά
Κατάλληλο για:	Την αρχή της εκπαίδευσης. Σπάσιμο του πάγου.
Στόχοι (Ψυχοκοινωνικοί):	Καλύτερη γνωριμία της ομάδας. Δημιουργική παρουσίαση. Εμπιστοσύνη, αυτοπεποίθηση.
Απαιτούμενα υλικά:	Χαρτί Α4. Στυλό και χρωματιστά μολύβια. Χαρτοταινία
Συμμετέχοντες:	10-20
Οργάνωση της δραστηριότητας:	Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε δύο γραμμές έχοντας ο ένας τον άλλον πρόσωπο με πρόσωπο και στη μέση τοποθετήστε στη σειρά τραπέζια. Μοιράστε σε όλους ένα φύλλο χαρτί. Δώστε σε όλους την ευκαιρία να διαλέξουν ένα μολύβι χρώματος που τους αρέσει.
Εκτέλεση της δραστηριότητας:	- Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι θα γίνουν ζωγράφοι και μοντέλα. Ο καθένας πρέπει να σταθεί απέναντι από έναν άλλον συμμετέχοντα. Η μία σειρά θα είναι τα "μοντέλα" και η άλλη οι "ζωγράφοι". Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι θα πρέπει να αλλάζουν θέση, κινούμενοι προς τα αριστερά (ή δεξιά) κάθε φορά που τους λέτε να το κάνουν. Ο καθένας θα έχει περίπου 15 δευτερόλεπτα και μετά θα προχωρήσει σε άλλη ζωγραφιά, δίπλα του, συνεχίζοντας ή τελειώνοντας τη. Το άτομο που βρίσκεται πρώτο στη σειρά και κινείται προς τα αριστερά και δεν έχει "μοντέλο", τρέχει στο τέλος της σειράς και στέκεται μπροστά από το άτομο χωρίς "ζωγράφο". Όταν όλοι οι ζωγράφοι έχουν συνεισφέρει στη σχεδίαση όλων των πορτρέτων και επέστρεψαν στα αρχικά τους "μοντέλα", δώστε τους 10 τελευταία δευτερόλεπτα. Το πορτρέτο του μοντέλου είναι έτοιμο! Αλλάξτε τους ρόλους των ομάδων και επαναλάβετε την άσκηση. Στο τέλος ο καθένας έχει ένα πορτρέτο που σχεδιάστηκε με τη συμβολή κάθε μέλους της άλλης ομάδας. Ρωτήστε την ομάδα τι πιστεύουν για τα πορτρέτα τους; Τι τους αρέσει; - Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να καθίσουν και να πάρουν ένα άλλο χαρτί Α4. Αφήστε τους να περιγράψουν τον εαυτό τους σαν να συμπλήρωναν το προφίλ τους σε μια σελίδα κοινωνικής δικτύωσης! - Όταν τα προφίλ είναι έτοιμα, κολλήστε τα σε έναν τοίχο, που θα μετατραπεί σε έναν "κοινωνικό τοίχο" για την ώρα της εκπαίδευσης. - Προσκαλέστε τους συμμετέχοντες να περπατήσουν και να διαβάσουν τα προφίλ. (Εάν δεν υπάρχει αρκετός χρόνος, καλέστε τους να το κάνουν κατά τη διάρκεια ενός διαλείμματος για καφέ).

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗΣ ΟΜΑΔΙΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

ΤΥΦΛΟΣ ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ

Μέσος χρόνος:	20-25 λεπτά
Κατάλληλο για:	την οικοδόμηση εμπιστοσύνης και ομαδικού πνεύματος
Στόχοι:	Εμπιστοσύνη, σεβασμός, συντονισμός, μέριμνα.
Απαιτούμενα υλικά:	Μαντήλια ματιών
Συμμετέχοντες:	20
Οργάνωση της δραστηριότητας:	Ορίστε μια συγκεκριμένη διαδρομή που θα πρέπει να ακολουθήσουν οι συμμετέχοντες. Χωρίστε τις ομάδες σε δύο μικρότερες και εξηγήστε τους κανόνες. Η μία ομάδα θα είναι οι "τυφλοί" και η άλλη οι "οδηγοί". Οι "οδηγοί" θα πρέπει να οδηγήσουν τους "τυφλούς" στη διαδρομή προς τον τελικό προορισμό. Όταν φτάσουν στον προορισμό, αλλάζουν ρόλο, ο "τυφλός" γίνεται "οδηγός" και το αντίστροφο. Μπορούν είτε να ακολουθήσουν την ίδια διαδρομή είτε να ορίσετε μια διαφορετική.
Εκτέλεση της δραστηριότητας:	: Κάθε "οδηγός" πρέπει να βρει έναν "τυφλό" για να τον καθοδηγήσει. Κλείστε τα μάτια των "τυφλών" και οδηγήστε το άτομο. Οι διαδρομές μπορούν να είναι είτε σε εσωτερικό είτε σε εξωτερικό χώρο. Πρώτος γύρος: οι οδηγοί μπορούν να αγγίξουν τους τυφλούς μόνο στον ώμο και δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν λέξεις για να τους καθοδηγήσουν. Δεύτερος γύρος: μετά την ανταλλαγή, οι οδηγοί μπορούν να χρησιμοποιούν μόνο λέξεις και δεν επιτρέπεται να αγγίζουν τους συμμετέχοντες. Δώστε προσοχή στην ασφάλεια! Ο οδηγός είναι υπεύθυνος για την σωματική ακεραιότητα του τυφλού!
Παραλλαγή:	μπορείτε να ορίσετε μια διαδρομή με εμπόδια. - Ανάλυση της δραστηριότητας: Πως νιώθετε; - Τι συνέβη; - Τι ήταν δύσκολο/απαιτητικό για εσάς; Γιατί; - Πότε νιώσατε καλύτερα; - Τι μάθατε; Υπάρχουν παραλληλισμοί με καταστάσεις πραγματικής ζωής;

ΑΣΦΑΛΗ ΝΗΣΙΑ

Μέσος χρόνος:	20-30 λεπτά
Κατάλληλο για:	Το πρώτο παιχνίδι της ημέρας, εισαγωγή για τον τρόπο διεξαγωγής της συνεδρίας, διδάσκει τις αρχές της ομαδικής εργασίας, ξεκινά να διασπά τις ζώνες ασφαλείας
Στόχοι (Ψυχοκοινωνικοί):	Ομαδική εργασία, εμπιστοσύνη.
Απαιτούμενα υλικά:	Σανίδα ή ταινία ή στρογγυλά τακάκια (διαμέτρου 30 εκ.) για κάθε συμμετέχοντα
Συμμετέχοντες:	10-20
Οργάνωση της δραστηριότητας:	Η οργάνωση είναι απλή: μια σανίδα 4x4 πάνω από το έδαφος ή στρογγυλά χαρτιά/πλαστικοί κύκλοι (διαμέτρου 30 εκ.).
Εκτέλεση της δραστηριότητας:	Βάλτε την ομάδα στη σανίδα και πείτε τους ότι δεν επιτρέπεται να αποχωρήσουν ή να μιλήσουν, και εάν αποχωρήσουν, θα υποστούν τις συνέπειες με τις αντίστοιχες ποινές.

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗΣ ΟΜΑΔΙΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

	Τότε, ζητήστε τους να μπου στην σειρά με βάση τον μήνα γενεθλίων τους (ξεκινώντας από τον Ιανουάριο στα αριστερά και τελειώνοντας με τον Δεκέμβριο στα δεξιά) ή να στοιχιστούν αλφαβητικά σύμφωνα με το μικρό τους όνομα (πρώτο γράμμα) - όποιο από τα δύο προτιμάτε. Αυτό το παιχνίδι απαιτεί από την ομάδα να συνεργαστεί για να οργανωθεί, τους προσφέρει μια υπέροχη εμπειρία με μη λεκτική επικοινωνία και αρχίζει να τους κάνει να νιώθουν άνετα κατά την επικοινωνία τους με τους άλλους. Έχει βρεθεί ότι σε περίπτωση ποινής, μια τακτική που λειτουργεί καλά, είναι να ενεργήσουν οι συμμετέχοντες σαν να συμμετέχουν σε κοκορομαχίες και να διεκδικήσουν και πάλι το σημείο τους. Δείξτε τους ένα σημείο όπου πρέπει να ανέβουν πάλι στη σανίδα ή υποχρεώστε τους να ξεκινήσουν ξανά το παιχνίδι όταν κάποιος πέσει. Να είστε προσεκτικοί με το τελευταίο γιατί μπορεί να οδηγήσει σε απόδοση ευθυνών. Από την άλλη πλευρά, μπορείτε να τους καθοδηγήσετε επίτηδες προς μια κατάσταση αλληλοκατηγορίας, κατάσταση που θα σας δώσει την ευκαιρία να αναφερθείτε στις "κατηγορίες" (πώς αισθάνονται όταν κατηγορούν κάποιον και πώς όταν κατηγορούνται), αλλά πρέπει να είστε πρόθυμοι να δεσμευτείτε για τον απολογισμό. Είναι ένα απλό παιχνίδι, αλλά όταν γίνεται σωστά μπορεί να αποφέρει εκπληκτικά αποτελέσματα. • Ανάλυση της δραστηριότητας: Πως νιώθετε; • Τι σας άρεσε σε αυτήν τη δραστηριότητα; • Πώς υποστηρίξατε τους άλλους; Λάβατε την απαραίτητη υποστήριξη; • Τι σας δυσκόλεψε; Τι μάθατε και πώς εφαρμόζεται στην πραγματική ζωή;

ΑΣΑΝΣΕΡ ΑΠΟ ΣΧΟΙΝΙΑ

Μέσος χρόνος: Κατάλληλο για: Στόχοι: Απαιτούμενα υλικά: Συμμετέχοντες: Οργάνωση της δραστηριότητας:	40 λεπτά Οικοδόμηση εμπιστοσύνης Κατά την έναρξη οικοδόμησης εμπιστοσύνης ή στο τέλος μιας κουραστικής μέρας, όταν απλά θέλετε να κάνετε κάτι απλό, χαλαρωτικό και εύκολο. Οικοδόμηση αυτοεκτίμησης Τουριστικό σχοινί 25-30 μ 12 - 20 Αυτό το παιχνίδι είναι ένας τρόπος οικοδόμησης της αυτοεκτίμησης και έχει επίσης την εγγενή μαγική ποιότητα που κυριαρχεί σε αυτούς τους τύπους παιχνιδιών. Το παιχνίδι βγάζει απόλυτο νόημα, αλλά κάτι σ' αυτό μας ωθεί στο να ξεφύγει από το μυαλό μας και το κάνει να φαίνεται υπερφυσικό. Πάρτε ένα παλιό σχοινί αναρρίχησης ή κάποιο είδος σχοινού που είναι χοντρό και μπορεί να αντέξει αρκετό βάρος. Χωρίστε την ομάδα σε δύο μικρότερες και, στη συνέχεια, ζητήστε τους να στοιχιστούν όπως όταν παίζουν διελκυστίνδα. Στη συνέχεια, βάλτε έναν εθελοντή από την ομάδα να περπατήσει στο σχοινί, με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε η καμπύλη των ποδιών του να είναι στο σχοινί και τα πόδια του να είναι στραμμένα ευθεία προς εσάς - αυτός είναι ο πιο σταθερός τρόπος.

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗΣ ΟΜΑΔΙΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Εκτέλεση της δραστηριότητας: Ανάλυση της δραστηριότητας:	Θα πρέπει να στέκεστε μπροστά από αυτόν για να στηρίζεται επάνω σας, σε ετοιμότητα για να προσφέρετε βοήθεια και υποστήριξη (τόσο σωματική όσο και ψυχική), αλλά βεβαιωθείτε ότι έχετε και ένα άλλο άτομο πίσω του για να ενεργήσει ως δικλείδα ασφαλείας. Οι δύο ομάδες σηκώνουν το σχοινί και τραβούν προς τα πίσω απαλά, σαν να παίρνουν μέρος σε έναν αγώνα διελκυστίνδας αργής κίνησης. Ο εθελοντής που στέκεται στο σχοινί θα ανυψωθεί στον αέρα, πάνω στο σχοινί. Μπορεί να μείνει εκεί όσο θέλει και όσο η ομάδα μπορεί να τον κρατήσει εκεί. Το άτομο που στέκεται πάνω στο σχοινί πρέπει να διατηρεί επαφή με το σχοινί όλη την ώρα για να διατηρεί την ισορροπία και την ασφάλεια του. Οποιαδήποτε ομάδα μπορεί να σηκώσει κάποιον από το έδαφος, οπότε δεν πρόκειται για ένα παιχνίδι που το βάρος παίζει ρόλο. Θέλετε να είστε σίγουροι ότι η ομάδα σας είναι αξία εμπιστοσύνης, ότι όλοι κατανοούν ότι δεν πρέπει να αφήσουν το σχοινί και ότι κάποιος θα μπορούσε να τραυματιστεί. Έτσι, τα επιπλέον άτομα είναι πάντα καλό να υπάρχουν τριγύρω, "για κάθε ενδεχόμενο". Βεβαιωθείτε ότι όλοι έχουν την ευκαιρία να ανέβουν στο "ασανσέρ από σχοινιά". Χρησιμοποιήστε την πρόκληση κατ' επιλογή, γιατί δεν θα θέλουν όλοι να το κάνουν. Εάν η ομάδα σας δεν φαίνεται να ικανοποιείται, κλείστε τους τα μάτια. Εάν το κάνετε αυτό, βεβαιωθείτε ότι έχετε πολλά άτομα γιατί τότε είναι που πραγματικά πέφτουν οι άνθρωποι - φροντίστε να τους πιάσετε. Είναι μια πραγματικά ωραία αίσθηση να ανυψώνεσαι στον αέρα με ένα σχοινί και σας δίνει επίσης αυτή την αίσθηση υποστήριξης από τα μέλη της ομάδας, ειδικά όταν είστε έξω από τη ζώνη ασφαλείας σας. Αυτό το παιχνίδι είναι γεμάτο με μεταφορές για την πραγματική ζωή, φροντίστε να εστιάσετε απευθείας σε αυτές. Μιλήστε για το πώς αισθάνεστε όταν η ομάδα σας υποστηρίζει και πώς οι άνθρωποι μπορούν να σας βοηθήσουν να "ανεβείτε" με τρόπους που δεν μπορείτε να το κάνετε μόνοι σας και πόσο ωραίο είναι να στέκεστε σε ένα σχοινί, αλλά να γνωρίζετε ότι όλοι είναι εκεί για να σας πιάσουν κ.λπ....

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΑΝΑΠΟΔΟΓΥΡΙΣΜΑ (BIG FLIP)

Μέσος χρόνος: Κατάλληλο για: Στόχοι: Απαιτούμενα υλικά: Συμμετέχοντες: Οργάνωση της δραστηριότητας:	30 λεπτά Σχεδιασμένο για να χρησιμοποιείται όταν μια ομάδα έχει μια δύσκολη μέρα, όταν όλα τα άλλα παιχνίδια έχουν γίνει, ή σαν μια γρήγορη δραστηριότητα κινητοποίησης. Ομαδική εργασία, συνεργασία, επίλυση προβλημάτων, μέριμνα. 1 μουςαμάς 2m X 2m 12-20 Ζητήστε από ολόκληρη την ομάδα να σταθεί πάνω από έναν μουςαμά που θα τους χωράει ίσα ίσα (για μια ομάδα των 12 ένας μουςαμάς 2X2 είναι μια χαρά) και καθοδηγήστε τους να αναποδογυρίσουν το μουςαμά χωρίς κανείς να βγει έξω από αυτόν. Είναι ένα καλό παιχνίδι για να ανακτήσει την ενέργεια της η ομάδα, και περιλαμβάνει επίσης εξαιρετική ομαδική εργασία.

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗΣ ΟΜΑΔΙΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

	Για πιο δύσκολες παραλλαγές, προσθέστε τους κανόνες "ήχος σιωπής", "μισοί τυφλοί", "μισοί σιωπηλοί" ή "διαλέξτε έναν αριθμό".
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ	
Μέσος χρόνος: Κατάλληλο για:	30 λεπτά Οικοδόμηση ομαδικού πνεύματος. Στάδιο ομάδας: Σύγκρουση, Οργάνωση, Εκτέλεση (Storming, Norming, Performing)
Στόχοι:	Ενεργητική δραστηριότητα για την ενεργοποίηση της κριτικής σκέψης και της ομαδικής εργασίας
Απαιτούμενα υλικά: Συμμετέχοντες: Οργάνωση της δραστηριότητας:	Μακρύ σχοινί (7-10 μέτρα), αριθμημένοι δείκτες σημείων (36 τεμάχια). 12 - 30 άτομα Ορίστε τη γραμμή εκκίνησης. Σχηματίστε ένα κυκλικό όριο χρησιμοποιώντας το σχοινί και διανείμετε τυχαία τους αριθμημένους δείκτες σημείων μέσα στον κύκλο (το πληκτρολόγιο). Ολόκληρη η ομάδα πρέπει να ξεκινήσει από την άκρη της αίθουσας, έτσι ώστε να μην βλέπουν τη διάταξη του πληκτρολογίου, που πρέπει να απέχει 15-20 μέτρα. Με το σύνθημα "ΠΑΜΕ", πρέπει να βρεθούν όλοι γύρω από το πληκτρολόγιο σε οποιαδήποτε θέση θέλουν.
Εκτέλεση της δραστηριότητας	Συγκεντρώστε την ομάδα μπροστά από τη γραμμή εκκίνησης. Ο κύκλος είναι ένας ανθρωπίνος υπολογιστής και οι συμμετέχοντες πρέπει να πατήσουν τα πλήκτρα του διαδοχικά για να τον ξεκλειδώσουν. Εξηγήστε τον στόχο και τους κανόνες. Θα έχουν λίγες προσπάθειες. Ο στόχος της ομάδας είναι να δει πόσο γρήγορα κάθε μέλος μπορεί να αγγίξει και τους 36 αριθμούς κατά σειρά στο πληκτρολόγιο. Κάθε άτομο δεν χρειάζεται να αγγίξει κάθε αριθμό, αλλά πρέπει να αγγίξει έναν αριθμό τουλάχιστον. Η ομάδα δεν μπορεί να αλλάξει τα όρια, ούτε τη θέση των αριθμών. Μόλις περάσουν τη γραμμή εκκίνησης δεν τους επιτρέπεται να μιλήσουν! Κατά το πάτημα των πλήκτρων δεν επιτρέπεται να πατήσουν στο έδαφος, παρά μόνο στο εκάστοτε πλήκτρο.
Κανόνες:	- Μόνο ένα μέλος της ομάδας μπορεί να είναι "στο πληκτρολόγιο" κάθε φορά. - Κάθε φορά που περισσότερα από ένα άτομα βρίσκονται στον κύκλο, επιβάλλεται ποινή πέντε δευτερολέπτων. - Εάν αγγίξουν έναν αριθμό εκτός σειράς, επιβάλλεται ποινή πέντε δευτερολέπτων. - Αν κάποιος μιλήσει αφού περάσει η ομάδα τη γραμμή εκκίνησης, επιβάλλεται ποινή. - Εάν κάποιος άγγιξε το έδαφος και όχι το πλήκτρο επιβάλλεται ποινή. - Για οποιαδήποτε παράβαση των κανόνων, η ομάδα παίρνει + 5 δευτερόλεπτα ποινή. - Όταν η ομάδα αγγίξει και τον τελευταίο αριθμό, όλα τα μέλη της ομάδας πρέπει να είναι πίσω από τη γραμμή για να σταματήσει ο χρόνος. Το ρολόι σταματά όταν το τελευταίο άτομο περνά πίσω από τη γραμμή.

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗΣ ΟΜΑΔΙΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

	- Παίξτε το μία φορά χωρίς παρακολούθηση του χρόνου (επιτρέψτε την ομάδα πίσω από τη γραμμή όταν παραβιάζει έναν κανόνα μία ή δύο φορές) και ενημερώστε σύντομα για τις προκλήσεις. Στη συνέχεια, η ομάδα έχει τρεις προσπάθειες να επιτύχει τον καλύτερο χρόνο. - Η ομάδα έχει 3 έως 5 λεπτά για να προγραμματίσει και να εξασκηθεί μεταξύ κάθε προσπάθειας. Πώς αντιμετωπίστηκε η αποτελεσματικότητα στο άγγιγμα των αριθμών και πώς άλλαξε από προσπάθεια σε προσπάθεια; Πώς επηρέασε η παρατήρηση της τοποθέτησης των αριθμών, τον σχεδιασμό και την αποτελεσματικότητα της ομάδας; Πώς μεταφράζεται αυτό στη ζωή; Θεωρείτε ότι ήταν δύσκολο να σεβαστείτε τους κανόνες; - Πώς επηρέασε το χρονικό όριο τον προγραμματισμό της ομάδας έναντι του χρόνου δράσης; Τι άλλο έχει επηρεάσει την απόδοση; Τι θα κάνατε διαφορετικά και τι θα κρατούσατε το ίδιο στο μέλλον; Τι δεξιότητες αναπτύξατε με αυτή τη δραστηριότητα; Πώς μπορείτε να μεταφέρετε αυτές τις δεξιότητες στην επαγγελματική, προσωπική σας ζωή εκτός αυτής της δραστηριότητας;
Ανάλυση της δραστηριότητας:	
ΤΡΕΙΣ ΜΠΑΛΕΣ ΣΤΟ ΓΗΠΕΔΟ	
Μέσος χρόνος: Κατάλληλο για: Στόχοι:	20-30 λεπτά Οικοδόμηση ομαδικού πνεύματος, συνεργασία, Κύρια Δραστηριότητα. Στρατηγική σκέψη, παρατήρηση και επικοινωνία, ομαδική εργασία. Προσανατολισμός, πέταγμα/πιάσιμο της μπάλας.
Απαιτούμενα υλικά:	δίχτυ ή σχοινί, τρεις μπάλες βόλεϊ (ή μπάλες αφρού, ανάλογα με την ηλικία και το επίπεδο των παιδιών).
Συμμετέχοντες: Οργάνωση της δραστηριότητας:	10-15 Η ομάδα χωρίζεται σε δύο ίσες ομάδες (μέγιστο τρία έως πέντε άτομα ανά ομάδα), οι οποίες στέκονται σε κάθε πλευρά της περιοχής παιχνιδιού που χωρίζεται στα δύο με ένα δίχτυ (σχοινί, δίχτυ βόλεϊ, κ.λπ.). Στην αρχή, η μια ομάδα έχει δύο μπάλες και η άλλη ομάδα μία. Ο σκοπός του παιχνιδιού είναι οι τρεις μπάλες να καταλήξουν στην αντίθετη ομάδα. Για να συμβεί αυτό, πρέπει πρώτα να πετάξουν τη μπάλα σε έναν ή δύο παίκτες της ομάδας τους πριν την ρίξουν πάνω από το δίχτυ στην αντίπαλη ομάδα - και όλα αυτά όσο το δυνατόν γρηγορότερα. Κάθε ομάδα προσπαθεί να αποτρέψει να καταλήξουν και οι τρεις μπάλες στη δική της πλευρά. Το παιχνίδι ξεκινά με ένα πρώτο πέραςμα στην αντίθετη ομάδα, από το άκρο της περιοχής παιχνιδιού, από την ομάδα με τις δύο μπάλες (έναρξη). Όταν οι τρεις μπάλες καταλήγουν στη μία πλευρά, το παιχνίδι σταματά και η ομάδα χωρίς μπάλες κερδίζει έναν βαθμό. Ο αγώνας συνεχίζεται με δύο μπάλες στην ομάδα που σκόραρε και μόνο μία για την άλλη ομάδα.
Κανόνες:	Αρχικά, οι μπάλες μπορούν να αγγίξουν το έδαφος (ριμπάουντ), αλλά πρέπει να μαζευτούν όσο το δυνατόν γρηγορότερα και να πεταχτούν στο έδαφος της άλλης ομάδας. Οι παίκτες πρέπει να πετούν την μπάλα μία ή δύο φορές μεταξύ τους πριν την περάσουν ξανά στην άλλη ομάδα (βλ. κανόνα βόλεϊ).

Εκτέλεση της δραστηριότητας:

Είναι χρήσιμο να δοκιμάσετε το παιχνίδι και τους κανόνες του, προτού αρχίσετε να μετράτε πόντους και να διευκρινίσετε ότι δεν έχει σημασία να κάνετε περάσματα βόλεις σε αυτό το στάδιο, αλλά απλά να πιάσετε την μπάλα και να την ρίξετε ξανά. Εάν ο αριθμός των παιδιών υπερβαίνει τα δέκα, συνιστάται ιδιαίτερα να δημιουργήσετε τρεις ή τέσσερις ομάδες και να δημιουργήσετε δύο περιοχές παιχνιδιού, ή οι ομάδες να εναλλάσσονται σε μία περιοχή, αντί να προσθέσετε παίκτες στις δύο κύριες ομάδες. Είναι πολύ καλύτερο για την ποιότητα της συμμετοχής, τη μάθηση και την απόλαυση των παιδιών! Τα σχόλια κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας πρέπει να κατευθύνονται προς την επικοινωνία ανάμεσα σε κάθε ομάδα και τις βέλτιστες πρακτικές για το πιάσιμο και τη ρίψη της μπάλας.

Είναι δυνατόν να διαφοροποιηθούν οι τύποι μπάλας (μπάσκετ, τένις, μπαλόνια, αφρώδεις μπάλες, μεγάλες μπάλες κ.λπ.) προκειμένου να αναπτυχθεί η επιδεξιότητα και η ικανότητα προσαρμογής των παικτών. Εάν οι παίκτες είναι αρχάριοι, μπορεί να προστεθεί ο κανόνας "πάγωμα", δηλαδή εάν μια μπάλα αγγίξει το έδαφος πρέπει να "παγώσει" για τρία δευτερόλεπτα, κάτι που τους δίνει χρόνο να οργανώσουν τη στρατηγική τους και να δώσουν προσοχή στις δύο άλλες μπάλες.

Επιπλέον μπάλες μπορούν επίσης να προστεθούν ανάλογα με την ηλικία και το επίπεδο των παικτών.

Για τα μεγαλύτερα παιδιά, τα "απευθείας" περάσματα, χωρίς αναπήδηση, θα πρέπει να εισαχθούν σταδιακά, και μετά να ακολουθήσουν οι πάσες βόλεις.

Πώς σας φάνηκε το παιχνίδι; Εύκολο, δύσκολο, διασκεδαστικό, ενοχλητικό; Για ποιο λόγο;

Ποιες στρατηγικές χρησιμοποιήσατε στην ομάδα σας;

- Παιξατε κυρίως ατομικά ή ομαδικά; Πώς;
- Οι συγκεκριμένοι κανόνες απλοποιούν ή, αντίθετα, περιπλέκουν το παιχνίδι; Ποιο από τα δύο και για ποιο λόγο;
- Μάθατε κάτι νέο; Αν ναι, τι;
- Ποιες άλλες παραλλαγές του παιχνιδιού μπορείτε να σκεφτείτε;
- Μπορείτε να βρείτε συνδέσεις μεταξύ αυτού του παιχνιδιού και της καθημερινής σας ζωής; Ποιοι ήταν αυτοί;

Σχέση με την παιδική προστασία

Η έννοια της ομάδας είναι κεντρική σε αυτό το παιχνίδι με όσα περιλαμβάνει, όσον αφορά τον ανταγωνισμό και τη συνεργασία. Τι καθιστά ένα άτομο, "αντίπαλο" ή "συμπαίκτη", και με ποια κριτήρια μπορεί να αναγνωριστεί;

Πώς μπορεί κανείς να αυξήσει τον αριθμό των φίλων του και να αποφύγει τους εχθρούς του; Μπορούν να διερευνηθούν τα θέματα διακρίσεων, αποκλεισμού ή των τρόπων ενίσχυσης της ομαδικής εργασίας.

Υπάρχουν καταστάσεις όπου τα παιδιά μπορούν να συνεργαστούν για να προστατεύσουν το ένα το άλλο; κλπ.

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΤΩΝ ΜΠΑΛΟΝΙΩΝ

Μέσος χρόνος:

35 λεπτά

Κατάλληλο για:

Δραστηριότητα παιδικής προστασίας.

Στόχοι

Στρατηγική, αντίδραση, προσοχή, εμπιστοσύνη, μέριμνα

(ψυχοκοινωνικοί):

Απαιτούμενα υλικά:

μπαλόνια

Συμμετέχοντες:

15 και πλέον

Οργάνωση της

δραστηριότητας:

Σχηματίστε 4 ομάδες (εάν ο αριθμός των συμμετεχόντων δεν είναι ίσος, κάντε τις δύο πρώτες ομάδες μεγαλύτερες). Δώστε τις οδηγίες στους συμμετέχοντες εκτός της τάξης.

Εκτέλεση της

δραστηριότητας:

Ομάδα I: Πηγαίνετε στην τάξη. Υπάρχουν μπαλόνια και κλωστή στο τραπέζι, φουσκώστε ένα μπαλόνι και δέστε το στο πόδι σας (στο κάτω μέρος του).

Μην μιλήσετε σε κανέναν στην τάξη.

Ομάδα II: Όταν ακούσετε "Πάμε!" προσπαθήστε να σκάσετε τα μπαλόνια χωρίς να χρησιμοποιήσετε αιχμηρά αντικείμενα. Μην μιλήσετε σε κανέναν μόλις μπειτε στην τάξη.

Ομάδα III: Όταν ακούσετε " Πάμε!" προσπαθήστε να προστατεύσετε τα μπαλόνια για να μην σκάσουν. Μην μιλήσετε σε κανέναν μόλις μπειτε στην τάξη.

Ομάδα IV: Καταγράψτε τις αντιδράσεις των συμμετεχόντων μετά την εντολή " Πάμε!". Μην μιλήσετε σε κανέναν μόλις μπειτε στην τάξη.

Ανάλυση της

δραστηριότητας:

Σημείωση: καθοδηγήστε κάθε ομάδα ξεχωριστά. Όταν όλοι μάθουν τι πρέπει να κάνουν, ξεκινήστε το παιχνίδι (15 λεπτά).

Πώς νιώσατε, όσοι φουσκώνατε τα μπαλόνια; Πώς νιώσατε, οι προστάτες των μπαλονιών; Πώς νιώσατε όταν ετοιμαζόσασταν να σκάσετε τα μπαλόνια; Τι κατέγραψαν οι παρατηρητές; Ποιο νομίζετε ότι είναι το νόημα του παιχνιδιού; Τι αντιπροσωπεύει κάθε ομάδα; (τα παιδιά - δημιουργοί μπαλονιών, οι ενήλικες - προστάτες μπαλονιών, οι δράστες - εκείνοι που έσκασαν τα μπαλόνια, οι παρατηρητές - εκείνοι που βλέπουν, αλλά δεν παρεμβαίνουν). Τι μπορεί να κάνει κάθε ομάδα για να αποφευχθεί το σκάσιμο των μπαλονιών; (20 λεπτά)

Βασικό μήνυμα: την ευθύνη για την προστασία των παιδιών φέρει ο ενήλικας, τα παιδιά πρέπει να ενημερώνονται, αλλά αυτό που συμβαίνει σε αυτά δεν είναι δικό τους λάθος.

Εμπόδια στην εκπαίδευση ενηλίκων

Σε αντίθεση με τα παιδιά και τους εφήβους, οι ενήλικες έχουν περισσότερες ευθύνες, γεγονός που δημιουργεί πολλά εμπόδια για τη συμμετοχή τους στη μαθησιακή διαδικασία.

Λόγοι που αναφέρονται συχνότερα από ενήλικες:

- **Έλλειψη χρόνου.** Ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για βραδινά ή βραχυπρόθεσμα επιμορφωτικά προγράμματα, απαιτούν "απώλεια" του αντίστοιχου χρόνου (το αποκαλούν "απώλεια" ενώ κερδίζουν, εάν είναι γεγονός).
- **Έλλειψη χρημάτων.** Προς το παρόν υπάρχει ένας μικρός αριθμός ιδρυμάτων που παρέχουν δωρεάν υπηρεσίες κατάρτισης, γι' αυτόν τον λόγο το χρηματικό ζήτημα είναι ένα από τα πιο σημαντικά στις χώρες με ασταθή οικονομία.

- **Οικογενειακές υποχρεώσεις.** Η φροντίδα των παιδιών, οι σχέσεις με τον/την σύζυγο, οικογενειακές υποχρεώσεις κ.λπ. "κλέβουν" πολύ χρόνο που προορίζεται για μελέτη.
- **Διαχείριση χρόνου.** Τα εργασιακά καθήκοντα και η οικογένεια απαιτούν πολύ χρόνο, επομένως, η διαδικασία μελέτης συνεπάγεται τροποποιήσεις στη διαχείριση του χρόνου και θυσίες κ.λπ.
- **Προβλήματα κινήτρων.** Οι ενήλικες πρέπει να μελετήσουν επειδή αναγκάζονται να το κάνουν.
- **Έλλειψη αυτοπεποίθησης.** Η χαμηλή αυτοεκτίμηση, κάποια προηγούμενη αποτυχία που δεν μπορεί να ξεχαστεί ή κάποια άλλα πράγματα που άφησαν το ίχνος τους στη ζωή του ενήλικα, μπορεί να εμποδίσουν την υπερνίκηση των απογοητεύσεων και των φόβων.

Παροχή κινήτρων σε ενήλικες να μελετήσουν

Μια άλλη ασυμβίβαστα σημαντική πτυχή της εκπαίδευσης ενηλίκων είναι το κίνητρο που διαφέρει πολύ από αυτό των παιδιών. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι αυτές οι δύο κατηγορίες ηλικιών έχουν διαφορετικές πηγές κινήτρου.

Πηγές για κίνητρα ενηλίκων.

- **Κοινωνικές σχέσεις.** Οι ενήλικες παρακολουθούν μαθήματα ανάπτυξης σταδιοδρομίας/ επανεκπαίδευσης ή άλλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες προκειμένου να βρουν νέους φίλους ή να είναι μαζί με φίλους/συναδέλφους/συγγενείς.
- **Κοινωνικές προσδοκίες.** Οι ενήλικες συμμετέχουν σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες λόγω της επιμονής ορισμένων αρχών, λόγω σύστασης του/της συζύγου ή πρότασης κάποιου φίλου.
- **Κοινωνική ευημερία.** Οι ενήλικες παρακολουθούν μαθήματα βασικής επαγγελματικής κατάρτισης που δεν σχετίζονται με τη βασική τους εκπαίδευση, προκειμένου να είναι έτοιμοι να εξυπηρετήσουν τα συμφέροντα της κοινότητας και να είναι χρήσιμοι για την κοινωνία.

- **Επαγγελματική πρόοδος.** Οι ενήλικες εμπλέκονται στη διαδικασία κατάρτισης προκειμένου να κερδίσουν οικονομικά οφέλη, επαγγελματική πρόοδο, κοινωνικό κύρος ή να συμβαδίζουν με τους ανταγωνιστές τους.
- **Διαφυγή ή κινητοποίηση.** Οι ενήλικες καταφεύγουν στην εκπαίδευση, προκειμένου να απαλλαγούν από τη μονοτονία της ζωής, συμπεριλαμβανομένης της καθημερινότητας και της επαγγελματικής ζωής.
- **Γνωστικό ενδιαφέρον.** Το μεγαλύτερο μέρος των ενηλίκων υποβάλλονται σε καταρτίσεις λόγω της αγάπης τους για σπουδές, αναζητώντας νέες πληροφορίες για να ικανοποιήσουν την περιέργειά τους.

Πηγή: <http://www.proeducation.md/art.php3?f=%2Ffiles%2FPerfectionarea%20cadrelor%2Fexodul%20adultilor%20in%20instruire.htm&ad=efcinracdeo00000.stf&display=4&page>

Ενότητα 14. Συμμετοχή των νέων και των γονέων

Μαθησιακοί Στόχοι

- Να γνωρίζετε πώς να αυξήσετε τα κίνητρα και την συμμετοχή των νέων στις δραστηριότητες.
- Να διερευνήσετε πώς να βελτιώσετε τη σχέση σας με τους γονείς και τα παιδιά.
- Να πραγματοποιήσετε ορισμένες πρακτικές ασκήσεις για την ψυχική εκπαίδευση και την απελευθέρωση του στρες, με στόχο την ανάπτυξη της ευεξίας και της συναισθηματικής υγείας.

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΜΕΘΟΔΟΙ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
14.1. Δημιουργήστε κίνητρα	Παρουσίαση Ομαδική εννοιολογική χαρτογράφηση	20 λεπτά	www.learningfundamentals.com.au
14.2. Αποτελεσματικές σχέσεις με παιδιά και γονείς	Καταιγισμός Ιδεών (Brainstorming) Εργαστείτε ανά ομάδες Ομαδική συζήτηση Παρουσίαση	40 λεπτά	https://www.scienceforsport.com/20-tips-to-develop-an-effective-coach-athlete-relationship/ https://education.msu.edu/sport-coaching-leadership/uncategorized/coaching-the-parents-5-strategies-for-creating-a-positive-coach-parent-relationship/

Δραστηριότητα 14.1. Δημιουργήστε κίνητρα

Οδηγίες

Τι σημαίνει κίνητρο; Το κίνητρο είναι μια εσωτερική διαδικασία. Είτε το ορίζουμε ως κίνητρο είτε ως ανάγκη, το κίνητρο είναι **μια κατάσταση μέσα μας** που επιθυμεί μια αλλαγή, είτε στον εαυτό μας είτε στο περιβάλλον.

Η ουσία του κινήτρου προκαλεί ενεργοποίηση και επίμονη συμπεριφορά προσανατολισμένη προς την επίτευξη ενός στόχου. Όταν είμαστε κινητοποιημένοι, κινούμαστε και ενεργούμε. (<https://positivepsychology.com/what-is-motivation/>)

Το μοντέλο που προτείνει ο Mark Manson παρουσιάζει πώς μπορούμε να επαναπρογραμματίσουμε τη

νοοτροπία μας με τον ακόλουθο τρόπο: **δράση - έμπνευση - κίνητρο.**

<https://markmanson.net/success/motivation>

<https://www.deanbokhari.com/acton-leads-motivation/>

<https://www.claudianicolae.ro/cum-sa-i-motivezi-pe-tinerii-sportivi-fara-sa-devii-agasant-b426>

Βρείτε μερικές καλές συμβουλές για να κινητοποιήσετε τους νέους προς την επίτευξη των στόχων τους (www.learningfundamentals.com.au)

Δραστηριότητα 14.2. Αποδοτικές σχέσεις με παιδιά και γονείς

Οδηγίες

Η ομάδα χωρίζεται σε δύο μικρότερες, η μία ομάδα θα διερευνήσει το θέμα της σχέσης μεταξύ προπονητή - παιδιού, και η άλλη ομάδα, των σχέσεων μεταξύ προπονητών - γονέων.

Κάθε ομάδα θα λάβει ένα κομμάτι χαρτιού, στο οποίο θα γράψουν τις απαντήσεις τους σε ερωτήσεις όπως:

- Τι λειτουργεί καλά σε σχέση με γονείς/παιδιά;
- Ποιοι είναι οι καλύτεροι "χρυσοί κανόνες" που υπάρχουν ήδη;
- Τι θα μπορούσε να βελτιωθεί;
- Πώς θα μπορούσε να αναπτυχθεί;
- Ποιες άλλες βοηθητικές πηγές χρειάζονται;

Όλα τα αποτελέσματα κοινοποιούνται στην ευρύτερη ομάδα, αναφέρονται μερικές βέλτιστες συμβουλές και ολοκληρώνετε τη δραστηριότητα με τις στρατηγικές (συμβουλές) που παρουσιάζει ο εκπαιδευτής.

Συμβουλές για την ανάπτυξη μιας αποδοτικής σχέσης με παιδιά και νέους σε χώρους αναψυχής:

- μην τιμωρείτε ή επικρίνετε
- αναπτύξτε ανοιχτές γραμμές επικοινωνίας
- να έχετε σαφείς προσδοκίες
- να σέβεστε ο ένας τον άλλο
- θέστε ρεαλιστικούς αλλά απαιτητικούς στόχους
- αναπτύξτε δεξιότητες διαχείρισης συγκρούσεων
- δώστε επαίνους και εποικοδομητικά σχόλια
- υποστηρίξτε και ενθαρρύνετε τους νέους
- αναπτύξτε το αίσθημα εμπιστοσύνης
- κατανοήστε τα συναισθήματα των νέων
- κατανοήστε τι παρακινεί τους νέους σας
- να είστε υπομονετικοί, να μάθετε να ακούτε
- κάντε τις σωστές ερωτήσεις, την κατάλληλη στιγμή
- αναπτύξτε τεχνικές γνώσεις για τον αθλητισμό/τη μαθησιακή δραστηριότητα
- μάθετε να σκέφτεστε μαζί ως ομάδα
- κατανοήστε τις ατομικές διαφορές
- μάθετε να αντιμετωπίζετε προβλήματα μαζί

Πηγή: Η επιστήμη στον Αθλητισμό

<https://www.scienceforsport.com/20-tips-to-develop-an-effective-coach-athlete-relationship/>

Συμβουλές για την ανάπτυξη καλής σχέσης μεταξύ του προσωπικού αθλητικών συλλόγων και των γονέων

<https://education.msu.edu/sport-coaching-leadership/uncategorized/coaching-the-parents-5-strategies-for-creating-a-positive-coach-parent-relationship/>

Πέντε στρατηγικές καθοδήγησης μπορεί να έχουν πολύ καλό αντίκτυπο στους γονείς:

• Ενημερώστε τους γονείς για τον χώρο αναψυχής όπου οι Νέοι Συμμετέχοντες μαθαίνουν/παίζουν/ψυχαγωγούνται

Βοηθήστε τους γονείς να κατανοήσουν και να εκτιμήσουν το ψυχαγωγικό περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων, δεξιοτήτων και στρατηγικών. Απαντήστε σε ερωτήσεις και παραπέμψτε τους γονείς σε άλλους αρμόδιους που θα τους βοηθήσουν να μάθουν περισσότερα σχετικά με τον χώρο και τις δραστηριότητες.

• Αναπτύξτε κώδικα δεοντολογίας για τους γονείς

Αναπτύξτε κανόνες για τη συμπεριφορά των γονέων σε διαγωνισμούς και εκδηλώσεις και μοιραστείτε τους κανόνες με τους γονείς στην αρχή της σεζόν. Για παράδειγμα, κάποιιοι κανόνες είναι να μην επεμβαίνουν στη δουλειά του προσωπικού, να εκφράζουν ενθάρρυνση και υποστήριξη, να μην ασκούν έντονη κριτική και να μην προβαίνουν σε προσβλητικά σχόλια έναντι άλλων.

• Δημιουργήστε αμφίδρομη επικοινωνία με τους γονείς

Καλλιεργήστε την αμφίδρομη επικοινωνία με το να είστε ανοιχτοί σε αυτά που έχουν να πουν οι γονείς και προσπαθήστε να μην είστε αμυντικοί. Ενημερώστε τους γονείς για τον κατάλληλο χρόνο και χώρο για συζητήσεις. Εάν ένας γονέας μιλά επιθετικά, δοκιμάστε να χρησιμοποιήσετε έναν διαμεσολαβητή, όπως έναν αθλητικό διευθυντή ή έναν υπεύθυνο του πρωταθλήματος.

• Εκπαιδεύστε τους γονείς σχετικά με τις θετικές συμπεριφορές γονέων

Αφήστε τους γονείς να καταλάβουν τις αρνητικές συνέπειες των ενεργειών τους και δείξτε τους τη θετική επιρροή που μπορούν να έχουν στην ανάπτυξη του παιδιού τους. Επίσης, μοιραστείτε τη μέθοδό σας ως μέλος του προσωπικού του αθλητικού συλλόγου και ενθαρρύνετε τους γονείς να ενισχύσουν τις ίδιες δεξιότητες που δουλεύετε με τα παιδιά (δηλ. ανεξαρτησία, συμμετοχή, προετοιμασία για άσκηση).

• Οργανώστε μια συνάντηση γονέων στην αρχή του έτους/πριν/ & μετά την αθλητική περίοδο

Σε αυτήν τη συνάντηση μοιραστείτε τις λεπτομέρειες και τη διοικητική μέριμνα της σεζόν,

τους ρόλους και τις ευθύνες του προσωπικού, τους κατάλληλους ρόλους και συμπεριφορές των γονέων, και υπογραμμίστε τη σημασία μιας υγιούς σχέσης γονέα-προσωπικού. Προσπαθήστε να ενθαρρύνετε ανοιχτές συζητήσεις σε αυτήν τη συνάντηση κάνοντας ερωτήσεις στους γονείς και επιτρέποντας τους να κάνουν κι αυτοί. Μπορείτε επίσης να πραγματοποιείτε τριμηνιαίες συναντήσεις ανάλογα με τη διάρκεια της σεζόν σας.

ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΕ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

- Το 2% των συλλόγων θα ζητούσαν **Παιδικό πιστοποιητικό** κατά την πρόσληψη κάποιου που γνώριζαν καλά. Το 5% θα διενεργούσε ελέγχους εάν απασχολούσε προπονητή από διαφορετικό σύλλογο (**Δανία, προπονητές**)
Toftegaard-Stockel, J (2012). The risk of sexual abuse in the Danish club system, in C Brakenridge, Sport Children's Rights and Violence Prevention, a source book on global issues and local programmes, London, Unicef
- Το 2 - 14% βίωσε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας, του ζητήθηκε σεξουαλική επαφή σε αντάλλαγμα ανταμοιβής, τον άγγιξαν χωρίς συγκατάθεση. Το 17 - 50% βίωσε έντονα βλέμματα στο στήθος/τους γλουτούς, σεξουαλικά σχόλια (**Βέλγιο, φοιτήτριες**)
Vanden Auweele, Y et al (2008), Unwanted sexual experiences in sport, perceptions and reported prevalence among Flemish female students athletes, International Journal of sport and exercise psychology, 6: 354-65
- Το 11% πάσχει από εξάντληση, 9% από κατάθλιψη, 41% διακινδυνεύει την υγεία του στο όνομα της αθλητικής καριέρας. Οι αιτίες για αυτές τις συμπεριφορές είναι: 89% πίεση για επιτυχία, 80% πίεση από το περιβάλλον/τον κύκλο τους, 70% επιδίωξη αναγνώρισης, 58% υπαρξιακός φόβος (**Γερμανία, επιπτώσεις στην υγεία**)
Breuer C & Hallmann K. (2013), Dysfunctions of elite sport: doping, match fixing and health risks as seen from the perspective of population and athletes, Bonn: Federal Institute of Sport Science
- Το 32% έχει παρενοχληθεί σεξουαλικά από έναν άνδρα αθλητή, 16% από έναν άνδρα προπονητή (**Ελλάδα, φοιτήτριες**)
Fasting K et al (2011), Sexual harassment in sport toward females in three European countries, International review for the Sociology of Sport, 46: 76-89
- Το 7,4% των αγοριών και 19,2% των κοριτσιών έχουν υποστεί κάποιο είδος σεξουαλικής κακοποίησης (**Ισπανία, σεξουαλική κακοποίηση παιδιών**)
Pereda et al (2009) The international epidemiology of child sexual abuse, a continuum of Finkelhor (1994), Child abuse and neglect, 33: 331-42
- Το 62% δεν γνώριζε για σεξουαλική παρενόχληση και κακοποίηση παιδιών στον αθλητισμό, το 57% δεν γνώριζε την ύπαρξη κάποιου κανονισμού, 66% θεωρεί ότι τέτοια προβλήματα δεν υπάρχουν σε εθνικό επίπεδο (**Σλοβενία, καθηγητές ΦΑ**)
Kozina A (2009), The role of physical education teacher in recognising child abuse, University of Ljubljana
- Το 11% δεν γνώριζαν τη γραμμή βοήθειας, το 3% είχε χρησιμοποιήσει γραμμή βοήθειας, το 70% δεν είχε πολιτική για την πρόληψη της σεξουαλικής παρενόχλησης, το 60% δεν είχε πολιτική αντιμετώπισης καταγγελιών (**Κάτω Χώρες, εκφοβισμός**)
Serkei et al (2012), From blind confidence to responsible policy, usefulness and effectiveness of NOC*NSF policy instruments sexual harassment, Utrecht, MOVISIE
- Το 75% υπέστη συναισθηματικά επιβλαβή θεραπεία, το 24% υπέστη σωματική βλάβη, το 29% σεξουαλική παρενόχληση, το 3% σεξουαλική βλάβη συμπεριλαμβανομένου του βιασμού (**Αγγλία, αθλητικές εμπειρίες**)
Alexander K. et al (2011), The experiences of children participating in organised sport in the UK, Edinburgh, University of Edinburgh/NSPCC

ΦΥΛΛΑΔΙΟ - ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΑΙΔΙΟΥ

Θα θέλαμε να σας προσκαλέσουμε να σκεφτείτε σχετικά με τις γνώσεις σας όσον αφορά την προστασία των παιδιών σε αθλητικούς συλλόγους και να τις βαθμολογήσετε από το 1 (καθόλου) έως το 5 (απόλυτα). Σε ποιο βαθμό συμβαίνει αυτό στο δικό σας αθλητικό σας σύλλογο; Εάν κάποιο από τα θέματα χρειάζεται περαιτέρω διευκρίνιση, γράψτε τις ερωτήσεις σας.

- Οι πρακτικές διασφάλισης παιδιού προωθούνται στους αθλητικούς συλλόγους ως μέσο προστασίας των παιδιών.

1 (καθόλου) 2 3 4 5 (απόλυτα) (δεν γνωρίζω)

- Οι πολιτικές διασφάλισης παιδιού αναπτύσσονται, εφαρμόζονται και αναθεωρούνται κάθε χρόνο.

1 (καθόλου) 2 3 4 5 (απόλυτα) (δεν γνωρίζω)

- Υπάρχουν ευκαιρίες μάθησης για τη βελτίωση των ικανοτήτων των επαγγελματιών που εργάζονται με παιδιά.

1 (καθόλου) 2 3 4 5 (απόλυτα) (δεν γνωρίζω)

- Η φωνή των παιδιών ακούγεται και τα παιδιά συμμετέχουν στις αποφάσεις σχετικά με αυτά στο πλαίσιο του αθλητικού συλλόγου.

1 (καθόλου) 2 3 4 5 (απόλυτα) (δεν γνωρίζω)

- Οι βέλτιστες πρακτικές διαφύλαξης παιδιού στον αθλητικό σύλλογο ανταλλάσσονται μεταξύ συλλόγων, εθνικών ενώσεων και διεθνών οργανισμών.

1 (καθόλου) 2 3 4 5 (απόλυτα) (δεν γνωρίζω)

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΗΣ

Οδηγίες

Πώς και γιατί σχετίζομαι μ' αυτό; Θα παίξουμε ένα παιχνίδι, το Παιχνίδι της Γραμμής.

Βάλτε μια κόκκινη ταινία στο πάτωμα. Θα σας κάνω μια ερώτηση, εάν αυτή η ερώτηση ισχύει για εσάς, πατάτε στη γραμμή και μετά επιστρέφετε.

- Σε πόσους από εσάς αρέσουν τα αθλήματα; (Ποιο άθλημα και γιατί;)
- Σε πόσους από εσάς αρέσουν τα παιχνίδια; (αναφέρετε μερικά παιχνίδια)
- Πόσοι από εσάς έχετε γνωρίσει έναν διάσημο αθλητή;
- Πόσοι από εσάς έχετε παιδιά;
- Πόσοι από εσάς εκπαιδεύετε παιδιά/εργάζεστε απευθείας με παιδιά;
- Πόσοι από εσάς έχετε πανηγυρίσει κάποια νίκη με τα παιδιά;
- Πόσοι από εσάς αντιμετωπίσατε την ήττα με τα παιδιά;
- Πόσοι από εσάς έχετε ακούσει για τη διασφάλιση παιδιού πριν από αυτήν την εκπαίδευση;
- Πόσοι από εσάς πιστεύετε ότι έχετε σαφή εικόνα του τι είναι η διασφάλιση στον αθλητισμό;
- Πόσοι από εσάς έχετε ανησυχήσει κάποια στιγμή για ένα παιδί;
- Πόσοι από εσάς ακούσατε ένα παιδί να πέφτει θύμα ξυλοδαρμού, να του φωνάζουν, να το παραμελούν, να κακοποιείται σεξουαλικά;
- Πόσοι από εσάς ακούσατε ένα ακατάλληλο αστείο κατά τη διάρκεια μιας αθλητικής δραστηριότητας;
- Σταθείτε στη γραμμή αν ακούσατε βωμολοχίες κατά τη διάρκεια ενός αγώνα ή άλλων αθλητικών δραστηριοτήτων; Μείνετε στη γραμμή αν το είδατε περισσότερες από μία φορές.

ΤΑ 10 ΠΡΟΤΥΠΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΑΙΔΙΟΥ

- Η διασφάλιση των παιδιών είναι ενσωματωμένη στη θεσμική ηγεσία, τη διακυβέρνηση και τον πολιτισμό.
- Τα παιδιά συμμετέχουν σε αποφάσεις που τους επηρεάζουν και λαμβάνονται σοβαρά υπόψη.
- Οι οικογένειες και οι κοινότητες ενημερώνονται και εμπλέκονται.
- Η ισότητα τηρείται και λαμβάνονται υπόψη οι διάφορες ανάγκες.
- Τα άτομα που εργάζονται με παιδιά είναι κατάλληλα και λαμβάνουν υποστήριξη.
- Οι διαδικασίες για την αντιμετώπιση καταγγελιών σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών εστιάζουν στο παιδί.
- Το προσωπικό είναι εξοπλισμένο με τις γνώσεις, τις δεξιότητες και την ευαισθητοποίηση για να διατηρεί τα παιδιά ασφαλή μέσω της συνεχούς εκπαίδευσης και κατάρτισής του.
- Τα φυσικά και διαδικτυακά περιβάλλοντα ελαχιστοποιούν την πιθανότητα εμφάνισης κακοποίησης.
- Η εφαρμογή των προτύπων παιδικής ασφάλειας εξετάζεται συνεχώς και βελτιώνεται.
- Οι πολιτικές και οι διαδικασίες τεκμηριώνουν πώς το ίδρυμα είναι ασφαλές για τα παιδιά.

Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στο Γραφείο του Παιδικού Κηδεμόνα (NSW) <https://www.kidsguardian.nsw.gov.au/child-safe-organisations/child-safe-standards> ή την Τελική Έκθεση της Βασιλικής Επιτροπής σχετικά με τις θεσμικές απαντήσεις για την παιδική κακοποίηση <https://www.childabuseroyalcommission.gov.au/making-institutions-child-safe>

Αρχές ορθής πρακτικής - οι φορείς καθοδήγησης πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις που αποδεικνύουν ότι έχουν ληφθεί τα κατάλληλα μέτρα για τη δημιουργία ενός **ασφαλούς περιβάλλοντος για τα παιδιά** (εκδίδεται από το Υπουργείο Παιδείας βάσει του νόμου 2017 (περί προστασίας) για τα Παιδιά και τους Νέους, Νότια Αυστραλία)

- Προσδιορίστε και αναλύστε τον κίνδυνο βλάβης
- Αναπτύξτε μια σαφή και προσβάσιμη Πολιτική για την ασφάλεια των παιδιών
- Αναπτύξτε κώδικα δεοντολογίας για ενήλικες και παιδιά
- Επιλέξτε κατάλληλους υπαλλήλους και εθελοντές
- Υποστηρίξτε, εκπαιδεύστε, επιβλέψτε και βελτιώστε την απόδοση
- Ενδυναμώστε και προωθήστε τη συμμετοχή των παιδιών στη λήψη αποφάσεων και στην ανάπτυξη υπηρεσιών
- Αναφέρετε και απαντήστε κατάλληλα σε υποψίες κακοποίησης και παραμέλησης

Χρήσιμες πηγές πληροφόρησης

- https://www.orsr.sa.gov.au/_data/assets/pdf_file/0025/7396/J012801_ORSR_Keeping-Children-Safe-Booklet_A5_printable.pdf
- <https://playbytherules.net.au/resources/videos>
- <https://playbytherules.net.au/got-an-issue/child-safe-sport/further-resources>
- <https://www.sportanddev.org/sites/default/files/downloads/international-safeguards-for-children-in-sport-version-to-view-online.pdf>
- <https://www.facebook.com/AustralianSwimSchoolsAssociation/photospcb.2697779376913111/2697778980246484/>

ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΑΙΔΙΟΥ

- Όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα προστασίας από την κακοποίηση και την εκμετάλλευση.
- Όλα τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να εκφράσουν τις απόψεις τους και να ληφθούν σοβαρά υπόψη.
- Τα παιδιά έχουν τα ίδια δικαιώματα στη σωματική ακεραιότητα με τους ενήλικες και πρέπει να λαμβάνουν τον ίδιο βαθμό προστασίας σύμφωνα με τον νόμο.
- Η ακρόαση των παιδιών είναι υψίστης σημασίας για τη διασφάλιση της ασφάλειάς τους.
- Τα παιδιά επηρεάζονται άμεσα από τη βία μεταξύ ενηλίκων, ιδίως όταν εμπλέκονται οι ενήλικες που είναι υπεύθυνοι για τη φροντίδα τους.
- Τα παιδιά και οι νέοι δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τη δική τους κακοποίηση και εκμετάλλευση και δεν αναμένεται να φέρουν την πρωταρχική ευθύνη για τη δική τους προστασία. Παρόλο που μπορεί να υπάρχουν βήματα που μπορούν να ακολουθήσουν για να βελτιώσουν την ασφάλειά τους, η τελική ευθύνη βαρύνει τον ενήλικα.
- Η κατανόησή μας για το τι συμβάλλει στην κακοποίηση ή την εκμετάλλευση των παιδιών πρέπει να εξελιχθεί σε αντίδραση για κοινωνική αλλαγή και σε αναγνώριση των εμπειριών των παιδιών.
- Πρέπει να εξετάζουμε τις ανάγκες των παιδιών ολιστικά και όχι να προσδιορίζουμε μόνο την κακοποίηση τους.
- Πρέπει να γνωρίζουμε πώς τα ζητήματα της ηλικίας, του φύλου, της φυλής, του πολιτισμού, της αναπηρίας και της σεξουαλικότητας επηρεάζουν την κατανόησή και την απόκρισή μας στη διατήρηση της ασφάλειας των παιδιών.
- Ενώ όλες οι παρεμβάσεις πρέπει να επικεντρώνονται στα παιδιά, πρέπει να εντοπίσουμε και να εργαστούμε με ασφαλείς και προστατευτικούς ενήλικες εντός των οικογενειών και των κοινοτήτων των παιδιών.
- Η διατήρηση της ασφάλειας των παιδιών και των νέων πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της δουλειάς μας, σε όλα τα θέματα.
- Η από κοινού εργασία είναι απαραίτητη για την προστασία των πιο ευάλωτων.

Ποιες 3 βασικές αρχές θα επιλέγατε και θα συζητούσατε με τους συναδέλφους σας και γιατί;

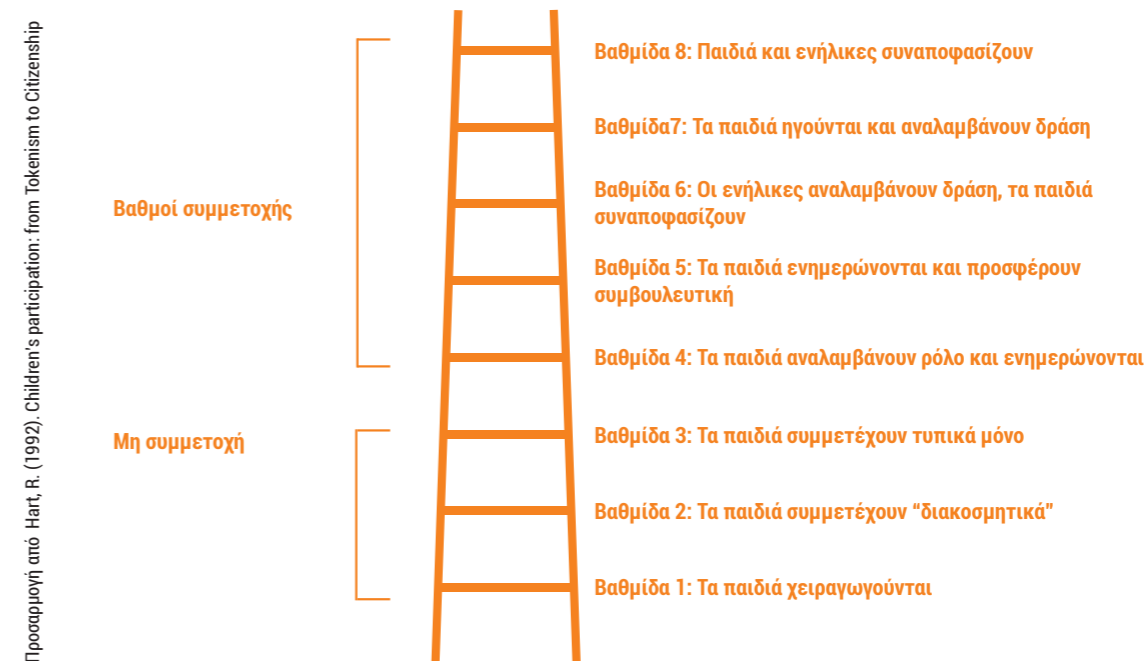

ΜΟΝΤΕΛΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ HART & LUNDI

ΧΩΡΟΣ

Τρόπος: Προσφέρετε έναν ασφαλή και συμπεριληπτικό χώρο στα παιδιά για να εκφράσουν

- Έχει ζητηθεί ενεργητικά η γνώμη των παιδιών;
- Υπήρξε ένας χώρος ασφαλής στον οποίο τα παιδιά να μπορούν να εκφραστούν ελεύθερα;
- Έχουν γίνει οι απαραίτητες ενέργειες για να εξασφαλιστεί ότι όλα τα παιδιά θα συμμετάσχουν;

ΚΟΙΝΟ

Τρόπος: Εξασφαλίσετε ότι η άποψη των παιδιών μεταφέρεται σε άτομο με ανάλογη ευθύνη

- Υπάρχει διαδικασία για την υποβολή της γνώμης των παιδιών;
- Γνωρίζουν τα παιδιά ποιος θα ενημερωθεί για τις απόψεις τους;
- Αυτό το άτομο/οντότητα έχει την εξουσία για λήψη αποφάσεων;

ΦΩΝΗ

Τρόπος: Προσφέρετε την κατάλληλη ενημέρωση και ενθαρρύνετε το παιδί να εκφράσει τη γνώμη του

- Έχει δοθεί στα παιδιά η ενημέρωση που χρειάζονται ώστε να σχηματίσουν άποψη; Γνωρίζουν τα παιδιά ότι μπορούν να μη συμμετάσχουν;
- Έχουν δοθεί στα παιδιά πολλαπλές επιλογές ώστε να επιλέξουν πώς θα εκφραστούν;

ΕΠΙΡΡΟΗ

Τρόπος: Εξασφαλίσετε ότι οι γνώμες των παιδιών λαμβάνονται σοβαρά υπόψη και υποβάλλονται σε επεξεργασία, όπου χρειάζεται

- Ελήφθησαν οι απόψεις των παιδιών υπόψη από άτομα επιφορτισμένα με τη λήψη αποφάσεων;
- Υπάρχουν εδραιωμένες διαδικασίες που εξασφαλίζουν ότι οι γνώμες των παιδιών θα ληφθούν σοβαρά;
- Έχουν λάβει τα παιδιά και οι νέοι συμμετέχοντες ενημέρωση για τους λόγους που οδήγησαν σε συγκεκριμένες αποφάσεις;

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ VS ΚΕΝΑ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ως πρόσωπο αναφοράς για τη διασφάλιση του παιδιού, είναι σημαντικό να αναλογιστείτε τον ρόλο σας ως πρόσωπο επικοινωνίας. Γνωρίζετε τον εαυτό σας καλύτερα από οποιονδήποτε άλλο, τις δυνατότητες και τις αδυναμίες σας, και αυτό το κουίζ (δεν πρόκειται να κοινοποιηθεί σε άλλους) είναι για να σας βοηθήσει να αξιολογήσετε τις επικοινωνιακές σας ικανότητες και να εντοπίσετε τα πράγματα που ίσως θέλετε να βελτιώσετε χρησιμοποιώντας μια προσέγγιση εστιασμένη στη λύση.

Αξιολογήστε σε κλίμακα από 1 έως 5 τα εξής:

- Ως προπονητής/μέλος του αθλητικού συλλόγου, οι άλλοι με πλησιάζουν και με θεωρούν κανάλι πληροφοριών

Πάντα 1 2 3 4 5 Ποτέ

- Όταν οι δυσκολίες δεν αντιμετωπίζονται με διαφάνεια, οι άλλοι απευθύνονται σε εμένα

Πάντα 1 2 3 4 5 Ποτέ

- Αισθάνομαι σίγουρος/-η και ξέρω πώς να είμαι δεκτικός/-ή και να μοιράζομαι σχετικές πληροφορίες

Πάντα 1 2 3 4 5 Ποτέ

- Ισορροπώ την παραπάνω επιθυμία με την ανάγκη διατήρησης της εμπιστευτικότητας

Πάντα 1 2 3 4 5 Ποτέ

- Επιδεικνύω την απαραίτητη διακριτικότητα κατά την αποκάλυψη πληροφοριών

Πάντα 1 2 3 4 5 Ποτέ

- Είμαι ενεργός/-ή σύνδεσμος στην αλυσίδα της επικοινωνίας και εργάζομαι σκληρά για να εξασφαλίσω ότι δεν κάνω μόνο "πάσα" τις πληροφορίες ή τα περιστατικά

Πάντα 1 2 3 4 5 Ποτέ

- Δημιουργώ ευκαιρίες για μάθηση και ανάπτυξη εντός του αθλητικού συλλόγου

Πάντα 1 2 3 4 5 Ποτέ

- Εξασφαλίζω ότι υπάρχουν λίγες παρεξηγήσεις όταν επικοινωνώ με τους άλλους

Πάντα 1 2 3 4 5 Ποτέ

Σκεφτείτε και συζητήστε μια πρόκληση ή δυσκολία που αντιμετωπίζετε αυτήν τη στιγμή στον αθλητικό σας σύλλογο και την αλλαγή που θέλετε να δείτε.

ΤΡΕΙΣ ΤΡΟΠΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Ηγετικό Στυλ:

- Ο προπονητής παρέχει την εμπειρογνωμοσύνη, συχνά ως συμβουλή ή ίσως ως σχέδιο δράσης.
- Υπάρχει μια ποιότητα επίλυσης προβλημάτων στην αλληλεπίδραση.
- Ο προπονητής ηγείται συνήθως των περιστάσεων.

Το μήνυμα είναι: "Έχω ιδέες για το πώς να λύσεις αυτήν την κατάσταση".

Στυλ ακολούθου:

- Ο προπονητής ακολουθεί το προβάδισμα του παιδιού καθώς το παιδί εξερευνά μια περιοχή.
- Το παιδί κατευθύνει κυρίως τη συζήτηση.
- Ο προπονητής ακούει καλά και προσπαθεί να καταλάβει.
- Ο προπονητής αποφεύγει να παρέχει συμβουλές.
- Η συνομιλία κατευθύνεται από το παιδί και κινείται με τον δικό του ρυθμό.

Το μήνυμα είναι: "Εμπιστεύομαι την άποψή σου για τον εαυτό σου και θα σ' αφήσω να το επεξεργαστείς στον δικό σου χρόνο, με τον δικό σου ρυθμό".

Στυλ καθοδήγησης:

- Ο προπονητής και το παιδί συνεργάζονται ομαδικά.
- Ο προπονητής και το παιδί "περπατούν μαζί", με τον υπάλληλο να επισημαίνει διαδρομές και επιλογές.
- Ο προπονητής και το παιδί σκέφτονται μαζί επιλογές, πόρους και δυνατότητες.
- Το παιδί επιλέγει το δρόμο προς τα εμπρός

Το μήνυμα είναι: "Μπορώ να σε βοηθήσω να το λύσεις μόνος σου".

Ποιο από τα 3 στυλ σας αντιπροσωπεύει καλύτερα και γιατί;

ΜΟΝΤΕΛΟ FUTURE ENGAGE DELIVER ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΟ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Οι παρακάτω ερωτήσεις θα σας βοηθήσουν να ρίξετε μια ματιά στην παιδική κατασκήνωση μέσω της οπτικής **Μέλλον - Συμμετοχή - Υλοποίηση (Future - Engage- Deliver)**:

Μέλλον

- Πόσο ισχυρή είναι η αίσθηση του Μέλλοντος στον φορέα σας σχετικά με την διασφάλιση του παιδιού; Υπάρχει θετική αίσθηση σκοπού και φιλοδοξίας; Ή εστιάζει περισσότερο στην ανάλυση του παρελθόντος;

ΚΑΘΟΛΟΥ 1 2 3 4 5 ΑΠΟΛΥΤΑ

- Υπάρχει διάχυτη η αίσθηση της δυνατότητας; Σκέφτονται εύκολα οι άνθρωποι για το τι θα μπορούσε να επιτευχθεί στη διατήρηση της ασφάλειας των παιδιών σε αθλητικούς συλλόγους, παρά για το τι δεν μπορεί να γίνει;

ΚΑΘΟΛΟΥ 1 2 3 4 5 ΑΠΟΛΥΤΑ

- Υπάρχει αίσθηση αισιοδοξίας και ελπίδας; Είναι αρκετά ισχυρή για να βοηθήσει τους ανθρώπους να αισθάνονται σίγουροι απέναντι στα εμπόδια κατά την εφαρμογή της διασφάλισης του παιδιού;

ΚΑΘΟΛΟΥ 1 2 3 4 5 ΑΠΟΛΥΤΑ

Συμμετοχή

- Υπάρχει συμμετοχή προσώπων και θέληση να συνεισφέρουν στους στόχους διασφάλισης όλων των αθλητικών συλλόγων;

ΚΑΘΟΛΟΥ 1 2 3 4 5 ΑΠΟΛΥΤΑ

- Αισθάνονται πολύτιμοι και ότι συμμετέχουν;

ΚΑΘΟΛΟΥ 1 2 3 4 5 ΑΠΟΛΥΤΑ

- Μήπως οι άνθρωποι προσπαθούν να προσελκύσουν συναδέλφους ή είναι περισσότερο μια νοοτροπία τύπου "να επικοινωνούν και να μιλάνε" για θέματα που σχετίζονται με την διασφάλιση του παιδιού;

ΚΑΘΟΛΟΥ 1 2 3 4 5 ΑΠΟΛΥΤΑ

Υλοποίηση

- Είναι ο φορέας σας δυνατός στην εφαρμογή και την προώθηση της διασφάλισης του παιδιού στον χώρο αθλητισμού;

ΚΑΘΟΛΟΥ 1 2 3 4 5 ΑΠΟΛΥΤΑ

- Είναι οι συνομιλίες για τη διασφάλιση του παιδιού σαφείς και ξεκάθαρες, ή οι άνθρωποι "κάνουν" αυτό που τους ζητείται;

ΚΑΘΟΛΟΥ 1 2 3 4 5 ΑΠΟΛΥΤΑ

- Έλαβαν βοήθεια οι άνθρωποι για να αναπτυχθούν προκειμένου να αυξηθεί η συνολική ικανότητα του φορέα να διατηρεί τα παιδιά ασφαλή στους αθλητικούς χώρους;

ΚΑΘΟΛΟΥ 1 2 3 4 5 ΑΠΟΛΥΤΑ

ΑΡΧΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗΣ**Εμβάθυνση συζητήσεων**

- Περιβάλλον υποστήριξης στόχων
- Μοιραζόμαστε τις απόψεις μας
- Συνεργατική συζήτηση και επίλυση προβλημάτων
- Ονομασία διάστασης απόψεων
- Διερεύνηση της πρόθεσης πίσω από τα λεγόμενα κάποιου
- Ονομασία αντιφάσεων/συγκρούσεων (πραγματικές ή πιθανές)
- Επίτευξη νέων κοινών γνώσεων
- Διαχείριση συγκρούσεων (επιστροφή στην προσοχή)

Καθοδήγηση

- Υποστήριξη στην ανάπτυξη
- 2 Επέκταση, με βάση την απάντησή τους
- 3 Κρίση της απαιτούμενης υποστήριξης και προσαρμογή
- 4 Παροχή πληροφοριών όταν χρειάζεται. Παροχή βοήθειας όταν χρειάζεται
- 6 Προσφορά επιλογών που μπορούν να κατανοήσουν

Ανάπτυξη προσαρμοσμένων αλληλεπιδράσεων

- Λήψη πληροφοριών και στη συνέχεια αντίδραση
- Ελέγξτε ότι γίνεστε κατανοητοί. Περιμένετε υπομονετικά τη σειρά σας
- Διασκέδαση
- Παροχή δεύτερης (και παραπάνω) ευκαιρίας στο ίδιο θέμα. Μιλήστε σύντομα ο καθένας με τη σειρά του
- Διακοπή μακροσκελών απαντήσεων στη σειρά του καθενός κατά τη διάρκεια του κύκλου του "ναι"
- Υποστηρίξτε το να μιλάει ο καθένας με τη σειρά του μέσα σε μια ομάδα. Συμβάλλει εξίσου στην αλληλεπίδραση/δραστηριότητα
- Συνεργασία - αλληλοβοήθεια

Λήψη πρωτοβουλιών

- Δείξτε ότι ακούσατε, παρατηρήσατε την πρωτοβουλία τους
- Δείξτε το με τη γλώσσα του σώματος
- Να είστε φιλικό ή /και εύθυμοι χρησιμοποιώντας παιχνίδια κατά περίπτωση
- Να ανταποκρίνεστε στην οπτική επαφή, χαμογελώντας και γνέφοντας
- Επαναλάβετε/ χρησιμοποιείτε τις λέξεις ή τις φράσεις τους

Ενθαρρύνετε πρωτοβουλίες

- Δείξτε υπομονή, ακούστε ενεργά
- Δείξτε συναισθηματική εγγύτητα, στοργή μέσω του επιτονισμού του λόγου σας
- Ονομάστε θετικά αυτό που βλέπετε, σκέφτεστε ή αισθάνεστε
- Χρησιμοποιείτε φιλικό ή/και παιγνιώδη τονισμό, όπως απαιτείται
- Πείτε τι κάνουν, σκέφτεστε ή αισθάνεστε. Ψάξτε για πρωτοβουλίες

Να είστε προσεκτικοί

- Δείξτε ενδιαφέρον με φιλική στάση
- Δώστε χρόνο και χώρο στους άλλους και στραφείτε προς αυτούς
- Αναρωτηθείτε τι κάνουν, σκέφτονται ή αισθάνονται
- Απολαύστε την διαδικασία με την ομάδα

ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΜΕΝΟ ΠΡΟΦΙΛ ΜΕΡΙΜΝΑΣ-ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ

GCP Μέριμνα αγάπης	1 Προτεραιότητα στο παιδί	2 Πρώτα το παιδί	3 Παιδί έναντι φροντιστή	4 Δεύτερο το Παιδί	5 Το παιδί δεν λαμβάνεται υπόψη
Ευσαιθησία	Αναζητά τις ενδείξεις (λεκτικές, μη λεκτικές)	Κατανοεί και ανταποκρίνεται στις ενδείξεις	Δεν είναι αρκετά ευαίσθητο (π.χ. έντονη κλάμα)	απάθεια, ανταποκρίνεται μόνο σε επαναλαμβανόμενες ή έντονες ενδείξεις	Απαθής ακόμη και σε έντονα σήματα ή αντιπαθεί το παιδί
Χρόνος αντίδρασης	Ανταποκρίνεται εγκαίρως ή ακόμη και πρωτίτερα λόγω ανυπομονησίας	Ανταποκρίνεται κυρίως ανά διαστήματα (π.χ. απασχολημένος/εργασίες)	Δεν αποκρίνεται, μόνο αν δεν είναι απασχολημένος	Καθυστερημένες αποκρίσεις και το παιδί βρίσκεται σε κίνδυνο	Χωρίς απόκριση και εκφράζει φόβο ότι θα κατηγορηθεί
Ποιότητα αμοιβαιότητας	Εμπλέκονται και οι δύο πλευρές συναισθηματικά & υλικά; διαχείριση του κινδύνου	Απόκριση με υλικά αγαθά, στερείται συναισθηματικής στήριξης	Η συναισθηματική εγγύτητα εμφανίζεται μόνο αν έχει καλή διάθεση	Ενοχλημένος/αδιάφορος εάν το παιδί βρίσκεται σε κίνδυνο. Φροντίζει μόνο για τις βασικές ανάγκες	Αντιπαθεί και κατηγορεί το παιδί. Η στοργή δεν είναι γνήσια
Έναρξη αλληλεπίδρασης	Αυθόρμητος χορός, κυρίως από τον φροντιστή.	Ίση αλληλεπίδραση, ακόμη και όταν το παιδί είναι επιθετικό	Το παιδί ξεκινά πιο συχνά την αλληλεπίδραση, ο φροντιστής σπάνια	Το παιδί ξεκινά την αλληλεπίδραση, ο φροντιστής σπάνια και είναι αρνητικός	Ούτε το παιδί ούτε οι γονείς ξεκινούν την αλληλεπίδραση
Ποιότητα	Και οι δύο δείχνουν ευχαρίστηση, ο φροντιστής το απολαμβάνει περισσότερο	Το απολαμβάνουν εξίσου και οι δύο	Ο φροντιστής είναι παθητικός, το παιδί απολαμβάνει περισσότερο, όχι πολύ ευχαρίστηση	Πρακτικές απαντήσεις, αδιάφορες για τις προσπάθειες των παιδιών	Δεν τους αρέσει όταν το παιδί απολαμβάνει την αλληλεπίδραση, το παιδί μόνο του

Η κλίμακα Graded Care Profile (GCP) αναπτύχθηκε ως ένα πρακτικό εργαλείο για να παρέχει ένα αντικειμενικό μέτρο της φροντίδας των παιδιών σε όλους τους τομείς ανάγκης. Η κλίμακα GCP σχεδιάστηκε για να παρέχει ένα προφίλ μέριμνας με άμεση κατάταξη σε κατηγορίες. Είναι σημαντικό από άποψη αντικειμενικότητας, επειδή η επιβλαβής επίδραση της κακής μέριμνας σε ένα τομέα μπορεί να αντισταθμιστεί από την καλή μέριμνα σε έναν άλλον τομέα.

Σε αυτήν την κλίμακα υπάρχουν πέντε βαθμοί που βασίζονται σε επίπεδα δέσμευσης για τη φροντίδα και η παραπάνω κλίμακα εξετάζει τις σχέσεις μεταξύ του παιδιού και του φροντιστή, όπου ο φροντιστής θα μπορούσε να είναι ο γονέας, το προσωπικό του

αθλητικού συλλόγου, ή οποιοδήποτε άλλο ενήλικο άτομο που είναι υπεύθυνο για την ευημερία ή την ασφάλεια του παιδιού σε μια στιγμή.

Στο πλαίσιο των αθλητικών συλλόγων αυτή η κλίμακα θα μπορούσε να εφαρμοστεί σε συνδυασμό με τους τύπους κακοποίησης παιδιών σε αθλήματα και τους δείκτες που επιτρέπουν στους επαγγελματίες να αναγνωρίζουν πότε ένα παιδί υπέστη κακοποίηση ή παραμέληση κατά τη συμμετοχή σε δραστηριότητες.

<http://www.socialworkerstoolbox.com/the-graded-care-profile-neglect-assessment-tool/>

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Πόσο καλά γνωρίζετε το παιδί και σε ποιο βαθμό γνωρίζετε τις απόψεις, τα συναισθήματα και τις επιθυμίες του; Αυτό περιλαμβάνει την περιγραφή της σχέσης σας μαζί τους, πώς νομίζετε ότι σας αντιλαμβάνονται, πόσο συχνά τα έχετε δει και σε τι πλαίσιο - πού και ποιος άλλος ήταν παρών;

Ποιοι ενήλικες (συμπεριλαμβανομένων των επαγγελματιών) γνωρίζουν καλύτερα το παιδί και ποιες πιστεύουν ότι είναι οι βασικές ανησυχίες και απόψεις του παιδιού; Πώς είναι η σχέση τους - πόσο καλά τοποθετούνται για να αντιπροσωπεύσουν τις απόψεις του παιδιού;

Τι ευκαιρίες έχει το παιδί να εκφράσει τις απόψεις του σε αξιόπιστους ή "ασφαλείς" ενήλικες; Γνωρίζει το παιδί πώς να έχει πρόσβαση σε άτομα, ποια θα ήταν τα εμπόδια και τι έχει γίνει για να διασφαλιστεί ότι ξέρει πού να πάει αν θέλει να μιλήσει με κάποιον;

Πώς έχει ορίσει το παιδί τα προβλήματα στην οικογένεια/τη ζωή του (αν το έκανε) και τις επιπτώσεις που έχουν τα προβλήματα σε αυτό; Αυτό περιλαμβάνει τις αντιλήψεις και τους φόβους του παιδιού: και αυτό που το ίδιο αντιλαμβάνεται ως τις κύριες αιτίες του πόνου, της αγωνίας και του φόβου του. Τι ευκαιρίες έχει το παιδί να τις εξερευνήσει;

Όταν το παιδί έχει μοιραστεί πληροφορίες, απόψεις ή συναισθήματα, σε ποιες συνθήκες έχει συμβεί αυτό και τι ήθελε - αν ήθελε - να γίνει μ' αυτό; Αυτό πρέπει να δηλώνεται μόνο εάν είναι γνωστό (μπορεί να αποδειχθεί με σαφήνεια). Δεν πρέπει να γίνονται υποθέσεις σχετικά με τα κίνητρα ενός παιδιού για την επικοινωνία τους.

Τι έχει παρατηρηθεί σχετικά με τον τρόπο συσχέτισης και ανταπόκρισης του παιδιού σε ενήλικες-κλειδιά, όπως γονείς και ανάδοχους φροντιστές; Αυτό εγείρει ανησυχίες για τον συναισθηματικό δεσμό; Αυτό θα περιλαμβάνει την περιγραφή τυχόν διαφορών στον τρόπο με τον οποίο το παιδί φέρεται με διαφορετικά άτομα ή σε διαφορετικά περιβάλλοντα. Και, όπου εξάγονται συμπεράσματα σχετικά με τον συναισθηματικό δεσμό του παιδιού, οι λόγοι για τα συμπεράσματα αυτά πρέπει να αποδεικνύονται σαφώς.

Ποια είναι η άποψή σας από τα ερευνητικά στοιχεία σε σχέση με τις εμπειρίες που πιστεύετε ότι είχε αυτό το παιδί και πώς μπορεί να το επηρεάσουν; Πόσο απέχει αυτό που γνωρίζετε για αυτό το συγκεκριμένο παιδί από τα παραπάνω; Ποιες είναι οι πιθανές επιπτώσεις στα παιδιά που βιώνουν (το συγκεκριμένο ζήτημα που αντιμετωπίζεται, όπως η κατάχρηση αλκοόλ από γονείς, η ενδοοικογενειακή βία). Αυτό περιλαμβάνει την εξέταση πιθανής βλάβης μαζί με παράγοντες ανθεκτικότητας.

Ποιες μέθοδοι επικοινωνίας έχουν χρησιμοποιηθεί για την αναζήτηση των απόψεων και των συναισθημάτων του παιδιού; Και σε ποιο βαθμό αυτά βελτιστοποίησαν την ευκαιρία του παιδιού να μοιραστεί τις απόψεις του; Αυτό περιλαμβάνει εκτιμήσεις για το αν ο εξοπλισμός, οι διευκολυντές, οι διερμηνείς, η χρήση σημείων ή συμβόλων, παιχνιδιών και βιβλίων ιστορίας θα μπορούσαν να είναι χρήσιμα και εάν οι προτιμήσεις του παιδιού είναι γνωστές.

Πόσο σίγουροι είστε ότι καταφέρατε να αποδείξετε τις απόψεις, τις επιθυμίες και τα συναισθήματα του παιδιού όσο είναι εύλογο και δυνατό για το παιδί; Τι νόημα μπορείτε να βγάλετε από τις πληροφορίες που έχετε; Αυτό θα περιλαμβάνει εκτιμήσεις για πράγματα που ενδέχεται να παρεμπόδισαν τέτοια επικοινωνία, όπως πίεση από άλλους ενήλικες, χρονικούς περιορισμούς, γλωσσικά εμπόδια ή έλλειψη εμπιστοσύνης στη σχέση παιδιού-κοινωνικού λειτουργού.

"ΑΝΗΣΥΧΕΙΣ" ΑΘΛΗΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

1. Ένα αγόρι έχει τραυματίσει το γόνατό του. Είναι ο πρώτος σκόρερ της ομάδας. Ο προπονητής του λέει ότι είναι σημαντικό να συνεχίσει να παίζει κι ας πονάει, και να μην είναι τόσο αδύναμος.

2. Σε μια εκδρομή με διανυκτέρευση ο προπονητής και ο βοηθός προπονητή μεθούν ενώ τα παιδιά κοιμούνται στο ξενοδοχείο.

3. Όταν οι παίκτες είναι αναστατωμένοι, ο προπονητής τους παρηγορεί βάζοντας τα χέρια του γύρω από τους ώμους τους.

4. Οι νεαροί παίκτες παραπονιούνται ότι ένας συμπαίκτης τους είναι "άχρηστος". Τον αποκαλούν συνεχώς χοντρό και τεμπέλη και αντιτίθενται στην επιλογή του για την ομάδα.

5. Ένας γονέας φωνάζει συνεχώς στο γιο του κατά τη διάρκεια των αγώνων και συχνά το αγόρι είναι αναστατωμένο στο τέλος του παιχνιδιού εάν δεν τα πήγε καλά, και ο πατέρας του είναι θυμωμένος.

6. Ο φυσιοθεραπευτής της ομάδας επιμένει πάντα να βλέπει τα παιδιά μόνος. Δεν θα επιτρέψει την παρουσία άλλων παιδιών ή γονέων κατά τη διάρκεια της θεραπείας.

7. Σε μια εκδρομή διανυκτέρευσης για έναν αγώνα ο προπονητής προτείνει ένα από τα αγόρια να μοιραστεί το δωμάτιο μαζί του.

8. Κατά τη διάρκεια ταξιδιού προς ένα τουρνουά ποδοσφαίρου, υπάρχουν 26 παιδιά και ένας προπονητής. Δεν υπάρχουν άλλοι ενήλικες.

9. Στο τέλος του αγώνα, ένας από τους παίκτες είναι αναστατωμένος που η ομάδα του έχει χάσει. Κλαίει.

ΝΟΟΤΡΟΠΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΕ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥΣ - ΚΕΝΑ ΚΑΙ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ		
	ΚΕΝΑ	ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ Πολιτική Προστασίας Παιδιού, Καταγγελίες Κώδικας Δεοντολογίας		
ΑΤΟΜΑ Συνεργασία Ευθύνες Προσδοκίες, Εκπαίδευση		
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ Πρόσληψη, Επαγωγή, Κατηγορίες, Τήρηση Αρχείων		
ΕΥΘΥΝΗ Αναθεώρηση Έλεγχος, Ε&Α, Εποπτεία		

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ

- https://www.gymnastics.org.au/GA/Child_Safety/Ga/Child_Safety/Commitment_Statement.aspx?hkey=80d08b61-b2ba-4ca2-82e1-6ec963bf2a67
- https://www.childabuseroyalcommission.gov.au/sites/default/files/final_report_-_volume_14_sport_recreation_arts_culture_community_and_hobby_groups.pdf
- <https://www.educare.co.uk/news/2015/05/safeguarding-training-for-summer-camp-staff/>
- <https://www.gymnastics.sport/site/pages/safeguarding.phphttps://ins-cps.com/blog/mitigating-risk-for-summer-camps-and-sports-camps/https://kollertriallaw.com/summer-camp-safety/>
- https://www.ucop.edu/risk-services/files/pubs/appendix_e.pdf
- <https://www.educare.co.uk/news/2015/05/safeguarding-training-for-summer-camp-staff/>
- <https://www.acacamps.org/resource-library/child-abuse-prevention-resources>
- <https://www.scienceforsport.com/20-tips-to-develop-an-effective-coach-athlete-relationship/>
- <https://education.msu.edu/sport-coaching-leadership/uncategorized/coaching-the-parents-5-strategies-for-creating-a-positive-coach-parent-relationship/>
- www.learningfundamentals.com.au

ΧΡΗΣΙΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΒΙΝΤΕΟ:

- Βίντεο Σπάσε τη Σιωπή: <https://www.coe.int/en/web/sport/start-to-talk> του Συμβουλίου της Ευρώπης
- Μετά την εισαγωγή της θεωρίας του Bowlby σχετικά με τον συναισθηματικό δεσμό - το βίντεο του Alex <https://www.youtube.com/watch?v=pLaHfZgSOYY>, ενός νεαρού που του άρεσε να παίζει ποδόσφαιρο και κακοποιήθηκε σωματικά από τον πατέρα του.
- Τα στάδια της ανάπτυξης των παιδιών συζητήθηκαν σε συνδυασμό με το βίντεο του Νόα <https://www.youtube.com/watch?v=YeZeXb-MY-s>, ένα παιδί που γεννήθηκε με μόνο το 2% του εγκεφάλου του, μια μη φυσιολογική κατάσταση με το προσδόκιμο ζωής του Νόα να είναι πολύ μικρό. Η εμπιστοσύνη και η ασφάλεια που είναι το βασικό ορόσημο στην ανάπτυξη των παιδιών βρέθηκε να είναι εξίσου σημαντική σε όλα τα στάδια της ανάπτυξης και σε όλες τις ηλικίες.
- Βίντεο ιστορίας του Τομ <https://www.youtube.com/watch?v=dkwkkwOntmc>. Ο Τομ είναι νεαρό αγόρι που του αρέσει να παίζει ποδόσφαιρο και προσεγγίζεται από έναν ενήλικο άνδρα που προσποιείται ότι είναι παιδί. Το βίντεο παρέχει επίσης καθοδήγηση σχετικά με το τι μπορούν να κάνουν τα παιδιά όταν εκτίθενται στο Διαδίκτυο.
- Οι έννοιες "επαγγελματική περιέργεια" και "επικοινωνιακή πρόκληση"
Μέσω της αναστοχαστικής συζήτησης και του βίντεο "Hackney child" (δευτερόλεπτα 3,20 έως 5,55) <https://www.youtube.com/watch?v=7m8ahYgFM6w>

Αυτό το εγχειρίδιο χρηματοδοτήθηκε από το Πρόγραμμα Δικαιωμάτων, Ισότητας και Ιθαγένειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (REC 2014-2020). Το περιεχόμενο αυτού του εγγράφου αντιπροσωπεύει μόνο τις απόψεις των συγγραφέων και αποτελεί αποκλειστική ευθύνη τους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αποδέχεται καμία ευθύνη για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχει.

Terre des hommes

Sprijin copiilor.

Terre des hommes Hellas

Μετεώρων 28, Αθήνα 11631

Τηλ: +30 7510007

Email: grc.office@tdh.ch

<https://tdh-europe.org/our-work/country/greece>